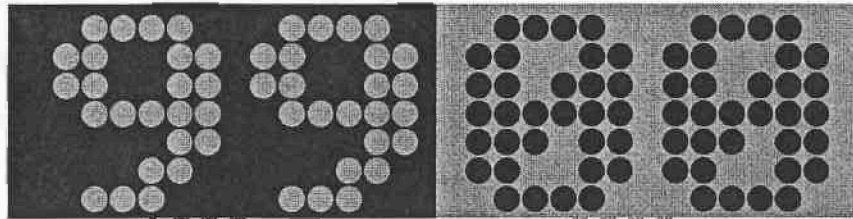

Guia de l'estudiant

1999

2000

Universitat de Vic

**Assignatures Optatives
i de Lliure Elecció**

Facultat d'Educació

Primera edició: juliol de 1999

Edita: Servei de Publicacions de la Universitat de Vic

Carrer de Perot Rocaguinarda, 6. 08500 Vic. Tel 93 889 48 77

Universitat de Vic. Carrer de la Sagrada Família, 7. 08500 Vic. Tel. 93 886 12 22. Fax 93 889 10 63

Impressió: Llibreria-Copisteria de la Universitat de Vic

Índex

Presentació	5
Crèdits d'assignatures optatives i de lliure elecció	7
Oferta d'assignatures optatives i de lliure elecció	8
Requisits de matriculació per a les assignatures optatives i de lliure elecció	11
Programes de les assignatures optatives	13
Educació Ambiental	13
Història de Catalunya	15
Audició Musical	17
Titelles: Construcció i Manipulació	19
Educació de la Veu i Foniatria Aplicada	20
Sociolingüística	21
Filosofia de l'Educació	23
Tecnologia a l'Aula (Fenòmens Físics i Aplicacions Tecnològiques)	24
Història de l'Art Català	26
Tallers Literaris	28
Dinàmica de Grup	30
Música Tradicional Catalana	32
Matemàtica a Partir de l'Entorn	34
Coneixement del Món Actual	36
Antropologia i Religió	38
Literatura en Català: Curs de Novel·la Catalana	40
Educació per a la Salut	42
La Funció Tutorial	44
Dramatització	46
Educació Corporal: Ritme, Moviment i Dansa	48
Didàctica de la Comprensió i l'Expressió Oral i Escrita II	49
Tallers Globalitzats a l'Educació Infantil	51
Didàctica de la Comprensió i l'Expressió Oral i Escrita I	53
Expressió Plàstica i Musical a l'Educació Especial II	55
Literatura en Català	56
Investigació Educativa	57
Programes de les assignatures de lliure elecció	59
Coneixement del Medi per Educació Especial	59
Psicologia de l'Adolescència	61
Infància i Desenvolupament	62
Aprofundiment en la Llengua Catalana	64
L'Ordinador a l'Escola	66
Les Eines Jurídiques del Mestre	67

Literatura, Cultura i País	69
Les Festes Populars a l'Escola	72
Didàctica de la Llengua Castellana	74
Tècniques d'Estudi	76
Psicomotricitat, Cançó i Joc	78
Taller de Creativitat	79
Història de la Infància	80
Esport Col·lectiu i la Seva Didàctica	82
Vídeo Didàctic	83
Fenòmens Naturals de la Terra i el Cosmos	84
Civilització i Cultura Anglosaxones	86
L'Ordinador al Servei de l'Educació Especial	88
Estratègies Metodològiques al Segon Cicle d'Educació Infantil. La Vida al Parvulari	90
Procés d'Aprenentatge del Càlcul de 4 a 8 anys	92
Perfeccionament de la Llengua anglesa II	94
Didàctica de la Matemàtica: Racons	95
Perfeccionament de la Llengua anglesa I	96
Taller d'Expressió Oral en Llengua anglesa	98
Atenció Individualitzada a Alumnes amb Necessitats Educatives Especials	99
Seminari de Cooperació amb Centreamèrica	100
Seminari sobre l'Escola Rural	101
Aula de Cant Coral I	102
Aula de Cant Coral II	104
Fotografia Didàctica	106
Seminari sobre el Joc a l'Escola Bressol	107
Curs d'Iniciació al Teatre	109
Programes dels Complementes de Formació de Psicopedagogia	111
Psicologia Social	111
Processos Psicològics Bàsics	113

Presentació

Aquesta Guia complementa la Guia de programes de les assignatures troncal i obligatòries de les especialitats de Mestre.

Hi trobaràs la distribució dels crèdits optatius i de lliure elecció de cada especialitat, l'oferta d'assignatures, les condicions de matrícula i els programes de cada assignatura per tal d'oferir-te el màxim d'informació que et permeti de fer l'elecció que consideris més convenient per a la teva formació. La informació d'aquesta Guia es completa amb la distribució horària que trobaràs en el quadre d'horaris de la Facultat d'Educació.

És molt important que al llarg de la carrera planifiquis bé el nombre de crèdits d'optatives i de lliure elecció que has de cursar per tal d'evitar problemes al final de la carrera. Recorda que, en aquest tema, tu ets el principal responsable del teu «pla d'estudis». En cas de dubte ja saps que pots consultar el cap d'estudis i el coordinador dels estudis de Mestre que t'orientaran i t'ajudaran a prendre decisions.

Antoni Tort i Bardolet
Degà de la Facultat d'Educació

Crèdits d'assignatures optatives i de lliure elecció

Distribució de crèdits del pla d'estudis

	<i>Educació Infantil</i>	<i>Educació Primària</i>	<i>Educació Especial</i>	<i>Lleng. Estrangera</i>
Matèries Troncals	127,5	129	135	142,5
Matèries Obligatòries	46,5	40,5	36	25,5
Matèries Optatives	12	16,5	15	18
Matèries de Lliure Elecció	21	21	21	21

Crèdits d'assignatures optatives

A les pàgines següents hi figuren les assignatures optatives que la Facultat d'Educació ofereix per a les especialitats de Mestre per al curs 99-00. Tenint en compte que la majoria d'assignatures tenen un valor de 4,5 crèdits, l'estudiant pot combinar la realització de les assignatures optatives necessàries com més li convingui durant els 3 cursos de la carrera.

Per horaris, aquestes assignatures són compatibles amb les obligatòries.

S'ofereixen en blocs horaris (A, B i C de matí i D, E, F de tarda) de manera que només se'n pot escollir una de cada bloc (ja que les assignatures del mateix bloc s'imparteixen dins la mateixa franja horària). Per tant, si es volen cursar dins l'horari lectiu de la carrera (matí), només se'n poden cursar 3 (una de cada bloc). L'estudiant, si ho desitja, pot escollir-ne de la tarda i d'aquesta manera fer-ne més de 3, o combinar-les entre matí i tarda. També s'organitzen assignatures fora d'aquests horaris. Consulteu-los.

Crèdits de Lliure Elecció (Vegeu la normativa acadèmica)

L'obtenció dels crèdits de Lliure Elecció requerits en el Pla d'Estudis pot fer-se per les següents vies:

- Cursant i aprovant les assignatures de Lliure Elecció que s'ofereixen en els ensenyaments de la Universitat de Vic.
- Per reconeixement d'altres estudis reglats de nivell universitari.
- Per reconeixement d'activitats d'interès acadèmic no reglades a nivell universitari.

Assignatures de Lliure Elecció

L'estudiant podrà triar les assignatures de lliure elecció:

- Entre les assignatures optatives o de lliure elecció ofertes en el seu propi ensenyament.
- Entre la resta d'assignatures ofertes en els ensenyaments de la UVV, ja siguin troncal, obligatòries, optatives o de lliure elecció per aquells ensenyaments, amb les següents excepcions:
  - Assignatures subjectes a prerequisits i incompatibilitats.
  - Assignatures el contingut de les quals coincideixi en més d'un 20% amb alguna de les assignatures del Pla d'Estudis que ha de cursar l'estudiant per a l'obtenció del títol corresponent.

Oferta d'assignatures optatives i de lliure elecció

Matí

BLOCA)	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Educació ambiental	4.5	OPT.	L.E.	L.E.	OPT.	
Història de Catalunya	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Audició musical	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Titelles: construcció i manipulació	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	L.E.	
Ed. de la veu i foniatria aplicada	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	OPT.	
Sociolinguística	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Filosofia de l'educació	4.5	L.E.	L.E.	OPT.	OPT.	
Coneixement del Medi per Ed Especial	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(12)
Psicologia de l'adolescència	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Infància i desenvolupament	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Aprofundiment en la llengua catalana	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
L'ordinador a l'escola	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(1)

BLOC B)	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Tecnologia a l'aula	4.5	OPT.	L.E.	L.E.	OPT.	
Història de l'art català	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Les eines jurídiques del mestre	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Literatura, cultura i país	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Les festes populars a l'escola	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Tallers literaris	4.5	OPT.	L.E.	OPT.	OPT.	
Dinàmica de grups	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Didàctica de la llengua castellana	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Tècniques d'estudi	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Música tradicional catalana	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	OPT.	
Psicomotricitat, cançó i joc	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	

BLOCC)	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Matemàtica a partir de l'entorn	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Coneixement del món actual	4.5	OPT.	L.E.	OPT.	L.E.	
Antropologia i Religió	6	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	(2)
Taller de creativitat	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Literatura en català (Curs de novel·la a cat.)	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Història de la Infància	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Esport col·lectiu i la seva didàctica	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Video didàctic	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Fenòmens nat. de la terra i el cosmos	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Educació per a la salut	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
La funció tutorial	4.5	OPT.	L.E.	L.E.	OPT.	
Dramatització	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	

FORAD'HORARI	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Investigació educativa	4.5	L.E.	L.E.	OPT.	L.E.	(3)
Atenció individualitzada al amb n.e.e.	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(4)
Seminari cooperació amb Centreamèrica	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(5)
Normativa de la llengua catalana	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(6)

Tarda:

BLOCC)	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Civilitació i cultura anglosaxones	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
L'ordinador al servei de l'educació especial	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Psicologia Social (Complement de Formació)	6	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Estratègies metod. a 2n cicle d'Ed. Infantil	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Educació corporal: ritme, mov. i dansa	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Didàct. de la comp. i exp.oral i escrita II	4.5	L.E.	L.E.	OPT.	L.E.	(7)
Història de Catalunya	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Matemàtica a partir de l'entorn	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Procés d'aprenent. del càlcul de 4 a 8 anys	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(15)

BLOCE)	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Perfeccionament de la llengua anglesa II	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(8)
Història de l'art català	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Filosofia de l'educació	4.5	L.E.	L.E.	Opt.	Opt.	
Processos Psicològics Bàsics - (Complement de Formació)	6	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Tècniques d'Estudi	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Didàctica de la matemàtica: racons	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Perfeccionament de la llengua anglesa I	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(9)
Tallers globalitzats a l'educació infantil	4.5	L.E.	OPT.	L.E.	L.E.	
Didàctica de la comp. i exp oral i escrita I	4.5	L.E.	L.E.	OPT.	L.E.	(10)

BLOCF)	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Taller d'expressió oral en llengua anglesa	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Dinàmica de grups	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
L'ordinador a l'escola	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(1)
Expressió plàstica i la seva didàctica II	4.5	L.E.	L.E.	OPT.	L.E.	(11)
Literatura en català	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Educació per a la salut	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Coneixement del medi per Ed Especial	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(12)
Antropologia i religió	6	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Coneixement del món actual	4.5	OPT.	L.E.	OPT.	L.E.	
Dramatització	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	

FORAD'HORARI	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Investigació educativa	4.5	L.E.	L.E.	OPT.	L.E.	
Seminari d'Escola Rural	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(13)
Aula de Cant Coral I	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Aula de Cant Coral II	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Fotografia didàctica	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
El joc a l'escola bressol (Seminari)	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(14)
Normativa de la llengua catalana	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(6)
Curs iniciació al teatre	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(16)

Totes les assignatures citades s'imparteixen durant el 2n quadrimestre excepte les que es citen a continuació:

- Curs d'iniciació al teatre	(3 crèdits)	1r quadrimestre
- Seminari d'Escola rural	(3 crèdits)	1r quadrimestre.
- Seminari de coop. amb Centreamèrica	(3 crèd)	1r quadrimestre.
- El joc a l'escola bressol	(3 crèdits)	1r quadrimestre
- Aula de cant coral I i II.		Assignatura anual.
- Fotografia didàctica	(4,5 crèdits)	1r quadrimestre

Requisits de matrícula per a les assignatures optatives i de lliure elecció

- (1) L'ordinador a l'Escola: Per matricular-s'hi cal haver cursat Fonaments informàtics i audiovisuals.
- (2) Taller de creativitat. Per matricular-s'hi cal comptar amb l'autorització del Cap del Departament d'Expressions.
- (3) (4) (5) (6) (13) Per matricular-s'hi cal l'autorització expressa del Deganat.
- (7) Assignatura adreçada únicament a estudiants de 3r curs d'Educació Especial. (Imprescindible per obtenir el certificat de capacitació en llengua catalana).
- (8) Adreçada especialment als estudiants de 2n i 3r curs de l'especialitat de Llengua Estrangera.
- (9) Adreçada únicament als estudiants de 3r curs de l'especialitat de Llengua Estrangera.
- (10) Adreçada únicament a estudiants de 2n curs d'Educació Especial. (Imprescindible per obtenir el certificat de capacitació en llengua catalana).
- (11) Adreçada especialment als estudiants de l'especialitat d'Educació Especial. Per matricular-s'hi cal haver cursat l'assignatura Expressió Plàstica i la seva Didàctica I.
- (12) Assignatura adreçada únicament a estudiants de l'especialitat d'Educació Especial. Especialment recomanada per als estudiants de 1r curs ja que el curs vinent està previst modificar el Pla d'Estudis i aquesta assignatura hi constarà com a obligatòria de 1r curs i per tant l'hauran de cursar. En cas de no fer-ho, el proper curs s'haurà de cursar en el torn contrari al de les assignatures obligatòries de 1r curs.
- (14) Adreçada únicament a estudiants de 3r curs de l'Especialitat d'Educació Infantil.
- (15) No la poden cursar estudiants d'Educació Infantil.
- (16) Autorització del professor titular de l'assignatura.

Assignatures optatives

Educació Ambiental

PROFESSOR: Sebastià RIERA i CUSÍ

Optativa d'Ed. Primària i Llengua Estrangera. 4,5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

Des de la Facultat d'Educació entenem que aquesta disciplina acadèmica no ha de ser mai patrimoni exclusiu d'uns especialistes, sinó que ha de formar part del currículum de tots els estudiants de la diplomatura de Mestre, independentment de l'especialitat que estiguin cursant.

Tot i així, la Facultat d'Educació ha optat per definir una assignatura optativa sota el títol d'Educació Ambiental que permeti d'aprofundir aquesta temàtica a aquells estudiants que hi tinguin un interès especial.

OBJECTIUS:

Definir les bases del procés d'ensenyament-aprenentatge d'aquest eix transversal del currículum que ha de ser tractat de manera interdisciplinària perquè no és matèria exclusiva de cap de les àrees que el configuren.

CONTINGUTS:

1. Educació ambiental: necessitat i concepte.
2. A qui convé l'educació ambiental?
3. Concepte de medi ambient. Ecologia i ecologisme.
4. Anàlisi de la problemàtica ambiental a nivell mundial:
  - 4.1. Demografia i densitat de població.
  - 4.2. Canvi climàtic.
  - 4.3. La pluja àcida
  - 4.4. La capa d'ozó
  - 4.5. Erosió.
  - 4.6. Residus i contaminació industrial.
  - 4.7. Residus sòlids urbans.
  - 4.8. Diversitat biològica i recursos genètics.
  - 4.9. L'aigua.
  - 4.10. L'energia.
  - 4.11. Espais naturals.
5. Problemàtica ambiental a Catalunya i legislació ambiental vigent.
6. Pedagogia ambiental.
7. Experiències i resultats en el camp de l'educació ambiental.
8. Auditories mediambientals

METODOLOGIA:

La meitat de l'assignatura es basarà en exposicions de fets i conceptes teoricopràctics per part del professor i l'altra meitat s'organitzarà en forma de seminari amb participació activa per part de tots els assistents a l'aula.

AVALUACIÓ:

La qualificació final s'obindrà, a parts iguals, de la participació de l'estudiant a l'aula (és imprescindible l'assistència a un 90% de les hores lectives de l'assignatura), i de la valoració d'un treball de curs i d'una prova escrita.

BIBLIOGRAFIA:

Es cita a continuació una bibliografia bàsica. Durant el curs, i per a cada tema, es donarà una bibliografia específica.

Amenós, A. et al. *Els drets del medi ambient*. Barcelona: Depana, 1991.

Brown, L. R. et al. *L'estat del món 1999*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya, 1999.

Cousteau, J. et al. *Una sola terra*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, 1990.

Espinàs, J. M. *L'ecologisme és un egoisme*. Barcelona: La Campana, 1993.

Lean, G.; Hinrichsen, D. *Atlas del medio ambiente*. Sevilla: Algaida, 1992.

Myers, N.; Gaia, G. *El Atlas de la gestión del planeta*. Madrid: Hermanos Blume, 1994.

Revista de Medi Ambient. Ns. 1 al 22. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient, 1991 a 1999.

Sureda, J.; Colom, A. *Pedagogia ambiental*. Barcelona: CEAC, 1989.

UICN / PNUMA / WWF *Cuidem la terra*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient, 1992.

Vola, La. Equip d'educació ambiental. *Deixalles i reciclatge 1, 2 i guia del professor*. Vic: Eumo Editorial, 1993.

Història de Catalunya

PROFESSOR: Josep CASANOVAS i PRAT

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

L'objectiu fonamental de l'assignatura és tractar els principals referents de la història de Catalunya. Es tracta d'oferir una visió general i panoràmica de tota la història de Catalunya, fent especial atenció als temes més significatius de la història contemporània, però sense oblidar els d'etapes anteriors. Els temes seran treballats de manera interactiva, tenint en compte els diversos elements que conformen la realitat històrica: demografia, societat, cultura, art, economia, política..., ja que és important comprendre la relació de tots aquests aspectes per tal de tenir una visió global de la realitat. Una part de l'assignatura es dedicarà a plantejar la didàctica de la història de Catalunya.

CONTINGUTS:

1. Funció i usos de la història.
2. Les terres catalanes durant l'antiguitat.
3. La formació de Catalunya i la Catalunya comtal.
4. L'expansió territorial i econòmica catalanoaragonesa.
5. Catalunya en la Monarquia Hispànica.
6. Les transformacions del segle XVIII.
7. La crisi de l'Àntic Règim i la revolució liberal.
8. La Restauració i la dictadura de Primo de Rivera.
9. La Segona República.
10. La Guerra Civil.
11. El franquisme.
12. La transició democràtica.
13. Catalunya, avui.

METODOLOGIA:

L'assignatura es basarà en l'explicació del programa per part del professor i la participació dels estudiants a la classe amb el comentari de textos i altres exercicis. Hi haurà la lectura obligada d'un llibre.

AVALUACIÓ:

Un examen final al mes de juny.
El control sobre el llibre de lectura obligada.
Es tindrà en compte la participació a classe.

BIBLIOGRAFIA:

- Balcells, A (coord.) *Història dels Països Catalans*. Barcelona: Edhasa, 1980, 3 volums.
Conèixer la Història de Catalunya. Barcelona: Vicens Vives, 1983, 6 volums.
Ferrerres, E.; Llorens, J. *Història de Catalunya*. Barcelona: Grup Promotor, 1989.
Gil, E.; Peris, T. *Interroguem el passat recent. El mètode indagatori en la classe d'història*. Alzira: Germania, 1995.
Hernández, F.X. *Ensenyar història de Catalunya*. Barcelona: Graó, 1990.
Llorens, M.; Ortega, R.; Roig, J. *Història de Catalunya*. Barcelona: Vicens Vives, 1993.

- Mestre, J. (dir.) *Diccionari d'Història de Catalunya*. Barcelona: Edicions 62, 1992.
- Mestre, J.; Hurtado, V. (dirs.) *Atles d'Història de Catalunya*. Barcelona: Edicions 62, 1995.
- Riquer, B. de (dir.) *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1995, 12 volums.
- Sòria, R. *Diccionari d'Història de Catalunya*. Barcelona: Barcanova, 1989.
- Varela, A. et al. *Història de Catalunya*. Barcelona, Columna, 1989.
- Vilar, P. (dir.) *Història de Catalunya*, Barcelona: Edicions 62, 1978-1979, 8 volums.

Audició Musical

PROFESSORA: Teresa MAIDEU i PUIG

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

- Accedir al coneixement i contemplació d'obres d'art musicals prou significatives a través d'una audició raonada, situada culturalment i tècnicament, per tal de fer més sòlida i crítica la cultura musical.
- Projectar les mateixes audicions a les escoles de Primària, a través de la selecció reflexiva de possibles centres d'interès compromesos amb les activitats escolars i la mateixa labor educacional.

CONTINGUTS:

1. Consideracions entorn de la formació de l'oïda:
  - 1.1. Les capacitats atentives, retentives i informatives.
  - 1.2. La sensibilitat auditiva.
  - 1.3. La via auditiva en el món de l'expressivitat i de la creació.
2. El fenomen musical i la societat:
  - 2.1. Entorn del concepte i de l'ús de la música.
  - 2.2. Criteris de valoració –social i individual– de la música.
3. Importància de la música en la formació de la persona:
  - 3.1. Desvetllament i desenvolupament equilibrats de totes les facultats psicofísiques de la persona en les diverses etapes de la seva vida.
  - 3.2. Formació de criteris estètics; reforçament de la personalitat individual envers les imposicions.
4. Audició i coneixement més detallat d'algunes de les principals i més significatives obres d'art sonores de les diverses èpoques culturals occidentals:
  - 4.1. Èpoques culturals, estils, formes, autors, obres; relació de la música amb totes les altres manifestacions culturals segons les èpoques.
  - 4.2. Anàlisi formal elemental de cara a l'audició.
  - 4.3. Coneixement documental i sonor dels mitjans instrumentals i vocals que empra la música. Els intèrprets.
  - 4.4. Orientacions específiques, comentaris i valoracions prèvies i posteriors.
5. Visió i projecció de les audicions a l'ensenyament primari:
  - 5.1. Per què no una formació auditiva ben estructurada a Primària?
  - 5.2. Estudi i aprofitament de possibles centres d'interès per a una audició musical aprofitada i conscient a Primària.

AVALUACIÓ:

- Contínua. L'assistència assídua, activa i interessada és imprescindible per aprovar l'assignatura.
- Elaboració d'un treball pràctic d'audició musical destinada a nens de Primària.

BIBLIOGRAFIA:

- Abraham, G. *The Concise Oxford History of Music*. Londres: Oxford University Press, 1979.
- Artigues, M.; Barjau, I.; Bonal, M.D. *51 Audicions*. Barcelona: Teide, 1986.
- Barlow, H. et al. *A Dictionary of Musical Themes*. Londres: Ernest Benn, 1975.
- Bennet, R. *Form and Design*. Cambridge: Cambridge University Press, 1980.
- De Candé, R. *Invitación a la Música*. Madrid: Aguilar, 1980.

- De Candé, R. *Diccionari de la Música*. Barcelona: Ed. 62, 1967.
- Fubini, E. *La estética musical desde la antigüedad hasta el siglo XX*. Madrid: Alianza Editorial, 1988.
- Guillard, G. *Manuel Pratique pour Analyse auditive*. París: Éditions Transatlantiques, 1983.
- Hodeir, A. *Les Formes de la Musique*. París: Presses Universitaires de France, 1978.
- Maideu, J. *Instruments Musicals*. Vic: Eumo Editorial, 1995.
- Michels, U. *Atlas de Música, I i II*. Madrid: Alianza Editorial, 1989 - 1991.
- Moore, D. *Guía de los estilos musicales*. Madrid: Taurus, 1988.
- Valls, M. *Diccionario de la Música*. Madrid: Alianza Editorial, 1974.

Titelles: Construcció i Manipulació

PROFESSORA: Provi DAUFÍ i MORESO

Optativa d'Ed. Primària, Ed. Especial i Ed. Infantil. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Aprendre a construir i manipular personatges animats amb materials i tècniques diverses.

Revaloritzar les qualitats dels titelles i la seva aplicació a l'escola amb finalitats educatives pedagògiques, didàctiques, creatives, lúdiques i terapèutiques i també per afavorir l'expressió i la comunicació dels infants.

CONTINGUT TÈORIC:

1. Breu història dels titelles.
2. Bases teòriques sobre l'elaboració i manipulació de diferents tipus de titelles.

CONTINGUT PRÀCTIC:

1. Construcció de titelles simples amb materials diversos.
2. Construcció d'un titella de guant o de tija i representació d'un conte o història amb missatge educatiu:
  - 2.1. Disseny del personatge escollit en funció de l'obra a representar.
  - 2.2. Modelatge. Decoració i complementació. Vestuari
  - 2.3. Exercicis de manipulació de titelles i representació de l'obra.

AVALUACIÓ:

Es valoraran els treballs pràctics proposats a l'aula-taller durant el curs.

Es farà un treball teòric basat en les experiències i els aprenentatges adquirits durant el curs.

L'assistència serà obligatòria i, per tant, avaluable.

BIBLIOGRAFIA:

Kampmann, L. *Teatro de marionetas*. París: Bouret, 1972.

Reinhardt, G. *Como hacer muñecos de guiñol*. Barcelona: CEAC, 1984.

Rial, R.; Ricart, M. *Els titelles a l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1985.

Educació de la Veu i Foniatria Aplicada

PROFESSORA: Dolors RUSIÑOL i CIRERA

Optativa de Llengua Estrangera. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Oferir a l'estudiant uns coneixements bàsics que li permetin de prendre consciència de la pròpia veu, de desbloquejar les possibilitats vocals no utilitzades i d'afavorir l'expressivitat sonora.

Valorar la importància de la línia melòdica per la lectura, la vocalització i la dicció expressiva.

PROGRAMA:

1. Preparació corporal per a la fonació:
  - 1.1. Relaxació.
  - 1.2. Observació del propi cos.
  - 1.3. Exercicis de buf.
  - 1.4. Autodesbloqueig: palpitations, contraccions.
  - 1.5. Automassatges.
  - 1.6. Exercicis mecànics de llavis, llengua i musculatura.
2. Fonació, articulació de ressonadors:
  - 2.1. Òrgans de fonació.
  - 2.2. Articulació: consonants i vocals.
  - 2.3. Ressonàncies.
  - 2.4. Propietats acústiques: to, intensitat, timbre i quantitat.
3. Expressió:
  - 3.1. Diccio i línia melòdica.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

Les classes són totalment pràctiques. El treball és progressiu i insistent, ja que no hi ha cap estudiant igual.

Es faran exercicis individuals i en grup.

Es treballarà en grups de tres persones un text narratiu i individualment un text poètic.

S'avaluaran la capacitat d'aprenentatge, l'actitud corporal, la comprensió i la interpretació del text i la claretat en la dicció.

BIBLIOGRAFIA:

- Barlow, W. *El principio de Matthias Alexander. Técnicas y lenguajes corporales*. Barcelona: Paidós Ibérica, 1986.
- Bustos, I. *Reeducación de los problemas de voz*. Madrid: Ciencias de la educación, 1981.
- Correderas Sánchez, T. *Defectos en la dicción infantil*. Buenos Aires: Kapeluz, 1949.
- Hiltrud Lodes. *Aprende a respirar*. Barcelona: Integral, 1990.
- Le Huche, F.; Alladi, A. *La voz*. Barcelona: Masson, 1993.
- Peña Casano, J. *Manual del Logopeda*. Barcelona: Masson, 1991.
- Perelló, J.; Caballé, M., *Canto/Dicción*. Barcelona: Científico Médica, 1975.

Sociolingüística

PROFESSOR: Francesc CODINA i VALLS

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Aportar al futur mestre coneixements sobre la diversitat lingüística, els problemes sociolingüístics, la situació social del català i la seva repercussió en l'ensenyament.

Fomentar en el futur mestre una actitud de respecte per la diversitat lingüística i cultural i una actitud favorable al procés de normalització de l'ús de la llengua catalana.

CONTINGUTS:

1. Conceptes bàsics de sociolingüística:

- 1.1. Universalitat del llenguatge i diversitat de llengües.
- 1.2. Les llengües en el món. Les famílies lingüístiques.
- 1.3. Les dimensions territorials i demogràfiques de les llengües.
- 1.3. Llengua i societat.
- 1.4. Llengües en contacte. conflicte lingüístic. Llengües dominants i llengües subordinades: àmbits d'ús, normes d'ús i actituds lingüístiques.
- 1.5. Bilingüisme i diglòssia. Substitució i normalització lingüística. Planificació lingüística.
- 1.6. Processos de substitució i d'expansió lingüística en la història i en l'actualitat.

2. Passat i present de la llengua catalana:

- 2.1. Aspectes d'història social i política de la llengua catalana (del segle VIII al segle XIX): formació, expansió i subordinació.
- 2.2. El procés de normativització i de «normalització» de la llengua catalana en els segles XIX i XX.
- 2.3. La situació actual de la llengua en cadascun dels territoris de parla catalana: marc legal; coneixement i ús social de la llengua; política lingüística. Problemes i perspectives.
- 2.4. Sociolingüística i educació en l'àmbit lingüístic català.

METODOLOGIA i AVALUACIÓ:

Cada estudiant haurà de llegir un dels llibres que figuren en la bibliografia. La nota serà la resultant de la valoració en les activitats fetes a classe (40%), una prova de lectura del llibre (30%) i una prova final (30%). Aproximadament a la meitat del quadrimestre es farà una prova de lectura en forma de comentari de text o d'assaig breu.

BIBLIOGRAFIA:

- Aracil, Ll. V. *Papers de sociolingüística*. Barcelona: La Magrana, 1982.
- Aracil, Ll. V. *Dir la realitat*. Barcelona: Països Catalans, 1983.
- Artigal, J.M. (coord.) *Els programes d'immersió als territoris de llengua catalana*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 1995.
- Ayma, J. M. *Allò que no se sol dir de la normalització lingüística*. Barcelona: Empúries, 1992.
- Bastardas, A.; Soler, J. (eds.) *Sociolingüística i llengua catalana*. Barcelona: Empúries, 1988.
- Bastardas, A. *Fer el futur*. Barcelona: Empúries, 1991.
- Bastardas, A. *Ecologia de les llengües*. Barcelona: Proa, 1996.
- Boix, E. i Vila, X. *Sociolingüística catalana*. Barcelona: Ariel, 1997.
- Breton, R. *Géographie des langues*. Col. Que sais-je? París: P.U.F., 1976.

- Diversos Autors, *Mapes per a l'estudi de la llengua catalana*. Vic: Eumo Ed., 1992.
- Ferrer, J. *La persecució política de la llengua catalana*. Barcelona: Edicions 62, 1985.
- Gimeno, F.; Montoya, B. *Sociolingüística*. Universitat de València, 1989.
- Ginebra et al. *La llengua als Països Catalans*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 1992.
- Junyent, C. *Les llengües del món*. Barcelona: Empúries, 1989.
- Junyent, C. *Vida i mort de les llengües*. Barcelona: Empúries, 1992.
- Kreminitz, G. *Multilingüisme social*. Barcelona: Edicions 62, 1993.
- Lamuela, X. *Estandardització i establiment de les llengües*. Barcelona: Edicions 62, 1994.
- Mari, I. *Un horitzó per a la llengua. Aspectes de la planificació lingüística*. Barcelona: Empúries, 1992.
- Martí i Castell, J. (ed.). *Processos de normalització lingüística: l'extensió d'ús social i la normativització*. Barcelona: Columna, 1991.
- Martí i Castell, J. *L'ús social de la llengua catalana*. Barcelona: Barcanova, 1992.
- McKay, S.L.; Hornberger, N.H. *Sociolinguistics and Language Teaching*. Cambridge University Press, 1996.
- Molla, T.; Palanca, C. *Curs de sociolingüística*. Alzira: Bromera, 1987.
- Nadal, J.M.; Prats, M. *Història de la llengua catalana. Dels orígens fins al segle XV*. Barcelona: Ed. 62, 1983.
- Pueyo, M. *Tres escoles per als catalans*. Lleida: Pagès editor, 1996.
- Reixach, M. *Difusió social del coneixement de la llengua catalana*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1990.
- Rotaetxe, K. *Sociolingüística*. Madrid: Síntesis, 1988.
- Royo, J. *Una llengua és un mercat*. Barcelona: Ed. 62, 1991.
- Segarra, M. *Història de la normativa catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1985.
- Serra, J.M. *Immersion Lingüística, rendiment acadèmic i classe social*. Barcelona: Horsori, 1997.
- Siguan, M. *L'Europa de les llengües*. Barcelona: Edicions 62, 1995.
- Solà, J. *L'obra de Pompeu Fabra*. Barcelona: Teide, 1988.
- Solé, J. *Sociolingüística per a joves*. Xirivella: Ed. de la Federació d'Entitats Culturals del País Valencià, 1987.
- Tuson, J. *El llenguatge*. Barcelona: Empúries, 1994.
- Tuson, J. *Mal de llengües*. Barcelona: Empúries, 1988.
- Vallverdú, F. *El fet lingüístic com a fet social*. Barcelona: Ed. 62, 1977.
- Viana, A. *Aspectes del pensament sociolingüístic europeu*. Barcelona: Barcanova, 1995.
- Vila, I. *El català i el castellà en el sistema educatiu de Catalunya*. Barcelona: Horsori, 1996.
- Vila, I; Siguan, M. *Bilingüisme i educació*. Barcelona: Edicions de la UOC / Proa, 1998.

Filosofia de l'Educació

PROFESSORA: Eulàlia COLLELLDEMONT i PUJADAS

Optativa d'Ed. Especial i Ll. Estrangera. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Una fonamentació de la teoria i de la pràctica educatives és indispensable per a la formació completa del futur mestre. La filosofia i la filosofia de l'educació poden fomentar en el docent una activitat reflexiva i poden ajudar-lo a construir criteris rigorosos i conscients per a interpretar la pròpia tasca, la relació amb els alumnes i la vinculació amb la cultura del passat, del present i del futur.

PROGRAMA:

El treball en aquesta assignatura optativa s'articularà al voltant de tres grans blocs:

Bloc I:

La filosofia, el filosofar i els filòsofs. Filosofia i vida.

Bloc II:

La incidència de la filosofia en els principals corrents pedagògics del passat i del present.

Bloc III:

El paper de la filosofia i de la pràctica filosòfica en les diferents etapes de l'ensenyament. Propostes, problemes i experiències.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

L'assignatura es desenvoluparà mitjançant el diàleg entre professor i estudiants a partir de la lectura de textos i de la discussió sobre temes concrets. A l'inici de curs es facilitarà un dossier amb textos filosòfics; així mateix es preveu la participació d'altres professors i persones convidades.

Per a l'avaluació de l'assignatura serà important demostrar la capacitat de reflexió escrita al voltant del treball fet a classe i de la lectura de textos. Mitjançant l'elaboració d'un diari-memòria del curs.

BIBLIOGRAFIA:

- Arendt, H., Finkelkraut, A. *La crisi de la cultura*. Barcelona: Pòrtic, 1989.
- Colom, A.J., Mèlich, J.C. *Después de la modernidad. Nuevas filosofías de la educación*. Barcelona: Paidós, 1994.
- Dewey, J. *Democràcia i escola*. Eumo Editorial, 1985.
- Fibla, P. *Educació i valors. El patrimoni ètic de la modernitat*. Vic: Eumo Editorial, 1995.
- Fullat, O. *Paideusis. Antropologies pedagògiques contemporànies*. Bellaterra: Publicacions de la UAB, 1990.
- Gaarder, J. *El món de Sofia*. Barcelona: Empúries, 1995.
- Güell, M.; Muñoz, J. *Nomás sé que no sé res*. Barcelona: Ariel, 1996.
- Lipman, M.; Sharp, A. M.; Oscanyan, F. S. *Filosofia a l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Locke, J. *Pensaments sobre l'educació*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Peters, R. S. *Filosofia de la educación*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica, 1977.
- Plató. *Paideia: Protàgoras, de la República, de les Lleis*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Rogers, C.R. *Libertad y creatividad en la educación*. Barcelona: Paidós, 1985.
- Rousseau, J.J. *Emili o de l'educació*. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Suchodolski, B. *Pedagogia de l'essència, pedagogia de l'existència*. Vic: Eumo Editorial, 1986.
- Xirau, J. *Pedagogia i Vida*. Vic: Eumo Editorial, 1986.

Tecnologia a l'Aula (Fenòmens Físics i Aplicacions Tecnològiques)

PROFESSOR: Miquel CABALLERIA i SURINACH

Optativa d'Ed. Primària i Ll. Estrangera. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Presentar els principals fenòmens físics i les seves aplicacions tecnològiques a partir de l'observació i de la reproducció d'experiències senzilles.

CONTINGUTS:

1. El Mètode Científic.
  - 1.1. Mesura i magnituds físiques.
  - 1.2. Sistemes d'unitats.
  - 1.3. Llei física.
  - 1.4. Representació gràfica.
2. Fenòmens òptics.
  - 2.1. Propagació, reflexió i refracció de la llum.
  - 2.2. Imatges a través de miralls i lents.
  - 2.3. Color.
  - 2.4. Naturalesa de la llum.
3. Forces, moviment i energia.
  - 3.1. Moviment.
  - 3.2. Forces.
  - 3.3. Treball i energia.
  - 3.4. Líquids.
  - 3.5. Gasos.
  - 3.6. Calor.
4. Fenòmens elèctrics i fenòmens magnètics:
  - 4.1. Càrrega elèctrica.
  - 4.2. Corrent elèctric.
  - 4.3. Imants naturals.
  - 4.4. Electricitat i magnetisme.
  - 4.5. Generadors, motors i aparells de mesura.

METODOLOGIA:

Els continguts seran exposats pel professor, el qual proposarà una sèrie de qüestions i exercicis per tractar a classe.

Es realitzaran pràctiques de laboratori sobre els temes treballats.

AVALUACIÓ:

L'avaluació es farà a partir de la presentació dels exercicis i de la discussió de les qüestions que es proposaran durant el desenvolupament de l'assignatura. Al final es farà una prova individual escrita.

La nota final de l'assignatura és la mitjana ponderada de les notes següents:

- Pràctiques (nota de grup)	10%
- Exercicis proposats durant el curs	40%
- Examen final	50%

Els estudiants que no presentin els exercicis o l'informe de pràctiques dins dels terminis establerts seran avaluats d'aquestes parts a través de l'examen final.

BIBLIOGRAFIA:

Aram; Boixaderas, N.; Cuevas, P.; París, M.; Roig, J.; Vidal, F. *Les forces i llurs efectes*. Barcelona: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1982.

Aram; Boixaderas, N.; Cuevas, P.; París, M.; Roig, J.; Vidal, F. *El so*. Barcelona: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1981.

Aram; Boixaderas, N.; Cuevas, P.; París, M.; Roig, J.; Vidal, F. *Òptica*. Barcelona: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1982.

Gete-Alonso, J.C.; Del Barrio, V. *Medida y realidad*. Madrid: Alhambra, 1989.

Hewitt, P.G. *Conceptos de física*. Mèxic: Limusa, 1992.

Jutglar, L.; Miranda, A. *La energía*. Madrid: Alhambra, 1986.

Nuevo manual de la Unesco para la enseñanza de las ciencias. Barcelona: Edhasa, 1987.

Història de l'Art Català

PROFESSORS: Miquel PÉREZ i MAS
Carme SANMARTÍ i ROSET

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Introducció a l'estudi de la Història de l'Art Català, concretament dels tres períodes en els quals hom considera que hi ha aportacions de gran valor artístic i que coincideixen en moments de naixença, plenitud o recuperació nacionals.

CONTINGUTS:

1. L'Art Romànic:

- 1.1. Principis estructurals i tipològics de l'arquitectura clàssica i llur projecció històrica.
- 1.2. La formació de l'estil medieval a Europa.
- 1.3. L'arquitectura romànica a Catalunya: el marc físic, històric, social i econòmic. Arquitectura del s. XI, característiques i obres. Arquitectura del s. XII, característiques i obres. L'escultura.
- 1.4. La pintura romànica: suports i tècnica. Fonaments estètics. Iconografia i fonts. Mestres de la pintura romànica catalana.

2. L'Art Gòtic:

- 2.1. Transició del romànic al gòtic: l'arquitectura del Císter.
- 2.2. L'arquitectura gòtica: la catedral com a sistema constructiu i simbòlic. Arquitectura gòtica catalana, característiques i obres.
- 2.3. La pintura gòtica: suports i tècniques. Fonaments estètics. Iconografia. Corrents i mestres.

3. El Modernisme:

- 3.1. El Modernisme, fenomen internacional.
- 3.2. Arrels històriques i socials del Modernisme.
- 3.3. Arquitectura i pintura modernistes.

METODOLOGIA:

El programa es durà a terme per mitjà de l'exposició per part dels professors dels diferents temes a classe. Es complementarà amb la projecció de diapositives, vídeos i el comentari a classe d'alguns textos lliurats pels professors. Al llarg del curs hi haurà dues visites guiades al Museu Episcopal de Vic, seccions de romànic i gòtic.

AVALUACIÓ:

L'avaluació es farà per mitjà de dues proves parcials i un treball en grups de tres o quatre estudiants en el qual s'estudiarà un monument, una obra escultòrica o pictòrica d'alguns dels períodes estudiats i es farà una proposta didàctica a partir del monument estudiat. En la nota final es tindrà en compte, a més, la participació activa dels estudiants en les classes.

BIBLIOGRAFIA:

- Benevolo, L. *Historia de la arquitectura moderna*. Barcelona: Gustavo Gili, 1974.
Bohigas, O. *Reseña y catálogo de la arquitectura modernista*. Barcelona: Lumen, 1971.
Carbonell, E. *La pintura mural romànica*. Barcelona: La Llar del Llibre, 1984.

- Cirici, A.; Gumí, J. *L'art gòtic català*. Barcelona: 1977.
- Diversos Autors, *Catalunya Romànica*, 24 vols. Barcelona: Enciclopèdia Catalana S.A., 1984.
- Diversos Autors, *Diccionari d'arquitectura*. Barcelona: Cirit, Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- Història de l'Art Català*, 8 vols. Barcelona: Ed. 62, 1985.
- Junyent, E. *Catalunya romànica*, 2 vols. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1976.
- Martorell, C. *Gaudí. Su vida, su teoria, su arte*. Barcelona: Blume, 1977.
- Pedrola, A. *Materials, procediments i tècniques pictòriques*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona, 1990.
- Schmutzler, R. *El Modernismo*. Madrid: Alianza Editorial, 1980.
- Sureda, J. *La pintura romànica en Catalunya*. Madrid: Alianza Editorial, 1980.
- Von Simpson, O. *La catedral gòtica. Orígenes de la arquitectura gòtica y del concepto medieval de orden*. Madrid: Alianza Editorial, 1982.
- Yarza, J. *Arte y arquitectura en España. 500-1250*. Madrid: Cátedra, 1985.

Tallers Literaris

PROFESSORA: Maria Carme BERNAL i CREUS

Optativa d'Ed. Primària, d'Ed. Especial, i de Ll. Estrangera. 4.5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

Aquesta assignatura consisteix a fer llegir per escriure i a escriure per llegir. La lectura de textos té com a finalitat la motivació literària en primer lloc, però també l'observació i l'anàlisi de tècniques que podran tenir una aplicació en l'escriptura. Així doncs, el destinatari és l'estudiant interessat per la literatura en la doble vessant receptiva i productiva.

OBJECTIUS:

1. Millorar la capacitat creativa i expressiva dels estudiants a partir de l'aplicació pràctica de tècniques i procediments literaris a diverses propostes d'escriptura de textos.
2. Ajudar l'estudiant a ampliar els coneixements literaris a partir de l'estudi d'aspectes relacionats amb els gèneres literaris narratius d'alguns autors emblemàtics.
3. Fomentar el gust per la literatura mitjançant la lectura de llibres i el comentari a la classe.

PROGRAMA:

1. Introducció a la producció de textos literaris escrits:
  - 1.1. Reflexions a l'entorn de la producció i de la composició de textos literaris escrits: elaboració de projectes, pluja d'idees, fases de composició (esborranys, redacció, etc.). La construcció definitiva i la revisió del text.
  - 1.2. Els gèneres narratius en prosa. Acostament a les tècniques i als procediments.
1. La narració breu; el conte literari.
  - 2.1. El naixement del conte literari.
  - 2.2. Indagacions a l'entorn del conte literari: Poe, Txèkhov i Borges.
  - 2.3. Tipologia de contes literaris: observació i anàlisi de models.
  - 2.4. Elaboració de contes a partir de criteris i tècniques diversos.
2. La prosa narrativa llarga: la novel·la
  - 3.1. Algunes indagacions a l'entorn del gènere novel·lístic.
  - 3.2. Algunes consideracions estètiques sobre la novel·la des del romanticisme fins a l'actualitat. Alguns autors: Goethe, Melville, Oller, Conrad, Kafka, Joyce i Rodoreda.
  - 3.3. Aspectes de la novel·la:
    - 3.3.1. La gent i les veus
    - 3.3.2. El temps i l'espai.
    - 3.3.3. L'espai i el temps.
    - 3.3.4. L'ambient.
    - 3.3.5. To i estil.
    - 3.3.6. Observació de models a partir de fragments de novel·la.
    - 3.3.7. Redacció de textos argumentatius i expositius a partir de l'anàlisi d'alguns aspectes de la novel·la.
4. Altres formes narratives: la literatura del «jo»:
  - 4.1. Autobiografies, diaris, llibres de viatges, dietaris i epistolaris.
  - 4.2. Les tècniques narratives de la literatura autobiogràfica.
  - 4.3. Observació de models a partir de fragments de diversos autors.
  - 4.4. Descripció i autoretrat: redacció de textos.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

L'assignatura tindrà una orientació teoricopràctica. Algunes sessions seran de caràcter purament informatiu i de transmissió de continguts. La majoria, però, es destinaran a la realització de propostes col·lectives o individuals d'anàlisi de tècniques i procediments literaris o de creació. En aquesta assignatura la funció de la tutoria tindrà una importància cabdal, atès que l'estudiant ha de poder recifcar, ampliar o reelaborar el contingut dels seus textos mitjançant la discussió amb el professor, per tal de poder millorar l'expressió escrita personal. L'avaluació serà contínua i es basarà en la valoració progressiva de les diverses activitats realitzades al llarg del curs i en el control de les lectures consignades com a obligatòries. Atès el caràcter de taller de l'assignatura, és indispensable l'assistència a classe, la participació en el treball a l'aula i la realització de totes les pràctiques programades. Qualsevol exercici o treball lliurat al professor com a definitiu i que no reuneixi els requisits de la bona normativa no podrà ser avaluat (el límit màxim d'errors tolerat és de deu, incloses les reiteracions d'un mateix error i amb independència de la llargada del text).

BIBLIOGRAFIA

- Alcoverro, C. *Llegir per escriure. Escriure per llegir*. Barcelona: Barcanova, 1993.
- Anderson Imbert, E. *Teoría y técnica del cuento*. Barcelona: Ariel, 1992.
- Balcells, J.; Coromina, E. *Papers de comunicació*. Barcelona: Teide, 1989.
- Pagés, Vicenç. *Un tranvia anomenat text. El plaer en l'aprenentatge de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1998.
- Bou, E. *Papers privats. Assaig sobre les formes literàries autobiogràfiques*. Barcelona: Edicions 62, 1993.
- Cassany, D. *Descriure escriure*. Barcelona: Empúries, 1987.
- Cassany, D. Luna, M. ; Sanz, G. *Escriure (I, II, III)*. Barcelona: Cruïlla, 1987.
- Cassany, D. *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1993.
- Centelles, E. *El conte des de 1939*. Barcelona: Edicions 62, 1981.
- Coromina, E. *Pràctiques d'expressió i comunicació*. Vic: Eumo Editorial, 1987.
- Coromina, E. *Manual de redacció i estil*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Foster, E. M. *Aspectes de la novel·la*. Barcelona: Columna, 1992.
- García Márquez, Gabriel. *La bendita manía de contar*. Madrid: Ollero & Ramos Editores, 1998.
- Freixas, Laura. *Taller de narrativa*. Madrid: Arraya, 1999.
- Planelles, A; Vernet. *Contologia. Antologia del conte literari*. Barcelona: La Magrana, 1991.
- Propp, V. *Morfologia del cuento*. Madrid: Akal, 1985.
- Queneau, R. *Exercicis d'estil*. Barcelona: Quaderns Crema, 1987.
- Rodari, G. *Gramàtica de la fantasia*. Barcelona: Aliorna, 1987.
- Sargatal, A. *Iniciació al conte literari*. Barcelona: Glauco, 1987.
- Soldevila, LL. *Un temps, un país (1888-1939). Antologia de textos memorialístics*. Barcelona: Ed. 62, 1993.
- Soler, I; Trilla, M.R. *Les línies del text*. Barcelona: Empúries, 1989.
- Sunyol, V. *Màquines per a escriure*. Vic: Eumo Editorial, 1992.

Dinàmica de Grups

PROFESSORA: Neus SOL i MAURI

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS

- Comprendre la importància que tenen els fenòmens grupals en la vida quotidiana, però sobretot, en el context educatiu.
- Conèixer les principals característiques dels fenòmens grupals i les seves dinàmiques internes.
- Saber analitzar els processos grupals que es donen en l'àmbit educatiu.
- Descobrir la importància que tenen les relacions humanes en els aprenentatges.
- Incrementar l'autoconeixement.
- Millorar la comunicació i la percepció social.
- Fomentar els valors d'empatia i respecte a l'opinió dels altres.
- Fomentar les habilitats socials.
- Aprofundir en el treball cooperatiu, la resolució de conflictes i la presa de decisions.
- Conèixer les principals tècniques de grup que es poden utilitzar en el context escolar.
- Aprendre a avaluar el grup.

CONTINGUTS DE FETS I CONCEPTES

- Inici i formació del grup:
  - . Presentació personal. Presentació del petit grup. Descoberta dels altres.
- El jo dins del grup:
  - . L'Autoconeixement i L'Afirmació. L'Autoestima.
- Les Relacions en el grup:
  - . La cohesió. L'empatia. Rol i estatus. La comunicació. La percepció i els seus enganys. La resolució de conflictes. La presa de decisions.
- El treball en grup. El treball cooperatiu.
- Habilitats a fomentar:
  - . La confiança. El respecte. El diàleg. Identificació, expressió i comprensió de sentiments. La responsabilitat. La sinceritat. La cooperació i col·laboració. L'amistat. El compartir. La creativitat.
- L'avaluació del treball en grup i de la pròpia percepció del grup.

CONTINGUTS DE PROCEDIMENTS

- Observació i reconeixement de les diferents dinàmiques grupals.
- Classificació de tècniques.
- Autoreconeixement
- Reflexió del propi procés d'aprenentatge social.
- Comentari de textos relacionats amb els diferents temes.

CONTINGUTS D'ACTITUDS, VALORS I NORMES

- Ordre, rigor i constància en el treball
- Participació en les activitats plantejades
- Sensibilització per tractar reflexivament els diversos temes.
- Posicionament davant els diferents conceptes trobats.

METODOLOGIA

- Desenvolupament dels temes a través de diferents tècniques de la dinàmica de grup.
- Lectura reflexiva de la bibliografia.
- Participació i reflexió personal i grupal.

AVALUACIÓ

L'avaluació individual d'aquesta assignatura es farà a partir dels criteris següents:

- Participació activa en el desenvolupament de les sessions.
- Elaboració satisfactòria d'un dossier-recull de les tècniques desenvolupades mitjançant la implicació en el treball cooperatiu de tot el grup-classe.
- Treball en grup sobre el desenvolupament d'una habilitat relacionada amb els continguts de l'assignatura per tal d'interrelacionar teoria i pràctica.
- Valoració personal del propi procés d'aprenentatge.
- Resten inclosos en l'avaluació tots els continguts de fets i conceptes, procediments i actituds, valors i normes esmentats en aquest programa.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Antons, K. (1981): *Práctica de la dinámica de grupos*. Barcelona: Herder.
- Arnaiz, P. (1988): *Qui és qui. Les relacions humanes al grup-classe*. Barcelona: Graó.
- Arnaiz, P.; Isus, S. (1995): *La tutoría, organización y tareas*. Barcelona: Biblioteca de Aula. Ed. Graó.
- AAVV: Monogràfic sobre *Resolución de conflictos* a *Cuadernos de Pedagogía*. Abril, 1997. n. 257.
- Brunet, J.J.; Negro, J.L. (1993): *Tutoria con adolescentes*. Madrid: Ediciones San Pio X.
- Carreras, L. i altres (1998): *Cómo educar en valores*. Madrid: Narcea.
- Cascón, P.; Martín Beristain, C. (1989): *La alternativa del juego. Fichas técnicas*. Torrelavega: Copy-Besaya. 2 volums.
- Darder, P.; Franch, J.; Coll, C.; Pèlach, J. (1991): *El grup-classe: Un potencial educatiu fonamental*. Vic: Eumo Editorial.
- Díez, A.; Masegosa, A. (1996): *La dinàmica de grups en l'acció tutorial*. Barcelona: Graó.
- Fabra, M.L. (1992): *Técnicas de grupo para la cooperación*. Barcelona: Ediciones CEAC. Aula Práctica Secundaria.
- Garaigordobil, M. (1988): *Juego y desarrollo infantil*. San Sebastián: De Seco Olea.
- Hostie, R. (1990): *Técnicas de dinámica de grupo*. Madrid: Publicaciones ICCE.
- Pallarés, M. (1996): *Técnicas de grupo para educadores*. Publicaciones ICCE. Educación.
- Roche, R.; Sol, N. (1998): *Educación prosocial de las emociones, valores y actitudes positivas*. Barcelona: Blume.

Música Tradicional Catalana

PROFESSOR: Teresina MAIDEU i PUIG

Optativa de Ll. Estrangera. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

- Assolir un coneixement general i reflexionat del paper de la música tradicional catalana i de les músiques de cultures allunyades en la societat actual i, especialment, en el món de l'ensenyament.
- Adquirir un coneixement de les principals característiques de les cançons i músiques tradicionals catalanes i d'algunes activitats musicals d'una tria de cultures del món. Sempre que sigui possible es tractaran des de l'experiència vivencial de l'estudiant i amb una orientació d'aplicació pràctica a l'aula. Cada element musical es treballarà vinculat a l'activitat social i personal on té raó de ser, i com un incentiu per a la vivència personal i compartida.

CONTINGUTS:

1. El concepte de tradició i de música popular en diferents èpoques històriques. L'aplicació d'aquest concepte a altres cultures.
2. Les músiques orals i tradicionals en la societat contemporània: processos, transformacions, valoracions.
3. Aspectes de la música tradicional catalana:
  - 3.1. Les balades: formulacions, continguts i vida social que fan possible.
  - 3.2. Les cançons d'activitats infantils: formulacions, continguts i moments socials.
  - 3.3. Cançons de treball i cançons de festa. Alguns exemples.
  - 3.4. Músiques instrumentals: ocasions, instruments i transformacions.
4. Músiques d'altres cultures: presentació d'expressions musicals en el context d'una cultura i com a manifestació de la vida cultural. Es presentaran una vintena de músiques de formulació i de funcionalitat diferenciades amb aplicacions pràctiques a l'aula (per grans zones, de l'Europa mediterrània, Europa del nord, països eslaus, Àfrica del nord, Àfrica subsahariana, Amèrica del Nord, Amèrica Central, Amèrica del Sud, Índia, Xina, Indoxina, Austràlia, Polinèsia i Japó).

AVALUACIÓ:

- Classes teoricopràctiques que requeriran l'assistència contínua i la demostració activa de l'assimilació de coneixements i d'habilitats.
- Caldrà elaborar un treball pràctic de recerca/anàlisi segons els criteris que oportunament s'exposaran a l'aula.

BIBLIOGRAFIA:

- Aiats, J. Existeix, la cançó infantil? (de l'etiqueta, la classificació i l'ús), dins *Actas del primer Congreso de la Sociedad Ibérica de Etnomusicología* (1995), p. 23-29. Sabadell: La mà de guido, 1996.
- Aiats, J. Chez les Indiens Pumé de la Savane vénézuélienne. Carnet de terrain, dins J. Ayats, P. Corderex, D. Laborde, L. Mabru. *Tout un monde de musique: Identifier, enquêter, analyser, conserver*. París: L'Harmattan, p. 21-44, 1996.
- Arom, S. *Polyphonies et polyrythmies instrumentales d'Afrique Centrale*. 2 vol. París: Selaf: Ethnomusicologie I, 1985.
- Amades, J. *Costumari català*. 5 vol. Barcelona: Ed. 62, 1982.
- Bartók, B. *Escritos sobre Música Popular*. Mèxic: Siglo XXI, 1979.
- Bastardes, G.; Casals, R.; Garrich, M. *Instrumentos de música tradicionals catalans*. Barcelona: Caixa de

- Barcelona, 1983.
- Blacking, J. *Fins a quin punt l'home és músic?* Vic: Eumo Editorial, 1994 (1997-2).
- Blacking, J. *Music, Culture, Experience. Selected Papers of John Blacking*. Xicago: The University of Chicago Press, 1995.
- Busqué, M. *Violet Sant Pere / Violet Sant Pau*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1977-1981.
- Busqué, M.; Pujol, A. *Ximic*. Berga: Amalgama Edicions. 1996.
- Grup de Recerca Folklorica d'Osona. Josep Verdaguer i Portet, Roviretes: dues èpoques, un flabiolaire, dins *Revista d'Etnologia de Catalunya*, núm. 3, juliol de 1993. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1993.
- Grup de Recerca Folklorica d'Osona. *Cançons i tonades tradicionals de la comarca d'Osona*. Textos i disc compacte. Barcelona: Generalitat de Catalunya-Fonoteca de Música Tradicional Catalana, 1994.
- Leppert, R.; McClary, S. eds. *Music and Society*. Cambridge: Cambridge University Press, 1990 (1987).
- Magrini, T. (ed.) *Uomini e Suoni*. Bolònia: CLUEB, 1995.
- Maidéu, J. *Llibre de Cançons. Crestomatia de Cançons Tradicionals Catalanes*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- May, E. (ed.) *Musics of Many Cultures. An Introduction*. Amb dos discos de microsollc. Berkeley: University of California Press, 1983.
- Merriam, A. P. *The Anthropology of Music*. Evaston: Northwestern University Press, 1964.
- Nettl, B. *The Study of Ethnomusicology*. Xicago: University of Illinois Press, 1983.
- Small, C. *Música. Sociedad. Educación*. Madrid: Alianza Editorial, 1989 (1980).

Matemàtica a Partir de l'Entorn

PROFESSOR: Pau CASANAS i XURIACH

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

Per al seu seguiment, l'assignatura requereix uns coneixements i un domini de les Matemàtiques a nivell d'ensenyament obligatori. La metodologia inclou explicacions teòriques per part del professor, resolució comentada d'exercicis i treballs de recollida de dades i d'investigació fets pels estudiants individualment o en petit grup. Aquests treballs, que en part es faran a les hores de classe, es recolliran en un quadern de grup –que s'anirà elaborant al llarg del quadrimestre– i també seran objecte d'exposició i debat a la classe.

OBJECTIUS:

- Presentació dels materials estructurats, útils per a l'aprenentatge de la Matemàtica a Educació Infantil i Primària.
- Veure totes les possibilitats de cada material, a partir de la seva construcció, elaboració i manipulació.
- Mostrar la manera d'aplicar-lo als diversos punts del Currículum d'Educació Infantil i Primària, on sigui possible.
- Reflexionar sobre els coneixements matemàtics generals que la majoria de persones fan servir en la seva vida quotidiana.

CONTINGUTS:

1. Geometria de l'entorn. Descoberta i representació d'elements geomètrics:

1.1. Tàngrams:

- 1.1.1. Construcció amb diversos materials.
- 1.1.2. Dibuix amb les eines de dibuix lineal.
- 1.1.3. Estudi de relacions topològiques i geomètriques.
- 1.1.4. Descoberta d'elements de la Geometria Plana.
- 1.1.5. Mesura d'àrees i superfícies.

1.2. El Geoplà:

- 1.2.1. Construcció.
- 1.2.2. Utilització per a l'estudi de diversos elements de la Geometria Plana.
- 1.2.3. Càlcul d'àrees i perímetres.
- 1.2.4. Representació de nombres i descoberta de certes propietats numèriques.
- 1.2.5. Activitats ludicomatemàtiques.

1.3. Materials per a la representació i estudis de la Geometria de l'Espai:

- 1.3.1. Construcció de poliedres amb diversos materials.
- 1.3.2. Descoberta dels elements d'un poliedre i relacions numèriques entre ells.
- 1.3.3. Estudi dels desenvolupaments plans.
- 1.3.4. Els sòlids platònics.

2. Les eines per al càlcul:

2.1. Calculadores:

- 2.1.1. Descoberta del teclat.
- 2.1.2. Els nombres de la calculadora i les seves relacions.
- 2.1.3. Diferents maneres de fer les mateixes operacions.
- 2.1.4. Memòries i tecles de constant.

- 2.1.5. Treball amb nombres negatius i expressions numèriques complexes.
- 2.1.6. Descomptes i percentatges.
- 2.1.7. El missatge d'error.
- 2.1.8. Activitats ludicomatemàtiques.
- 2.2. El full de càlcul:
  - 2.2.1. Construcció de diverses taules numèriques.
  - 2.2.2. Descoberta de les propietats dels nombres.
  - 2.2.3. Taules per a càlculs geomètrics i investigació de propietats geomètriques.
- 3. Jocs populars, casolans i de tauler. Aprofitament per a fer matemàtiques.

AVALUACIÓ:

Al llarg del curs, després de cada tema, s'avaluarà el quadern de grup i al final es farà una prova individual escrita. La presentació del quadern de grup és condició necessària per a superar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Bell, R.; Cornelius, M. *Juegos con tableros y fichas. Estimulos a la investigacion Matemática*. Barcelona: Labor, 1990.
- Bolt, B. *Actividades matemáticas*. Barcelona: Labor, 1988.
- Bolt, B. *Más actividades matemáticas*. Barcelona: Labor, 1988.
- Bolt, B. *Aun más actividades matemáticas*. Barcelona: Labor, 1989.
- Bolt, B.; Hobbs, D. *101 Proyectos matemáticos*. Barcelona: Labor, 1991.
- Briales, F.; Gimenez, M. *Matemática viva*. Madrid: Alhambra, 1989.
- Castelnuovo, E. *La Geometria*. Barcelona: Ketres, 1981.
- Codina, R. et al. *Fer Matemàtiques*. Vic: Eumo Editorial, UB, UAB, 1992.
- Diversos Autors, *Breu viatge al món de la Matemàtica*. Barcelona: Fundació Caixa de Pensions, 1983.
- Diversos Autors, *Matemáticas: cultura y aprendizaje*. Madrid: Síntesis, 1991.
- Fisher, R.; Vince, A. *Investigando las Matemáticas*. Madrid: Akal, 1990.
- Fletcher; Ibotson. *Tangram*. Barcelona: Teide, 1973.
- García, J.; Bertran, C. *Geometría y experiencias*. Madrid: Alhambra, 1988.
- Gete-Alonso, J.C.; Del Barrio, V. *Medida y realidad*. Madrid: Alhambra, 1989.
- Holt, M. *Matemàtica Recreativa 2*. Barcelona: Martínez Roca, 1986.
- Holt, M. *Matemàtica Recreativa 3*. Barcelona: Martínez Roca, 1988.
- Meavilla, V.; Canteras, J. *Viaje gráfico por el mundo de las Matemáticas*. Saragossa: ICE Universidad de Zaragoza, 1985.
- Northrop, E. *Paradojas matemáticas*. Mèxic: UTEHA, 1981.
- Perelman, V. *Matemática recreativa*. Barcelona: Martínez Roca, 1968.
- Segarra, L. *Repertori. Matemàtica recreativa*. Barcelona: Teide, 1985.
- Segarra, L. *Encercla el cercle. Matemàtica recreativa*. Barcelona: Graó, 1987.

Coneixement del Món Actual

PROFESSOR: Santi PONCE i VIVET

Oprativa d'Ed. Primària i Ed. Especial. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Materia plantejada per desenvolupar aquells temes històrics, econòmics, socials, polítics i culturals que després de la Segona Guerra Mundial han anat configurant la nostra realitat actual. Es tracta d'aconseguir que els futurs mestres tinguin nocions clares sobre les que es consideren les grans problemàtiques actuals. En cap cas no es tracta de proporcionar una formació especialitzada, sinó de dotar d'una visió global i de l'instrumental terminològic i conceptual que permeti de comprendre totes aquelles «grans qüestions» d'actualitat. La perspectiva, tot i algunes concrecions en el marc català, haurà de ser, forçosament, universal.

CONTINGUTS:

L'assignatura consta d'una part teòrica a la qual es destinaran unes 30 hores, amb els temes següents:

1. El món després de la Segona Guerra Mundial:
  - 1.1. La configuració de la política de blocs.
  - 1.2. La descolonització i el sorgiment del Tercer Món. La dinàmica Nord/Sud.
  - 1.3. Creixement i crisi de les economies capitalistes.
2. La problemàtica demogràfica:
  - 2.1. Creixement versus envelliment.
  - 2.2. El fenomen migratori. Alguns eixos.
  - 2.3. El retorn de la xenofòbia i el racisme.
3. El fenomen urbà:
  - 3.1. La terciarització de la societat.
  - 3.2. L'explosió urbana. La dinàmica del creixement.
  - 3.3. Bosses de marginació/bosses de pobresa.
4. Crisi i desaparició del model socialista de planificació centralitzada:
  - 4.1. L'URSS.
  - 4.2. Els països del Pacte de Varsòvia.
  - 4.3. L'exemple xinès.
5. Cap a la configuració d'un nou mapa europeu:
  - 5.1. L'Europa dels Estats i la Europa de les nacions. La problemàtica nacional.
  - 5.2. La reunificació d'Alemanya.
  - 5.3. El desmembrament soviètic.
  - 5.4. Altra vegada els Balcans.
6. El món d'avui:
  - 6.1. L'Amèrica llatina.
  - 6.2. El món àrab islàmic.
  - 6.3. L'Àfrica negra.
  - 6.4. El sud-est asiàtic.
7. La problemàtica ecològica:
  - 7.1. Nous problemes i nova consciència.
  - 7.2. Nivell de vida i qualitat de vida.
  - 7.3. El debat sobre els límits del creixement.

El programa pràctic constarà de:

- L'elaboració individual o col·lectiva d'un treball bibliogràfic i/o de premsa sobre algun dels aspectes del programa, que caldrà concertar amb el professor.
- L'exposició dels treballs a classe.
- L'anàlisi de documents, quadres i material gràfic a classe, de cara a aprofundir en els temes plantejats.

AVALUACIÓ:

Es farà un examen en finalitzar el quadrimestre, en el qual s'haurà de reflectir un coneixement satisfactori del temari, a partir de les explicacions de classe, de les lectures establertes com a obligatòries i de l'anàlisi de material gràfic. Aquesta nota es combinarà amb la que s'obtingui de l'avaluació de la qualitat i l'exposició del treball pràctic.

BIBLIOGRAFIA:

- Bonet, P. *Imágenes sobre fondo rojo. Estampas de la crisis soviética*. Madrid: El País-Aguilar, 1992.
- Bové, M.; Font, J. *La guerra continua (1989-1992). Del declivi soviètic a l'hegemonia occidental*. Barcelona: Llibres de l'Índex, 1992.
- Commoner, B. *En paz con el planeta*. Barcelona: Crítica, 1992.
- Diversos Autors, *El mundo actual. De la Segunda Guerra Mundial a nuestros días*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 1995.
- Fontana, Josep, *La història després de la fi de la història: Reflexions i elements per a una guia dels corrents actuals*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Fukuyama, F. *El fin de la historia y el último hombre*. Barcelona: Planeta, 1992.
- Guiloinéau, J. *Mandela: la igualdad es posible*. Madrid: Espasa-Calpe, 1991.
- Lacoste, Y. *Geografía del subdesarrollo*. Barcelona: Ariel, 1978.
- Laurent, E. *Tormenta del desierto. Los secretos de la Casa Blanca*. Barcelona: Ediciones La Tempestad, 1991.
- Lesourne, J.; Lecomte, B. *Después del comunismo*. Madrid: Arias Montano, 1991. Diversos Autors. *Europa del Este ante el cambio económico*. Madrid: Colegio de Economistas, 1991.
- Martínez Alier, J. *De la economía ecológica al ecologismo popular*. Barcelona: Icaria, 1992.
- Noteboom, C. *La desaparición del muro. Crónicas alemanas*. Barcelona: Península, 1992.
- Partal, V. *La revolta nacionalista a l'URSS*. València: Tres i Quatre, 1991.
- Puyol, R. *Población y espacio. Problemas demográficos mundiales*. Madrid: Cincel, 1982.
- Puyol, R. *Población y recursos. El incierto futuro*. Madrid: Pirámide, 1984.
- Schumacher, E.F. *Lo pequeño es hermoso. Por una sociedad y una técnica a la medida del hombre*. Madrid: Blume, 1978.
- Segura Mas, Antoni, *El Magreb: del colonialismo al islamismo*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 1994.

Antropologia i Religió

PROFESSORS: Joan MIR i TUBAU
Andreu ROCA i PRAT

Oportativa de totes les especialitats. 6 crèdits.

OBJECTIUS:

1. Introduir l'estudiant en el coneixement del fet religiós en general i de les línies mestres de la crítica moderna a la religió.
2. Iniciar-se en l'estudi de la Bíblia i en l'anàlisi i interpretació d'alguns dels textos bíblics més rellevants.
3. Fer una primera aproximació al fet religiós cristià i extreure'n una síntesi bàsica i coherent.

CONTINGUTS:

1. L'home, la cultura i la religió
  - 1.1. La pregunta pel sentit de la vida.
  - 1.2. La resposta de les religions.
  - 1.3. Déu, problema de l'home.
  - 1.4. El repte de la increença.
  - 1.5. Pluralisme religiós i diàleg cultural.
2. La Bíblia, paraula de Déu
  - 2.1. Introducció general a la Bíblia.
  - 2.2. Els llibres de l'Antic Testament.
  - 2.3. Els llibres del Nou Testament.
3. El Déu cristià
  - 3.1. Un Déu que es revela en la història.
  - 3.2. Jesús de Natzaret: Déu i home.
  - 3.3. Déu: Pare, Fill i Esperit Sant.
  - 3.4. Revelació de Déu i resposta de l'home.

METODOLOGIA:

Les explicacions del professor es combinaran amb les qüestions i reflexions suscitées pels estudiants. A classe, caldrà portar la Bíblia.

Les hores lectives contemplades a l'horari cobreixen un total de quatre crèdits i mig. L'altre crèdit i mig es realitzarà en forma de Seminari.

AVALUACIÓ:

Al final del curs hi haurà una prova escrita en la qual els estudiants hauran de demostrar que han assimilat els continguts bàsics del programa. La qualificació d'aquesta prova conformarà un 70% de la nota final. L'altre 30% sortirà del treball del Seminari.

BIBLIOGRAFIA:

Atlas Bíblico. Estella: Verbo Divino; Madrid: Paulinas, 1983.

Atlas des Religions. París: Hachette, 1990.

Bagot, J. P.; Dubs, J. Cl. *Para leer la Biblia*. Estella: Verbo Divino, 1987.

Bartolomé, J. J.; Chàvez, P.; Bissoli, C. *Iniciació a la Bíblia. Didàctica de la Bíblia*. Barcelona: Edebé, 1996.

Bíblia (Edició dels monjos de Montserrat, de l'Associació Bíblica de Catalunya o Bíblia catalana, traducció

- interconfessional).
- Brown, R. E. *101 preguntas y respuestas sobre la Biblia*. Salamanca: Sígueme, 1996.
- Charpentier, E. *Para leer el Antiguo Testamento*. Estella: Verbo Divino, 1981.
- Diversos Autors. *Les intuïcions fonamentals de les grans religions*. Barcelona: Cruïlla, 1991.
- Diversos Autors. *El Déu de les religions, el Déu dels filòsofs*. Barcelona: Cruïlla, 1992.
- Diversos Autors. *Cristianisme i societats avançades*. Barcelona: Cruïlla, 1992.
- Diversos Autors. *El fonamentalisme*. Barcelona: Cruïlla, 1994.
- Diversos Autors. *Pensament científic i fe cristiana*. Barcelona: Cruïlla, 1994.
- Diversos Autors. *Ciències humanes i fe cristiana*. Barcelona: Cruïlla, 1995.
- Diversos Autors. *El hecho religioso*. Madrid: CCS, 1995.
- Duch, Ll. *Temps de tardor*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1990.
- Duch, Ll. *Simfonia inacabada*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1994.
- Duch, Ll. *L'enigma del temps*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1998.
- Eco, U.; Martini, C. *En què creuen els que no creuen?* Barcelona: Empcories, 1997.
- Floristan, C.; Tamayo, J. J. (ed.). *Conceptos fundamentales del cristianismo*. Madrid: Trotta, 1993.
- Forte, B. *Trinidad como historia*. Salamanca: S'gueme, 1988.
- Keshavjee, S. *El Rei, el Savi i el Bufó*. Barcelona: Destino, 1998.
- Martín Velasco, J. *El malestar religioso de nuestra cultura*. Madrid: Paulinas, 1993.
- Panikkar, R. *La Trinitat*. Barcelona: Empcories, 1998.
- Rovira Belloso, J. M. *Introducción a la Teología*. Madrid: BAC, 1996.
- Sánchez Mielgo, G. *Claves para leer los evangelios sinópticos*. Salamanca: San Esteban-Edibesa, 1998.
- Schmitdt, W. H. *Introducción al Antiguo Testamento*. Salamanca: Sígueme, 1990.
- Téllez, A.; Morante, G. *Religió i cultura*. Didàctica del fet religiós. Barcelona: Edebé, 1996.
- Vergote, A. *Modernitat i cristianisme*. Barcelona: Cruïlla, 1998.
- Vergote, A. *Racionalitat tecnoeconòmica i secularització*. Barcelona: Claret, 1998 (Quaderns de la Fundació Joan Maragall, núm. 43).
- Vives, J. *Si sentiü la seva veu...* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988.

Literatura en Català: Curs de Novel·la Catalana

PROFESSOR: Llorenç SOLDEVILA i BLALART

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Els objectius del curs són quatre:

- 1) Estudiar els diferents corrents narratius del segle XV fins al XX.
- 2) Analitzar els títols fonamentals de la tradició narrativa catalana: *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell; *La bogeria*, de Narcís Oller; *Solitud*, de Víctor Català; *Vida privada*, de Josep M. de Sagarra; *Bearn*, de Llorenç Villalonga; *La plaça del diamant*, de Mercè Rodoreda...
- 3) Situar la tradició novel·lesca catalana en les coordenades corresponents de la literatura universal.
- 4) Treballar una gamma de possibilitats didàctiques vinculades a la novel·lística europea i catalana.

PROGRAMA:

1. *Tirant lo Blanc*
  - 1.1. Llibre de cavalleries i novel·la cavalleresca
  - 1.2. *Curial e Güelfa*
  - 1.3. *Tirant lo Blanc*: Història del text i debat sobre l'autoria
  - 1.4. *Tirant lo Blanc*: Una novel·la total
  - 1.5. La modernitat de *Tirant lo Blanc*
2. *El Segle Romàntic*
  - 2.1. El Realisme i Naturalisme a les literatures europees
  - 2.2. L'obra narrativa de Narcís Oller
  - 2.3. Narcís Oller i Benito Pérez Galdós
  - 2.4. Narcís Oller i Emile Zola
  - 2.5. *La Bogeria*, de Narcís Oller
  - 2.6. *Pilar prim*, de Narcís Oller
3. *La novel·la del Modernisme*
  - 3.1. Crisi i metamorfosi de la novel·la
  - 3.2. Els narradors modernistes (Casellas, Ruyra, Vayreda, Rusiñol, Bertrana...)
  - 3.3. L'obra narrativa de Víctor Català
  - 3.4. *Solitud*, de Víctor Català
  - 3.5. *Solitud* en el context de la narrativa europea del seu temps
4. *La renovació narrativa del segle XX*
  - 4.1. Joyce, Proust i Kafka
  - 4.2. El debat sobre la novel·la a la literatura catalana
  - 4.3. *Vida privada*, de Josep M. de Sagarra
  - 4.4. *Mort de dama*, de Llorenç Villalonga
  - 4.5. *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda

AVALUACIÓ:

Per aprovar el curs caldrà haver fet les lectures obligatòries que es proposaran a principi de curs i sobre les quals es faran uns controls periòdics que representaran el 50% de la nota final. L'altre 50% sortirà d'un examen que es farà en acabar el quadrimestre i que inclourà aspectes teòrics i pràctics del programa desenvolupat.

Les lectures obligatòries seran quatre, dues proposades pel professor i dues més que l'estudiant podrà triar a partir d'una llista que es donarà en començar el curs.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

Arnau, C. *Introducció a la narrativa de Mercè Rodoreda*. Barcelona: Edicions 62, 1978.

Cònsul, I. *Tirant lo Blanc*. Barcelona: Labor, 1992 (Col·lecció «Gent Nostra»).

Molas, J. *Lectures crítiques*. Barcelona: Edicions 62, 1974.

Riquer; Comas; Molas. *Història de la literatura catalana* (Vol. 9-10-11) Barcelona: Ariel, 1988.

Riquer, M. *Aproximació al Tirant lo Blanc*. Barcelona: Quaderns Crema, 1990.

Serrahima, M. *Dotze mestres*. Barcelona: Edicions Destino, 1972.

Triadú, J. *La novel·la catalana de postguerra*. Barcelona: Edicions 62, 1982.

Yates, A. *Una generació sense novel·la?* Barcelona: Edicions 62, 1975.

Educació per a la Salut

PROFESSOR: Miquel CASADEVALL i GINESTET

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Adquirir uns coneixements i conceptes sobre el que és la Salut i l'Educació per a la Salut.

Conèixer la importància dels factors que influeixen en la Salut, sobretot d'aquells que es poden modificar mitjançant l'educació.

Prendre consciència del paper del mestre en la millora de la Salut de la població.

Conèixer els principals problemes de Salut en l'edat escolar, així com la manera de fer-hi front.

Saber com actuar davant les emergències i accidents.

PROGRAMA:

1. La salut. Conceptes actuals:

- 1.1. L'educació per a la salut. Conceptes. Nivells.
- 1.2. L'Educació per a la Salut a l'escola.
- 1.3. El Pla de Salut de Catalunya.

2. Emergències i accidents. Importància:

2.1. Conducta a seguir davant els accidents:

- 2.1.1. Emergències.
- 2.1.2. Cremades.
- 2.1.3. Hemorràgies.
- 2.1.4. Ferides.
- 2.1.5. Fractures.
- 2.1.6. Intoxicacions.
- 2.1.7. Altres situacions urgents.
- 2.1.8. Conducta a seguir davant els problemes de salut més freqüents a l'escola: Diarrea / Vòmits / Febre / Mal de cap / Cossos estranys / Dolor abdominal / Mal d'oïda / Mal de coll / Picades / Altres.
- 2.1.9. La farmaciola escolar.
- 2.1.10. L'ús dels medicaments.
- 2.1.11. Coneixement, prevenció i control de les malalties transmissibles. Vacunacions.

3. Alimentació i nutrició. Importància de l'alimentació:

- 3.1. Tipus i composició dels aliments.
- 3.2. Higiene dels aliments.

4. Els hàbits i la salut:

- 4.1. La influència dels hàbits de vida en la salut:
  - 4.1.1. Alimentació.
  - 4.1.2. Activitat.
  - 4.1.3. Us i abús de les «drogues».
  - 4.1.4. Altres.

5. La higiene corporal. Visió general:

- 5.1. La higiene dels diferents sistemes orgànics:
  - 5.1.1. Higiene de la digestió.
  - 5.1.2. Higiene de la respiració.

5.1.3. Higiene de la circulació.

5.1.4. Altres.

METODOLOGIA:

Els diferents temes es tractaran a classe a través de les explicacions fetes pel professor i a través de les exposicions de treballs fets en grup sobre temes relacionats amb la salut.

AVALUACIÓ:

L'avaluació constarà de dues parts:

1. Prova escrita a final de curs.

2. Valoració del treball en grup i la seva exposició.

Cal aprovar les dues parts per aprovar l'assignatura.

Es tindrà en compte l'assistència i l'interès de l'estudiant.

BIBLIOGRAFIA:

Academia Norteamericana de Pediatria, *Manual de Nutrición en pediatría*. Madrid: Panamericana, 1995.

Bras, J. *Per a tots salut*. Barcelona: Laia, 1980.

Clapés, J. *Nutrició i dietètica a l'assistència primària*. Barcelona: Ed. 62, 1985.

Cruz, M. *Tratado de Pediatría*. Barcelona: Espaxs, 1990.

La Prevenció de la Cardiopatia Coronària. Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1983.

Laporte, J. *Les Drogues*. Barcelona: Ed. 62, 1976.

Manual d'Examens de Salut Escolar. Generalitat de Catalunya.

Manual de Prevenció dels accidents en la infància. Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1984.

Manual de Prevenció i Control de la Càries Dental. Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1983.

Manual de Prevenció i Control del Tabaquisme. Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1982.

Manual de Vacunacions. Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1987.

Orientacions i Programes d'Educació per a la Salut a l'Escola. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1984.

Riba, M.; Vila, L.; Infesta, F.; Rivero, M. *Manual práctico de nutrición y dietética*. Madrid: Vicente Ediciones, 1993.

Salud Escolar. Escuela Universitaria de Enfermería (Hospital Provincial de València). València, 1980.

Salleras, Ll. *Principios y métodos de la educación sanitaria*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1978.

Valtueña, O. *Manual para el control de las enfermedades transmisibles en los centros docentes*. Madrid: Ministerio de Sanidad y Seguridad Social, 1980.

Vieux, N.; Pons, P. *Manual de Socorrismo*. Barcelona: Jims, 1968.

Vila-Abadal, J. *Per què es droguen els joves*. Barcelona: Caixa de Barcelona, 1988.

Zamora, P. *La alimentación infantil natural*. Barcelona: Integral, 1988.

La Funció Tutorial

PROFESSORA: Esther FATSINI i MATHEU

Optativa d'Ed. Primària i Ll. Estrangera. 4,5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

Des d'aquesta assignatura es pretén donar els elements claus per reconèixer la importància de la tasca tutorial en els centres d'infantil i/o primària, entesa no solament com a àmbit d'acció pedagògica que implica l'atenció a l'alumne, ja sigui de forma individual o col·lectiva, sinó també descobrint la necessària implicació de tots els agents que participen de l'educació dels infants, és a dir, l'equip educatiu -a nivell del centre- i les famílies.

OBJECTIUS:

- Analitzar la funció tutorial en les diferents etapes educatives.
- Conèixer els diferents àmbits de la funció tutorial.
- Practicar i utilitzar estratègies i eines d'acció tutorial.

CONTINGUTS:

1. La funció tutorial en el sistema educatiu.
2. El Pla d'Acció Tutorial en el centre.
3. Interacció dels tutors amb la comunitat educativa: alumnes, famílies, equip de mestres i altres professionals.
4. Àmbits de l'acció tutorial amb els alumnes:
  - 4.1. Desenvolupament social i afectiu: control de les emocions, autoconeixement, autoestima, habilitats socials...
  - 4.2. Desenvolupament físic: hàbits de vida saludables...
  - 4.3. Desenvolupament d'aspectes cognitius: presa de decisions, tècniques de treball, resolució de problemes...
5. Instruments i tècniques per a la intervenció: observació, entrevista, tests sociomètrics,...

METODOLOGIA:

El desenvolupament dels continguts es realitzarà a partir del debat i la discussió a classe, el comentari d'articles i bibliografia diversa, i la realització d'activitats de caràcter pràctic en els diferents àmbits d'intervenció a l'aula i nivells d'interacció, tot partint dels coneixements i experiències prèvies dels estudiants.

AVALUACIÓ:

Per l'avaluació es tindran en compte diferents factors:

- La participació activa durant les sessions de classe.
- La realització i exposició de treballs pràctics.
- L'elaboració d'un dossier/memòria de les activitats de classe.
- Lectura d'articles, llibres, etc.
- Altres aspectes a determinar conjuntament amb el grup d'estudiants.

Per aprovar l'assignatura caldrà tenir una valoració positiva dels factors esmentats. En cas contrari, caldrà realitzar una activitat complementària que es determinarà amb el grup d'estudiants a l'inici de les classes.

BIBLIOGRAFIA:

- Arnaiz, P; Isus, S. *La tutoría, organización y tareas*. Barcelona: Graó, 1995.
- Brunet, J.J. *Tutoría con adolescentes*. Madrid: San Pio X, 1991.
- Diez de Ulzurrun, A; Masegosa, A. *La dinàmica de grups en l'acció tutorial*. Barcelona: Graó, 1996.
- Estrems, N.; Lladó, C. *La práctica de la tutoría a l'escola*. Barcelona: Barcanova, 1991.
- Fabra, M.L. *Técnicas de grupo para la cooperación*. Barcelona: Ceac, 1994.
- Fernández, P. *La función tutorial*. Madrid: Castalia-MEC, 1991.
- Indurain, J.J.; Ricarte, P. *Material teórico-práctico para la acción tutorial*. Madrid: Escuela Española, 1992.
- Nicieza, J.. *Primaria: Orientación y tutoría*. Madrid: MEC, 1992.
- Puig, J.M. *La educación moral en la enseñanza obligatoria*. Barcelona: ICE Horsori, 1995.
- Ramirez, J.; Gago, L. *Guía práctica del profesor-tutor en educación primaria y secundaria*. Madrid: Narcea, 1993.
- Roman, J.M.; Pastor, E. *La tutoría. Pautas de acción e instrumentos útiles al profesor-tutor*. Barcelona: Ceac, 1984.
- Sánchez, S. *La tutoría en los centros docentes. Manual del profesor-tutor*. Madrid: Escuela Española, 1993.
- Serrano, G; Olivas, A. *Acción tutorial en grupo*. Madrid: Escuela Española, 1989.
- Valdivia, C. *La orientación y la tutoría en los centros educativos*. Cuestionario de evaluación y análisis tutorial. Bilbao: (CEAT), Mensajero, 1992.
- Viana, T. *El profesor-tutor. Consideraciones para mejorar la acción tutorial*. València: Blázquez Ediciones, 1991.

Dramatització

PROFESSORA: Dolors RUSIÑOL i CIRERA

Oprativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Que el futur mestre pugui utilitzar el joc dramàtic com a eina educativa que li permeti de fomentar la investigació, l'observació, la imaginació i la capacitat de creació.

Coneixement de l'estructura dramàtica i de les tècniques expressives que la configuren.

Comunicació i creació.

Facilitar una experiència pràctica de realització completa d'un projecte dramàtic.

METODOLOGIA:

La classe és fonamentalment pràctica.

A cada sessió es donarà una explicació dels conceptes a treballar, i a partir d'aquí es distribuïran els grups de treball per tal d'investigar i experimentar les pròpies propostes, consolidar-les amb l'ajut del professor, si cal, i mostrar-les als companys de classe per compartir i confrontar experiències i opinions.

Es faran exercicis individuals i en grup.

AVALUACIÓ:

Es valorarà l'actitud, l'esforç, la participació i l'habilitat.

L'assistència a classe és obligatòria.

Hi haurà una lectura obligada d'un llibre, el títol del qual s'anunciarà oportunament a principi de curs.

S'haurà d'assistir a una representació de teatre professional i fer-ne una crítica tant dels elements tècnics com artístics.

La qualificació final serà el resultat de la valoració de totes les activitats realitzades a l'aula i del treball sobre el llibre de lectura obligatòria.

PROGRAMA:

1. El joc dramàtic, eina pedagògica:

1.1. Estudi dels elements que conformen l'estructura dramàtica.

1.2. Tema.

1.3. Argument.

1.4. conflicte.

1.5. Personatges.

1.6. Temps.

1.7. Espai-lloc.

2. Realització d'un muntatge dramàtic: teatre, titelles, ombres xineses.

2.1. Selecció de textos.

2.2. Confecció del guió dramàtic.

2.3. Posada en escena.

2.4. Selecció de músiques.

2.5. Escenografia.

2.6. Vestuari.

2.7. Maquillatge.

2.8. Il·luminació.

BIBLIOGRAFIA:

Alasjarui, U. El joc dramàtic. *Guix* núm. 3, 1987.

Faure, G.; Lascar, S. *El juego dramático en la escuela*. Barcelona: Cincel-Kapelusz, 1988.

Fàbregas, X. *Història del Teatre català*. Barcelona: Milla, 1978.

McGuinness, S.; Puig, E.; Vernet, F. *Drama. Tècniques teatrals per a l'ensenyament*. Barcelona: Magrana, 1996.

Motos, T; Tejedó, F. *Prácticas de Dramatització*. Barcelona: Humanitas, 1987.

Signorelli, M. *El niño y el teatro*. Madrid: Eudeba, 1975.

Slade, P. *Expresión dramática infantil*. Madrid: Santillana, 1978.

Educació Corporal: Ritme, Moviment i Dansa

PROFESSORA: Dolors RUSIÑOL i CIRERA

Oprativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Oferir els coneixements i recursos necessaris que ajudin l'estudiant a trobar en el cos un mitjà d'expressió i de creació, intentant contribuir a la seva maduració global i a fomentar-li el sentit lúdic, la imaginació i la capacitat d'observació.

Que els estudiants experimentin amb el seu cos i, així, puguin conèixer millor el cos del nen.

Facilitar una experiència pràctica a nivell d'exercicis i jocs.

Facilitar una experiència pràctica a nivell de dansa.

METODOLOGIA:

Les classes seran fonamentalment pràctiques.

En cada sessió es donarà una explicació sobre els conceptes que es treballaran i a partir d'aquí l'estudiant experimentarà, buscarà i farà una proposta de treball que desenvoluparà durant el curs.

Es faran exercicis individuals i en grup.

AVALUACIÓ:

Es valorarà l'assistència a classe, l'esforç, la participació i l'actitud.

Es realitzarà una memòria en forma de fitxes de tots els exercicis fets a classe.

La nota final sortirà del conjunt de notes dels exercicis que es fan a classe i de la memòria presentada.

PROGRAMA:

1. Expressió del cos:

1.1. Relaxació.

1.2. Desinhibició.

1.3. Observació.

1.4. El cos que comunica.

1.5. Valor expressiu de cada segment corporal.

1.6. Gest que amplia el missatge.

1.7. Iniciació al moviment.

1.8. Iniciació al ritme.

1.9. Aplicació del treball de moviment.

Hi haurà dues sessions de dansa a càrrec d'un professor especialitzat.

BIBLIOGRAFIA:

Amades, J. *Folklore de Catalunya-Cançoners*. Barcelona: Selecta, 1973.

Anton, M.; Barbal, M.; Godall, P.; Segarra, J.; Soca-Tira. *Psicomotricitat, dinàmica i dansa a l'escolar*. Barcelona: Graó, 1988.

Aymerich, M.; Aymerich, C. *L'expressió mitjà de desenvolupament*. Barcelona: Llar del Llibre, 1980.

Delgado, E.; Vuilanova, M. *Què representem, avui?* Barcelona: Nova Terra, 1983.

Dobbelaere, G. *Pedagogia de l'expressió*. Barcelona: Nova Terra, 1964.

Motos, T.; Tejedó, F. *Prácticas de Dramatización*. Barcelona: Humanitas, 1987.

Slade, P. *Expresión dramática infantil*. Madrid: Santillana, 1978.

Didàctica de la Comprensió i l'Expressió Oral i Escrita II

PROFESSOR: Francesc CODINA i VALLS

Optativa d'Ed. Especial. 4,5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

El programa d'aquesta assignatura i la seva precedent (*Didàctica de l'Expressió Oral i Escrita I*) està orientat a descriure des d'una perspectiva actual les habilitats d'escoltar, parlar, llegir i escriure com a punt de partida per a reflexionar sobre el tractament que han de tenir a l'escola en el marc d'un ensenyament comunicatiu de la llengua. Amb aquestes dues assignatures es pretén que els estudiants d'Educació Especial assoleixin el nivell de coneixements de llengua i didàctica de la llengua que el pla d'estudis actual preveu per als de la resta d'especialitats. D'aquesta manera també es possibilita la consecució del certificat de capacitació lingüística que atorga el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya sempre que durant la carrera s'hagi cursat un mínim de 18 crèdits de llengua, didàctica de la llengua o matèries afins.

OBJECTIUS:

Els objectius bàsics del curs són, d'una banda, dotar els estudiants dels elements teòrics mínims que els permetin entendre i prendre consciència de la complexitat de les habilitats lingüístiques productives i, d'una altra banda, proporcionar-los criteris i estratègies adequades per al seu ensenyament-aprenentatge a l'escola.

CONTINGUTS:

1. Les habilitats productives:

- 1.1. L'expressió oral a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.
- 1.2. El procés de composició escrita i les habilitats implicades en l'escriptura. El treball d'expressió escrita a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.

2. L'ensenyament de l'ortografia.

- 2.1. Tradició, convenció i racionalitat en la normativa ortogràfica. La relació de l'ortografia amb els diversos components de la llengua.
- 2.2. El concepte d'error. Detecció, anàlisi i classificació dels errors ortogràfics. Gradació i tractament dels diversos tipus d'errors i de les dificultats que els provoquen.
- 2.3. Programació dels continguts d'ortografia. Tècniques per a la confecció d'exercicis i recursos per al treball d'ortografia: el dictat, la còpia, la consulta de diccionaris. La correcció dels errors ortogràfics. L'avaluació.

3. La gramàtica.

- 3.1. Conceptes I. L'oració simple i l'oració complexa. El sintagma nominal: nucli i complements. Les oracions subordinades substantives i de relatiu. El sintagma verbal: nucli i complements. Les oracions subordinades substantives i adverbials.
- 3.2. Conceptes II. La substitució pronominal: els pronoms febles; formes, funcions i combinacions. Les preposicions i les conjuncions. L'adverbi.
- 3.3. El concepte de gramàtica a l'educació primària. El treball de gramàtica a l'escola: programació, activitats i recursos.

4. Recursos per al treball de llengua.

Les eines bàsiques per al treball de llengua: el folklore, els repertoris de recursos orals i escrits, els llibres de text, les gramàtiques, els vocabularis i els diccionaris, les revistes especialitzades, els mitjans audiovisuals i informàtics, el treball per projectes, els tallers, etc.

AVALUACIÓ:

El programa de l'assignatura es portarà a terme mitjançant l'exposició dels diferents temes per part del professor a classe i la participació dels estudiants a través de la realització i posterior discussió d'exercicis puntuals així com de lectures d'articles diversos.

Caldrà també la lectura d'una monografia i la realització d'un breu treball d'aplicació pràctica dels continguts didàctics. Les característiques del treball així com el calendari de realització seran concretats a l'inici del curs.

Es farà una prova final.

La nota final de curs serà la mitjana de la prova, de la nota del treball i del conjunt de qualificacions derivades dels exercicis puntuals realitzats, de les lectures i de la participació de l'estudiant a classe.

BIBLIOGRAFIA:

- Articles n. 2* (Projectes per aprendre llengua). Barcelona: Graó, 1994.
- Articles n. 3* (L'ensenyament de l'ortografia). Barcelona: Graó, 1995.
- Articles n. 4* (La diversitat discursiva). Barcelona: Graó, 1995.
- Articles n. 5* (Construir el discurs escrit). Barcelona: Graó, 1994.
- Ayats, M.; Baucells, A.; Bernal, M.C.; Codina, F. i Fargas, A. *Cercamots del Primer Diccionari*. Vic: Eumo Editorial, 1997.
- Badia, D.; Vilà, M. *Jocs d'expressió oral i escrita*. Vic: Eumo Editorial, 1984.
- Badia, D.; Vilà, M. *Contes per fer i refer*. Barcelona: Graó, 1985.
- Bigas, M. i altres. *Jocs de llenguatge: jocs d'expressió*. Barcelona: Teide, 1985.
- Camps, A. et al. *L'ensenyament de l'ortografia*. Barcelona: Graó, 1989.
- Camps, A. *La gramàtica a l'escola bàsica*. Barcelona: Barcanova, 1985.
- Camps, A. *L'ensenyament de la composició escrita*. Barcelona: Barcanova, 1994.
- Camps, A. (coord.) *Context i aprenentatge de la llengua escrita*. Barcelona: Barcanova, 1994.
- Cassany, D. *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó, 1993.
- Cassany, D. *Descriure escriure*. Barcelona: Empúries, 1987.
- Cassany, D. *La correcció del treball escrit*. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Cassany, D.; Sanz, G. *44 exercicis per a un curs d'expressió escrita*. Barcelona: Graó, 1991.
- Cassany, D. i altres. *Escriure I, II i III*. Barcelona: Cruïlla, 1990.
- Cassany, D. *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1993.
- Cassany, D. *Reparar l'escrit*. Barcelona: Graó, 1993.
- Codina, F. i Fargas, A. *Proposta de classificació dels errors d'ortografia*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Cor, M.P. *Escriure bé*. Barcelona: Edicions 62, 1996.
- Disseny curricular. Ensenyament primari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- Galí, A. *L'ensenyament de l'ortografia als infants*. Barcelona: Barcino, 1928.
- Guix* n. 87 (gener de 1985), n. 110 (desembre de 1986), n. 147 (gener de 1990) i n. 195 (gener de 1994).
- Perspectiva escolars* n. 129 (novembre 1988) i n. 140 (desembre 1989).
- Ramos, J.R. *Introducció a la sintaxi*. València: Tàndem, 1992.
- Serafini, M.T. *Cómo se escribe*. Barcelona: Paidós, 1994.
- Sunyol, V. *Màquines per a escriure*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Vilà, N.; Vilà, M. *Joc de ploma*. Barcelona: Graó, 1988.
- Vilà, N. *Tècniques d'expressió escrita. Cicles inicial i mitjà*. Barcelona: Dossiers Rosa Sensat, 36, 1987.
- Vilà, N. *La diversitat de la llengua escrita: usos i funcions*. Barcelona: Dossiers Rosa Sensat, 42, 1990.

Tallers Globalitzats a l'Educació Infantil

PROFESSORA: M.Teresa FEU i VIDAL

Oportativa d'Ed. Infantil. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

- Adquirir una visió global dels continguts didàctics i de les metodologies per a l'ensenyament/aprenentatge de les ciències a l'etapa d'Educació Infantil i al Cicle Inicial.
- Conèixer, crear i analitzar materials didàctics adients.

CONTINGUTS:

1. La globalització.
  - 1.1. L'enfocament globalitzador.
  - 1.2. Els autors fonamentals.
  - 1.3. Els mètodes globalitzats i la seva aplicació en l'actualitat.
2. Els nuclis temàtics.
  - 2.1. Selecció de nuclis significatius.
  - 2.2. L'escola i la societat, contextos d'aprenentatge.
  - 2.3. La vida exterior a l'escola.
3. El paper del mestre.
  - 3.1. Transmissió/ interpretació/intercanvi.
  - 3.2. Organització i motivació.
  - 3.3. Ensenyament/aprenentatge.
4. L'aplicació didàctica.
  - 4.1. La implicació dels infants.
  - 4.2. El treball experimental.
  - 4.3. L'intercanvi amb l'entorn
5. La informació.
  - 5.1. Transmissió/recerca/intercanvi.
  - 5.2. Representació i interpretació.
  - 5.3. Comunicació i aprenentatge.

METODOLOGIA:

Es procedirà a partir de la informació teòrica i, a partir d'ella, els estudiants duran a terme activitats pràctiques que permetran analitzar els continguts de les diverses àrees implicades. Es distribuirà el temps de manera que una part (aproximadament la meitat) serà destinada a la informació teòrica i la resta al treball pràctic i a la reflexió teoricopràctica.

AVALUACIÓ:

S'avaluarà a partir de:

- la participació activa i els treballs fets a l'aula.
- l'elaboració d'un treball teoricopràctic.
- una prova escrita.

BIBLIOGRAFIA:

Arcà, M.; Guidoni P.; Mazzoli, P. *Ensenyar ciència*. Barcelona: Paidós, 1990.

- Benlloch, M. *Ciencias en el parvulario*. Barcelona: Paidós, 1992.
- Buscar, T.; Feu, M.T. La formació dels educadors i l'aprenentatge de les ciències, dins *Aportacions a la formació dels educadors de llars d'infants*. Vic: Eumo Editorial, 1993.
- Cohen, D.; Mackeheit. *El desarrollo de la imaginación*. Barcelona: Paidós, 1993.
- Diaz, C. *La oreja verde de la escuela*. Madrid: De la Torre, 1995.
- Fabbroni, F.; Galletti, A.; Savorelli, C. *El primer abecedario: el ambiente*. Barcelona: Fontanella, 1980.
- Feu, M.T. Jugar a fer química. *Guix*, n. 218, desembre 1995.
- Feu, M.T.; Schaaff, O. i altres. *Projecte Descoberta 3-6*. Barcelona: Ciència Activa, 1996.
- Harlen, W. *Enseñanza y aprendizaje de las ciencias*. Madrid: Morata/MEC, 1989.
- Kamii, C.; De Vries, R. *El conocimiento físico en la educación preescolar: Implicaciones en la teoría de Piaget*. Madrid: Siglo XXI, 1983.
- Molina, L.; Jiménez, N. *La escuela infantil*. Barcelona: Paidós, 1992.
- Weissman, H. *Didáctica de las ciencias naturales*. Barcelona: Paidós, 1993.

Didàctica de la Comprensió i l'Expressió Oral i Escrita I

PROFESSOR: Francesc CODINA i VALLS

Optativa d'Ed. Especial. 4,5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

El programa d'aquesta assignatura i la seva continuació (Didàctica de la Comprensió i l'Expressió Oral i Escrita II) està orientat a descriure des d'una perspectiva actual les habilitats d'escoltar, parlar, llegir i escriure com a punt de partida per a reflexionar sobre el tractament que han de tenir a l'escola en el marc d'un ensenyament comunicatiu de la llengua. Amb aquestes dues assignatures es pretén que els estudiants d'Educació Especial assoleixin el nivell de coneixements de llengua i didàctica de la llengua que el pla d'estudis actual preveu per als de la resta d'especialitats. D'aquesta manera també es possibilita la consecució del certificat de capacitació lingüística que atorga el Departament d'Ensenyament de la Generalitat sempre que durant la carrera s'hagi cursat un mínim de 18 crèdits de llengua, didàctica de la llengua o matèries afins.

OBJECTIUS:

Els objectius bàsics del curs són, d'una banda, dotar els estudiants dels elements teòrics mínims que els permetin entendre i prendre consciència de la complexitat de les habilitats lingüístiques perceptives i, d'una altra banda, proporcionar-los criteris i estratègies adequades per al seu ensenyament-aprenentatge a l'escola.

CONTINGUTS:

1. L'enfocament comunicatiu de la llengua.
  - 1.1. Ús i comunicació. Els eixos del treball de llengua: les habilitats lingüístiques i el treball sistemàtic. El disseny curricular.
  - 1.2. La lingüística del text com a marc teòric per a l'ensenyament-aprenentatge de la llengua. Els tipus de text. Les propietats del text: adequació, cohesió i coherència.
2. Les habilitats perceptives:
  - 2.1. Característiques de la llengua oral i de la llengua escrita. Trets específics i trets comuns.
  - 2.2. La comprensió oral a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.
  - 2.3. El procés lector i les habilitats implicades en la lectura. La comprensió lectora. El treball de lectura a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.
3. El treball sistemàtic de lèxic i semàntica:
  - 3.1. La imbricació del treball de lèxic i semàntica amb el treball global de comprensió i expressió.
  - 3.2. Conceptes bàsics: El sistema lèxic. Les regles de formació de mots. Monosèmia, polisèmia i homonímia. Relacions semàntiques: sinonímia, contrarietat, hiponímia i incompatibilitat.
  - 3.3. Programació, continguts i gradació del treball de lèxic. Els diccionaris: classes, característiques i utilitats. La introducció a l'ús dels diccionaris.
4. Recursos per al treball de llengua.
  - 4.1. Punts de partida per al treball de llengua a l'escola: textos orals i escrits de tipologia diversa, imatges, situacions comunicatives, etc. Explotació i limitacions.
  - 4.2. Els diferents tipus d'activitats: d'aprenentatge i d'avaluació, orals i escrites, perceptives i productives, obertes i tancades, inductives i deductives, individuals i col·lectives, etc.

AVALUACIÓ:

El programa de l'assignatura es portarà a terme mitjançant l'exposició dels diferents temes per part del pro-

fessor a classe i la participació dels estudiants a través de la realització i posterior discussió d'exercicis puntuals així com de lectures d'articles diversos. Caldrà també la lectura d'una monografia i la realització d'un breu treball d'aplicació pràctica dels continguts didàctics. Les característiques del treball així com el calendari de realització seran concretats a l'inici del curs.

Es farà una prova final. La nota final de curs serà la mitjana de la prova final, de la nota del treball i del conjunt de qualificacions derivades dels exercicis puntuals realitzats, de les lectures i de la participació de l'estudiant a classe.

BIBLIOGRAFIA:

- Articles n. 2* (Projectes per aprendre llengua). Barcelona: Graó, 1994.
- Articles n. 4* (La diversitat discursiva). Barcelona: Graó, 1995.
- Articles n. 7* (La comprensió lectora). Barcelona: Graó, 1996.
- Ayats, M.; Bernal, C.; Codina, F. i Fargas, A. *Primer Diccionari*. Vic: Eumo Editorial, 1996.
- Ayats, M.; Baucells, A.; Bernal, C.; Codina, F. i Fargas, A. *Cercamots del Primer Diccionari*. Vic: Eumo Editorial, 1997.
- Bassa, R. et. al. *Lexijocs. El lèxic a l'escola*. Ciutat de Mallorca: Moll, 1992.
- Bernal, M.C. i Codina, F. *Models d'exercicis per a treballar amb el diccionari*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Bernal, M. C. i Codina, F. Introducció al maneig del diccionari, dins *Unitats de programació, CM de Primària*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1994.
- Camps, A. (ed.) *Text i ensenyament*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Cassany, D. *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó, 1993.
- Castellà, J.M. *De la frase al text*. Barcelona: Empúries, 1992.
- Colomer, T. (ed.) *Ajudar a llegir*. Barcelona: Barcanova, 1992.
- Colomer, T.; Camps, A. *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre*. Barcelona: Edicions 62, 1991.
- Díaz, E. i altres. *Llegir per aprendre*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Disseny curricular. Ensenyament primari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- López del Castillo, Ll. *Llenguatge*. Barcelona: Casals, 1977.
- Solé, I. *Estratègies de lectura*. Barcelona: Graó, 1992.
- Vilà, N. *La diversitat de la llengua escrita: usos i funcions*. Barcelona: Dossiers Rosa Sensat, 42, 1990.

Expressió Plàstica i Musical a l'Educació Especial II

PROFESSORA: Provi DAUFÍ i MORESO

Optativa d'Ed. Especial. 4,5 crèdits.

OBJECTIU GENERAL:

Adquirir coneixements sobre la didàctica de la plàstica en general i adequar-la a l'àmbit de l'educació especial.

Desvetllar la part expressiva i creativa.

PROGRAMA:

1. Bases teòriques sobre la programació de l'expressió plàstica i visual.
2. La forma:
  - 2.1. Identificar elements propis del llenguatge plàstic referits al traç.
  - 2.2. Classificar tipus de grafia.
  - 2.3. Conèixer el desenvolupament gràfic del nen i les seves característiques.
3. El color:
  - 3.1. Adquirir coneixements bàsics referits al color utilitzant la pintura com a mitjà d'expressió.
  - 3.2. Ajudar-se de diferents elements de forma progressiva i amb les eines més usuals.
  - 3.3. Fer servir diferents materials que ajudin a descobrir el color i la seva expressivitat.
4. El volum:
  - 4.1. Manipular materials modelables que permetin treballar la forma tridimensional.
  - 4.2. Conèixer un material concret, el fang, la seva tècnica i les seves possibilitats expressives.
  - 4.3. Adquirir destresa i potenciar la motricitat gruixuda i la fina.
5. El teixit:
  - 5.1. Valer-se d'una tècnica, el teixit, com a base fonamental per treballar aspectes espacials.
  - 5.2. Treballar el teixit de forma progressiva per superar dificultats motrius.
6. Durant el curs hi haurà aproximacions a experiències d'activitats plàstiques dirigides a nens d'Educació Especial.
7. Es confeccionarà material didàctic destinat a aules d'educació especial.

AVALUACIÓ:

- Es valorarà un treball basat en les experiències i aprenentatges adquirits durant el curs.
- Es valorarà el material didàctic confeccionat a l'aula de plàstica.
- S'avaluaran les actituds, valors, normes i hàbits.
- L'assistència a classe és imprescindible, per tant serà avaluable.

BIBLIOGRAFIA:

- Arnheim, R. *Arte y percepción visual*. Madrid: Alianza Editorial, 1970.
- Balada, M.; Juanola, R. *L'educació visual a l'escola*. Barcelona: Ed. 62, 1984.
- Castillo, F; Escudero, F. Educació, art i teràpia. *Temps d'Educació*, n. 10, Barcelona: Divisió Ciències de l'Educació de la UB.
- Gumí, J.; Lluís, R. *Diccionari de tècniques pictòriques*. Barcelona: Ed. 62, 1988.
- Kellogg, R. *Análisis de la expresión plástica en el Preescolar*. Madrid: Cincel Kapelusz, 1979.
- Libro de imágenes para niños ciegos*. Barcelona: CLIJ, *Cuadernos de Literatura infantil y juvenil*. Año III, num. 20, Septiembre, 1990.

Literatura en Català

PROFESSOR: Segimon SERRALLONGA i MORER

Optativa per a totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIU:

Lectura i interpretació d'unes quantes obres clàssiques per mitjà de mostres traduïdes que per llur validesa literària formen part de la literatura catalana.

PROGRAMA:

1. Introducció:

- 1.1. Història i literatura. Lloc de la literatura catalana dins la literatura universal.
- 1.2. Teories i pràctiques de la traducció. Història de les traduccions al català.

2. Literatures antigues:

- 2.1. Poesia amorosa de l'antic Egipte.
- 2.2. Poesia amorosa hebrea: *El càntic dels càntics*.
- 2.3. El problema del mal: Assíria; Egipte; Israel.
- 2.4. El mite del foc o del progrés; *Prometeu encadenat*.
- 2.5. La tragèdia grega
- 2.6. La inspiració poètica: *Ió* de Plató.
- 2.7. Lucreci: *Invocació a Venus*.

3. Literatures modernes:

- 3.1. Dante. Bocaccio. Petrarca.
- 3.2. Blake. Coleridge. Poe.
- 3.3. Hölderlin.
- 3.4. Baudelaire. Kafka.

AVALUACIÓ:

Hi haurà una prova escrita final sobre literatures antigues i modernes. També es farà un control per escrit de dues obres de lectura obligada.

BIBLIOGRAFIA:

- García Yebra, V. *En torno a la traducción: teoría, crítica, historia*. Madrid: Gredos, 1989.
- G.P-Bompiani, *Diccionario literario de obras y personajes de todos los tiempos y de todos los países*. Barcelona: Montaner y Simon, 1967-1978. (17 vols).
- Mallafre, J. *Llengua de tribu i llengua de polis: bases d'una traducció*. Barcelona: Quaderns Crema, 1991.
- Mounin, G. *Los problemas teóricos de la traducción*. Madrid: Gredos, 1971.
- Queneau, R. (ed) *Historie des littératures*. París: La Pléiade, 1968.
- Riquer, M. de; Vallverde, J.M. *Historia de la literatura universal*. Barcelona: Planeta, 1978-1991 (4 vols).
- Shipley, J.T. *Diccionario de la literatura mundial*. Barcelona: Destino, 1973.
- Thiegehem, P.V. *Historia de la literatura universal*. Barcelona: Arimany, 1975.

La resta de la bibliografia es donarà a classe.

Investigació Educativa

COORDINACIÓ: Joan SOLER i MATA

Optativa d'Ed. Especial. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Amb aquesta assignatura es pretén afavorir l'aprofundiment en una determinada temàtica educativa mitjançant la posada en funcionament de mètodes, tècniques i instruments d'investigació en educació.

En diverses assignatures de l'actual diplomatura de mestre es duen a terme activitats que suposen una iniciació a pràctiques d'investigació. En aquesta s'ofereix un espai específic per a la realització d'un projecte de recerca per a aquells estudiants que ho sol·licitin.

ESTRUCTURA I FUNCIONAMENT:

L'assignatura d'«Investigació Educativa» es fonamenta en el treball individual de cada estudiant i s'organitza des d'una perspectiva de tutorització individualitzada o de petit grup. L'estudiant ha de realitzar un projecte de recerca tutoritzat directament per un professor amb el qual s'establiran els requisits, la temporització, l'àmbit i la temàtica.

No es seguirà de manera regular l'estructura habitual de classes impartides per un professor, tot i que poden haver-hi sessions lectives dirigides a tot el conjunt d'estudiants matriculats a l'assignatura a fi de tractar temes conjunts a tots els projectes de recerca. Per exemple, anàlisi de diferents paradigmes d'investigació, presentació i exemplificació de models de recerques, diferenciació entre innovació educativa i innovació a l'escola, coneixement de les possibilitats i institucions de recerca en educació a Catalunya...

Per a inscriure's i cursar aquesta assignatura l'estudiant interessat caldrà que elabori per escrit un projecte de recerca que haurà de ser acceptat formalment pel centre com a requisit indispensable per procedir a la matriculació.

Programes de les assignatures de lliure elecció

Coneixement del Medi per Educació Especial

PROFESSORS: Jordi MARTÍ i FEIXAS

Lliure elecció. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

L'assignatura proposa tractar el medi de manera interdisciplinària, tractant alguns dels principals elements temporals, espacials, materials, biològics i humans que formen part del medi. Es tracta que l'estudiant assoleix un domini ampli dels principals aspectes que es tracten a l'escola en les àrees de socials i naturals, i que assoleixi també un coneixement cultural suficient per poder desenvolupar la professió de mestre. Els temes a tractar s'exemplificaran en l'àmbit català perquè és el medi més proper als estudiants, però tenint en compte que forma part d'un conjunt més ampli.

CONTINGUTS

1. Temps.
  - 1.1. Concepte de temps.
  - 1.2. L'univers, origen i organització.
  - 1.3. Unitats de mesura del temps.
  - 1.4. Canvi i continuïtat en el temps.
2. Espai.
  - 2.1. L'espai i la seva percepció.
  - 2.2. L'orientació en l'espai.
  - 2.3. L'espai físic.
  - 2.4. La divisió de l'espai.
  - 2.5. La representació de l'espai.
  - 2.6. La interpretació de l'espai.
3. Matèria i Vida.
  - 3.1. Nivells d'organització de la matèria.
  - 3.2. Matèria inerta.
  - 3.3. Sistemes vius.
4. Societat i Cultura.
  - 4.1. L'evolució humana.
  - 4.2. La població.
  - 4.3. Les activitats humanes.
  - 4.4. L'organització política.
  - 4.5. La societat i el medi ambient.
5. Metodologia.
  - 5.1. Fonts d'estudi.
  - 5.2. La recerca.

METODOLOGIA:

L'assignatura es basarà en treballar el programa a partir de les explicacions del professor i la participació dels estudiants en diverses activitats didàctiques. Caldrà realitzar lectures obligatòries i altres activitats.

AVALUACIÓ:

Dues proves escrites (70 %). Un treball de curs i altres activitats, en les qual es tindrà en compte la participació dels estudiants (30 %).

BIBLIOGRAFIA:

- Anguita, F. *Origen e historia de la Tierra*. Madrid: Rueda. 1988.
- Biosfera. *Vol 1 a 11*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. 1993-1998
- Bolós, M. De (dir). *Manual de ciencia del paisaje*. Barcelona: Masson, 1992.
- Calar, R. *Didáctica de las ciencias sociales didáctica de la historia*. Vilassar: Oikos-tau, 1994.
- Calar, R. *Aprender a enseñar geografía*. Vilassar: Oikos-tau. 1997.
- Cavalli-Storza, L.G. *Qui som. Història de la diversitat humana*. Barcelona: ICEM. 1994.
- Cloud, P. *El cosmos, la Tierra y el hombre: Breve Historia del Universo*. Madrid: Alianza, 1981.
- Ferreres, E.; Llorens, J. *Història de Catalunya*. Barcelona: Grup Promotor, 1989.
- Folch, R. *La vegetació del Països Catalans*. Barcelona: Ketres, 1981.
- Harlen, W. *Enseñanza y aprendizaje de las ciencias*. Madrid: Morata, 1998.
- Hernández, FX. *Història de Catalunya. Història i memòria*. Barcelona: Pòrtic, 1998.
- Història Natural dels Països Catalans*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986-1992.
- Lacoste, Y.; Ghirardi, R. *Geografía general física y humana*. Vilassar: Oikos-tau, 1983.
- Lovelock, J. *Las edades de Gaia. Una biografía de nuestro planeta vivo*: Tusquets, 1995.
- Panadera, J.M. *Resum de geografia física de Catalunya*. Vic: Eumo Editorial, 1996.
- Panadera, J.M. *Resum de geografia humana de Catalunya*. Vic: Eumo Editorial, 1997.
- Reeves, H. I altres. *La història més bella del món*. Barcelona: Edicions 62, 1997.
- Trepat, C.A. *Procedimientos en historia. Un punto de vista didàctico*. Barcelona: Graó, 1995.
- Trepat, C.A; Comes, P. *El tiempo y el espacio en la didáctica de las ciencias sociales*. Barcelona: Graó, 1998

Psicologia de l'Adolescència

PROFESSOR: Àngel SERRA i JUBANY

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

Si comparem els comportaments dels nens amb els dels joves entre els 12 i els 16 anys, ens adonarem dels profunds canvis tant físics com psicològics i socials que es produeixen al llarg d'aquest període.

Es tracta d'una transformació important que requereix una acció educativa específica donada la rellevància que té per al futur de l'individu i la conflictivitat que de per si ocasiona. L'enfocament que es donarà serà el de la Psicologia Comunitària, que valora tant els aspectes conductuals i d'estil de vida com l'ambient o context en què té lloc aquesta conducta.

CONTINGUTS:

1. Aspectes històrics, culturals i socials.
2. Estudi de l'adolescència.
3. Adolescència i cultura.
4. El desenvolupament físic en l'adolescència.
5. La nutrició de l'adolescent.
6. Trastorns de la conducta alimentària.
7. Vivència del cos.
8. Psicosexualitat en els adolescents.
9. El gènere en l'adolescència.
10. La identitat.
11. El desenvolupament afectiu.
12. Canvis en les relacions socials bàsiques.
13. Desenvolupament cognitiu.
14. Actituds, idees i valors.
15. Prevenció de drogodependències.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

Participació activa dels estudiants, lectures i observació conductual. S'avaluarà l'assistència i la participació i hi haurà un examen final.

BIBLIOGRAFIA:

- Aguirre, A. *Psicología de la adolescencia*. Barcelona: Boixareu, 1994.
- Corbella, J.; Valls, C. *Davant una edat difícil*. Barcelona: Columna, 1994.
- Davis, M.; McKay, M.; Eshelman, E. R. *Técnicas de autocontrol emocional*. Barcelona: Martínez Roca, 1985.
- Delval, J. *El desarrollo humano*. Madrid: Siglo XXI, 1994.
- Encinas, J.L. *Bandas juveniles*. Mèxic: Trillas, 1994.
- Funes, J. *Drogas y adolescentes*. Madrid: Aguilar, 1996.
- Gessell, A. *El adolescente de 10 a 16 años*. Buenos Aires: Paidós, 1981.
- Grinder, R. E. *Adolescencia*. Mèxic: Limusa, 1976.
- Hoffman, L.; Paris, S.; Hall, E. *Psicología del desarrollo hoy*. Madrid: McGraw Hill, 1996 (volum 2).
- Hopkins, J. R. *Adolescencia. Años de transición*. Madrid: Pirámide, 1987.
- Horrocks, J. E. *Psicología de la adolescencia*. Mèxic: Trillas, 1984.
- Toro, J. *El cuerpo como delito*. Barcelona: Ariel, 1996.

Infància i Desenvolupament

PROFESSORA: Anna PUJOL i COSTA

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

- Conèixer el procés de desenvolupament de la infància per poder-ne atendre adequadament les necessitats i garantir la base que permetrà aconseguir una personalitat íntegra i equilibrada.
- Iniciar un procés d'autoeducació a partir del coneixement d'un mateix.
- Acostar-se al coneixement de diferents autors i concepcions teòriques que al llarg de la història han fet les seves aportacions i que continuen essent punts de referència obligats per al coneixement de l'infant.

CONTINGUTS:

1. Vers un concepte d'Infància natural. La Infància seguint Rousseau, Fröbel, Pestalozzi, Rudolf Steiner, Freud, Erikson, W. Reich, Piaget, Wallon, Vigotski, Tolstoi, Neill, A. Maslow, Carl Rogers, Ferrer i Guardia...
2. Cap a un desenvolupament íntegral de la personalitat (cap, cor, mans). Fases i característiques de l'evolució infantil.
3. La importància de les primeres experiències. Bases per a la salut mental.
4. El ritme del desenvolupament.
5. La influència de la societat i dels adults en el desenvolupament de la infància.
6. Desenvolupament de les capacitats comunicatives. Evolució dels diferents llenguatges (oral, escrit, gràfic, matemàtic, corporal...).
7. Desenvolupament de la voluntat, del sentiment i del pensament i les necessitats del nen en cadascuna de les fases de creixement.
8. Joc i educació. L'art d'educar.
9. L'autoeducació o el coneixement d'un mateix. Camí imprescindible per educar els altres.
10. El despertar de l'autoconsciència.

AVALUACIÓ:

Presentació d'una memòria individual del contingut treballat i una ressenya d'un llibre a escollir de la bibliografia presentada.

BIBLIOGRAFIA:

- Autors varis. *L'Escola Nova Catalana*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Bettelheim, B. *No hay padres perfectos*. Barcelona: Crítica, 1994.
- Carlgren Frans. *Pedagogía Waldorf: Una Educación hacia la libertad*. Ed. Rudolf Steiner, 1989.
- Claparède, E. *L'Educació funcional*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Erikson, E. H. *El ciclo vital completado*. Paidós Studio, 1986.
- Ferrer i Guardia, F. *L'Escola Moderna*. Vic: Eumo Editorial, 1990.
- Freud, A. *Psicoanàlisi per a pedagogs*. Vic: Eumo Editorial, 1990.
- Fröbel, F. *L'Educació de l'Home i el jardí d'Infants*. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Maslow, A. *El hombre autorrealizado. Hacia una psicología del ser*. Barcelona: Kairós, 1991.
- Neill, A.S. *Summerhill*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Panikkar, R. *Invitació a la Saviesa*. Barcelona: Ed. Proa, 1997.
- Pestalozzi, J. *Com Gertrudis educa els fills*. Vic: Eumo Editorial, 1986.

- Piaget, J. *Escrits per a educadors*. Vic: Eumo Editorial, 1985.
- Reich, W. *Análisis del carácter*. Paidós Studio, 1986.
- Rogers, C. *Libertad y creatividad en la educación*. Barcelona: Paidós, 1985.
- Rousseau, J.J. *Emili o de l'Educació*. Vic: Eumo Editorial, 1985.
- Thomson, J. *Infancia natural*. Barcelona: Blume, 1997.
- Tolstoi, Lev. *Qui ha d'ensenyar a qui*. Vic: Eumo Editorial, 1990.
- Vigotski, Lev. *Pensament i llenguatge*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Wallon, H. *De l'acte al pensament*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Wehr, G. *Carl Gustav Jung*. Col·lecció Pere Vergés de Biografies. Edicions 62, 1969.

Aprofundiment en la Llengua Catalana

PROFESSORA: Jordina COROMINA i SUBIRATS

Lliure elecció. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

L'assignatura pretén consolidar el nivell de llengua catalana pel que fa a aspectes de tipus morfològic i sintàctic de nivell superior. La finalitat de l'assignatura, doncs, és conèixer la normativa referent a aquestes qüestions i saber-la aplicar adequadament en textos escrits. Es treballaran els continguts des dels punts de vista teòric i, sobretot, pràctic.

Tenint en compte l'especificitat d'aquests continguts, se sobreentén que s'han de dominar els coneixements ortogràfics del català.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

A les classes s'alternaran exposicions teòriques sobre els continguts i exercicis pràctics.

S'avaluarà l'assignatura a partir de diverses proves eliminatòries que es faran durant el quadrimestre més un examen final; també es valorarà la participació dels estudiants a classe.

CONTINGUTS:

1. Morfosintaxi del sintagma nominal:

- 1.1. Article neutre
- 1.2. Pronoms relatius
- 1.3. Pronoms febles
- 1.4. Adjectius pronominals: quantitatius i indefinits
- 1.5. Preposicions
  - 1.5.1. Preposicions simples
  - 1.5.2. Preposicions compostes
  - 1.5.3. Locucions prepositives
  - 1.5.4. Canvi i caiguda de preposicions
- 1.6. Conjuncions

2. Morfosintaxi del sintagma verbal:

- 2.1. El verb
  - 2.1.1. Les formes no personals
  - 2.1.2. Perífrasis verbals
  - 2.1.3. La tercera conjugació
  - 2.1.4. Formes velars d'alguns verbs
  - 2.1.5. L'imperatiu
  - 2.1.6. Pronominalitzacions verbals incorrectes
  - 2.1.7. Els verbs «ser» i «estar»
  - 2.1.8. Usos impropis de verbs i de temps verbals
- 2.2. Els complements verbals

BIBLIOGRAFIA

Gramàtiques

Badia, Jordi i altres. *El llibre de la llengua catalana*. Barcelona: Castellnou, 1997.

Badia i Margarit, Antoni M. *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1994.

Castellanos i Vila, J. A. *Quadern: normativa bàsica de la llengua catalana*. Barcelona: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1996.

Ruaix i Vinyet, Josep. *El català/2* (morfologia i sintaxi). Moià: Josep Ruaix, 1993.

Diccionaris generals

Institut d'Estudis Catalans. Diccionari de la llengua catalana. Barcelona: Enciclopèdia Catalana i Edicions 62, amb la col·laboració de Publicacions de l'Abadia de Montserrat, SA, Edicions Moll, SA i Edicions 3 i 4, 1996 (1a edició, 1a reimpressió).

Diccionari de la llengua catalana. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, SA, 1994 (3a edició, 2a reimpressió).

Diccionaris bilingües

Diccionari castellà-català. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, SA, 1996 (2a edició, 6a reimpressió).

Diccionari català-castellà. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, SA, 1996 (2a edició, 6a reimpressió).

Llibre de verbs

Torras, Josep i Robert, Mercè. *Els verbs catalans. Models de conjugació*. Barcelona: Proa/Enciclopèdia Catalana, 1995.

L'Ordinador a l'Escola

PROFESSORA: Marta MARIMON i MARTÍ

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

L'assignatura s'imparteix durant el segon quadrimestre. La limitació de coneixements anteriors es redueix a haver fet l'assignatura troncal de primer de Mestre «Fonaments Informàtics i Audiovisuals».

INTRODUCCIÓ:

Aquesta assignatura està pensada per tothom qui vulgui aprofundir en la navegació per Internet i l'accés a la informació que suposa a nivell mundial dins l'àmbit educatiu. Es treballen els recursos de creació de pàgines web.

OBJECTIUS:

Prendre consciència del paper de les Noves Tecnologies en el camp pedagògic.

Saber extreure informació d'Internet.

Saber dissenyar una pàgina web.

CONTINGUTS:

1. Història d'Internet: orígens i evolució.
2. Presentació d'Internet: què és, com funciona i què ofereix.
3. El programari per a navegar: Netscape.
4. El correu electrònic.
5. La recerca d'informació.
6. El llenguatge HTML.
7. L'editor de pàgines web: Netscape Composer

AVALUACIÓ:

Es valorarà l'assistència i la participació activa a classe (més d'un 30% de faltes d'assistència no justificades impediran aprovar l'assignatura).

Per a aprovar l'assignatura caldrà:

- a) Presentar un treball imprès amb informació extreta d'Internet sobre un tema específic.
- b) Superar una prova final individual en què es demanarà la creació d'una pàgina web.

BIBLIOGRAFIA:

- Bernaus, A.; Blanco, J. *Diseño de páginas web*. Barcelona: Inforbook's, 1996.
- Cabaleiro, B. (coord.) Automatización. Redes. Internet, *Educación y Biblioteca*, 1996, n. 70, p. 31-49.
- Tema del mes: Internet en el aula, *Cuadernos de Pedagogía*, 1997, n. 258, p. 53-79.
- Gallego, D.J; Alonso, C.M; Canton, I (coords.) *Integración curricular de los recursos tecnológicos*. Barcelona, Oikos Tau, 1996.
- Gros, B. (coord.) *Diseños y programas educativos*. Barcelona, Ariel, 1997.
- Martí, E. *Aprender con ordenadores en la escuela*. Barcelona, Horsori, 1992.
- Sancho, J. M. (coord.) *Para una tecnología educativa*. Barcelona, Horsori, 1994.

Les Eines Jurídiques del Mestre

PROFESSOR: Ramon PLANDIURA i VILACÍS

Lliure elecció. 3 crèdits.

PRESENTACIÓ:

El programa de l'assignatura respon a un triple objectiu:

- Destacar que els principis constitucionals tenen aplicabilitat a moltes de les situacions concretes de la vida diària.
- Donar a conèixer tot l'entramat de l'ordenament jurídic i competencial que afecta d'una o altra manera l'ensenyament.
- Subministrar als estudiants informació sobre tots aquells aspectes que poden ser d'utilitat per a l'exercici de la professió docent.

CONTINGUTS:

1. Valors i principis constitucionals i la seva garantia. Els principis jurídics de legalitat, jerarquia normativa, seguretat jurídica, publicitat de les normes... de l'article 9.3 de la Constitució.
2. Els drets i llibertats inespecíficament educatius a l'ensenyament: dret a la no discriminació, a la pròpia imatge, a la intimitat..., o llibertat ideològica, d'expressió i informació, d'associació...
3. L'ensenyament a l'article 27 de la Constitució. Antecedents i contingut. Lleis orgàniques que el despleguen: la LRU, la LODE, la LOOGSE, la LOPAGCD.
4. El sistema de competències. Les competències exclusives de i les competències de la Generalitat de Catalunya. Les lleis educatives del Parlament de Catalunya.
5. L'Ordenament jurídic supraestatal. El paper de la Declaració Universal de Drets Humans i d'altres Tractats i Acords Internacionals (Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, Convenció relativa a la Lluita contra les Discriminacions a l'esfera de l'ensenyament...). Conseqüències de la pertinença a la Unió Europea (prioritats educatives, lliure circulació de professorat, titulacions...). Els Acords entre l'Estat espanyol i el Vaticà.
6. Les Administracions Educatives i no educatives. L'estructura del Departament d'Ensenyament. La inspecció educativa i els serveis educatius.
7. Les Administracions locals i les seves competències educatives: participació en la programació general de l'ensenyament, intervenció en la gestió dels centres públics, cooperació en la vigilància de l'escolaritat obligatòria, responsabilitat en la conservació, manteniment i vigilància dels centres públics.
8. L'organització dels estaments de la comunitat escolar. Drets i deures dels alumnes. Les associacions d'alumnes i les associacions de pares i mares d'alumnes.
10. La gestió dels centres públics a la LOPAGCD i al ROC. Els òrgans unipersonals, amb específica referència a la funció directiva. Els òrgans col·legiats (consell escolar i claustre): composició, atribucions i funcionament.
11. Els serveis escolars, amb especial referència al transport i al menjador.
12. El professorat de l'escola pública: el model constitucional d'empleat públic, les bases de l'Estat i la llei catalana. Particularitats de la funció pública docent.
13. L'escola privada i les diverses fórmules jurídiques de la seva titularitat. La participació de l'escola privada en la programació general de l'ensenyament: els concerts educatius i les especificitats dels centres concertats, entre altres, en la gestió, en l'admissió d'estudiants i en la regulació de les activitats complementàries, extraescolars i serveis.
14. El professorat de l'escola privada i la seva legislació laboral bàsica: contractació, cobertura social, vicissi-

tuds de la relació, extinció.

15. Els drets col·lectius del professorat de l'escola pública i de la privada: sindicació, negociació col·lectiva i vaga.
16. Les responsabilitats civil, administrativa, laboral i penal del professorat.
17. El procediment administratiu i l'estructura judicial.

METODOLOGIA:

L'eina bàsica de treball serà la Constitució així com altres lleis estatals i autonòmiques d'especial interès per als objectius del curs, així com les diverses resolucions administratives i judicials que han estat dictades en relació a supòsits concrets. Es dedicarà una part de la classe a analitzar i discutir casos pràctics.

AVALUACIÓ:

Els estudiants hauran de resoldre per escrit els casos pràctics que es plantejaran a final de curs. L'avaluació, que també tindrà en compte la participació dels estudiants durant el curs, valorarà especialment els criteris lògics i jurídics utilitzats per a la resolució dels casos.

BIBLIOGRAFIA:

Durant el curs es subministrarà als estudiants material de treball divers (preceptes puntuals, resolucions, sentències). Convé que els estudiants disposin d'un exemplar de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia.

Literatura, Cultura i País

PROFESSOR: Llorenç SOLDEVILA i BALART

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura pretén dotar els estudiants d'eines i estratègies pedagògiques perquè un cop iniciïn la seva carrera docent puguin servir-se de la literatura com a pedrera de formació independentment de la matèria que hagin d'impartir.

METODOLOGIA:

Les classes seran fonamentalment pràctiques i enfocades a realitzar al llarg del curs alguna de les propostes de rutes literàries que es treballaran conjuntament o per grups. Per altra banda, els estudiants hauran de demostrar les seves habilitats pedagògiques amb la presentació de les rutes elaborades per cada un a la resta de la classe.

PROGRAMA:

1. La comarca.
  - 1.1. Descripcions literàries de l'entorn: cims, valls, pobles, ciutats, etc.
  - 1.2. Folklore, llegendari, etc.
  - 1.3. Flaixos i postals.
  - 1.4. La capital.
2. La història. Es treballarà la Guerra de Successió a partir de la lectura de *La història que Roc Pons no coneixia*, de Jaume Cabré. També es poden tractar altres episodis a partir de la poesia i teatre.
3. Paisatge i país I. Montseny
  - 3.1. El medi físic.
  - 3.2. La flora i la fauna.
  - 3.3. Les formes de vida.
  - 3.4. Indrets i literatura.
4. Paisatge i país II. Montserrat
  - 4.1. El medi físic.
  - 4.2. La flora i la fauna.
  - 4.3. Les formes de vida.
  - 4.4. Indrets i literatura.
5. Paisatge i país III. Dels cims a la mar.
  - 5.1. La muntanya.
  - 5.2. Les valls i els plans.
  - 5.3. Les costes.
  - 5.4. El mar.
  - 5.5. Les illes.
6. La cançó.
  - 6.1. Poetes i cantautors.
  - 6.2. L'amor.
  - 6.3. El paisatge.
  - 6.4. El compromís.
  - 6.5. L'experiència

7. La llegenda. El comte Arnau.
  - 7.1. El marc geogràfic: el Ripollès i Mallorca.
  - 7.2. La llegenda i el mite.
  - 7.3. Cançó, dites, refranys i rondalies.
8. El viatge.
  - 8.1. El propi rodal: l'Empordanet i Josep Pla.
  - 8.2. Enllà la mar. J. Verdaguer i Josep Pla.
  - 8.3. A peu amb Josep Maria Espinàs
9. Els bestiaris.
  - 9.1. Els clàssics: Isop, Ramon Llull, Jean de la Fontaine i George Orwell.
  - 9.2. Alguns contemporanis: Prudenci Bertrana, Josep Carner i Pere Quart.

AVALUACIÓ

La nota final de l'assignatura estarà formada per l'avaluació de:

- Activitats de participació a classe.
- Muntatge d'una ruta, desenvolupada amb tots els detalls.
- Lectura de dues de les obres utilitzades i posterior ressenya comentada.
- Comentari escrit d'un llibre de rutes literàries inclòs en la bibliografia.
- Eventualment els estudiants hauran de realitzar un examen.

BIBLIOGRAFIA

- AADD. *La terra del llamp*, a cura de Montserrat Corretger. Barcelona: La Magrana, 1998.
- AADD. *Viatges per Ponent*, a cura de Joan Ganau. Lleida: Universitat de Lleida, 1996.
- AADD. *El Montseny i les Guillerries. Paisatge, mite i literatura*, Argentona: L'Aixernador, 1998.
- AADD. *La ciutat de Lleida i els escriptors*, a cura de M. Biosca i M.P.Cornadó. Barcelona: La Magrana, 1996.
- Bertrana, P., Carner, J., Quart, P. *Bestiaris*. A cura de Llorenç Soldevila. Barcelona: Edicions 62, 1989.
- Bruguera, M.M i Ducrós, J. *Montserrat. Rutes literàries*. Barcelona: La Magrana, 1997.
- Camps, Josep i Soldevila, L. *El comte Arnau (i el comte Mal)*. Tres rutes literàries. Argentona: L'Aixernador, 1994.
- Carbonell, M i Sobrevila, Carmen. *J. V. Foix. Cinc rutes literàries*. Argentona: L'Aixernador, 1993.
- Casals, Glòria. *Joan Maragall. Deu rutes literàries*. Argentona: L'Aixernador, 1995.
- Ciuraneta, E., Closa, J. I Requena, D. *Sant Llorenç del Munt. Tres rutes literàries*. Argentona: L'Aixernador, 1993.
- Clébert, Jean-Paul. *Les hauts lieux de la littérature en France*. París: Bordas, 1990.
- Eagle, D. I Carnell, H. *Literary Guide to the British Isles*. Oxford: Oxford University Press, 1998.
- Espinàs, J.M. *Viatges a peu. Obra completa 5*. Barcelona: Edicions la Campana, 1991.
- Frontera, Guillem. *Imatge del Paradís*. Palma de Mallorca: Olañeta Editor, 1994.
- Garrido, Carlos. *Menorca màgica*. Palma de Mallorca: Olañeta Editor, 1990.
- Garrido, Carlos. *Eivissa màgica*. Palma de Mallorca: Olañeta Editor, 1993.
- Molas, J. I Capdevila, R., *Viatges poètic per Catalunya*. Barcelona: Editorial Teide, 1982.
- Móra, Carles. *Salvador Espriu i Sinera*. Argentona: L'Aixernador, 1992.
- Pla, Josep. *Viatge a la Catalunya Vella*. O.C.9. Barcelona: Edicions Destino, 1968.
- Porcel, Baltasar. *Viatge literari a Mallorca*. Barcelona: Edicions Destino, 1967.
- Ribas, Joseph. *El Canigó. Història i mite*. Vic: Eumo Editorial, 1996.
- Rumbau, Montserrat. *La Barceloneta de fa 200 anys*. Barcelona: Tibidabo, 1990.
- Soldevila, Llorenç. *Jacint Verdaguer. Deu rutes literàries*. Argentona: L'Aixernador, 1995.
- Soldevila, Llorenç. *Jacint Verdaguer: formació i dimensió d'un mite*. Argentona: L'Aixernador, 1995.

- Valls, Miquela. *Andorra cap a la literatura*. Andorra: Editorial Maià, 1992.
- Vallverdú, Josep. *Proses de ponent*. Barcelona: Edicions Destino, 1970.
- Verdaguer, Jacint. *Excursions i viatges*. A cura de Narcís Garolera. Barcelona: Edicions Barcino, 1991-92.
- Vidal, Vidal. *Les rutes de Ponent. I L'oració del perduts*. Lleida: Edicions de l'I.E.I, 1987.
- Vidal, Vidal. *Les rutes de Ponent. II El país de les pomes*. Lleida: Virgili & Pagès, 1998.
- Vidal, Vidal. *Les rutes de Ponent III La porta del cel*. Lleida: Virgili & Pagès, 1989.
- Vidal, Vidal. *Les rutes de Ponent IV El centre del Món*. Lleida: Pagès Editor, 1990.
- Vidal, Vidal. *Les rutes de Ponent V La ciutat de l'oblit*. Lleida: Pagès Editor, 1998.

Les Festes Populars a l'Escola

PROFESSOR: Jacint TORRENTS i BUXÓ

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Aportar els coneixements bàsics que permetin apropar-se a la cultura popular i al calendari festiu escolar des d'una perspectiva global, entenent el sentit de la festa en el passat i en el present, facilitant al futur mestre la reflexió sobre les funcions de les festes en l'àmbit escolar.

Valorar les possibilitats educatives de les festes escolars com a elements de la cultura popular que milloren les relacions internes, que connecten amb l'entorn social i que permeten un tractament globalitzat de les diverses àrees del currículum.

CONTINGUTS:

1. La vivència humana del temps:
  - 1.1. Cosmovisió i temps. Temps cíclic i temps lineal.
  - 1.2. Temps sagrat i temps profà.
  - 1.3. Mites, calendari sagrat i temps festiu.
  - 1.4. Orígens dels calendaris. El calendari en la societat moderna.
  - 1.5. La festa, ahir i avui. Elements, funcions i context.
  - 1.6. El calendari festiu català. Orígens i evolució.
2. El patrimoni popular a l'escola:
  - 2.1. La cultura popular en l'àmbit escolar.
  - 2.2. Les festes a l'escola. Festes populars i festes comunals.
  - 2.3. El calendari de festes populars en les escoles catalanes. La Castanyada, Nadal, Els Tres Tombs, Carnestoltes, El cicle de Pasqua, Sant Jordi, Sant Ponç i Sant Joan.
  - 2.4. Les festes comunals.
3. Les festes escolars en les àrees curriculars:
  - 3.1. La vivència del temps a l'escola.
  - 3.2. La festa com a element motivador, centre d'interès, projecte de grup, eina d'animació, eina d'interacció amb el medi.
  - 3.3. Procediments i recursos per a la programació d'una festa escolar.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

Les exposicions a classe estaran recolzades per un dossier de textos escollits de la bibliografia, de lectura obligatòria, i per l'anàlisi de diversos materials sobre les festes.

Es realitzaran dos treballs:

– un treball de camp individual, sobre l'anàlisi del calendari festiu d'una comunitat humana (25%).

– un treball col·lectiu d'organització i realització d'una festa (25%).

Es realitzarà un examen final al mes de juny (50%).

Es tindrà en compte l'assistència, la participació a les classes i la motivació en la realització dels treballs.

BIBLIOGRAFIA GENERAL:

Campbell, J. *Las máscaras de Dios: Mitología occidental*. Madrid: Alianza Editorial, 1992.

Cardús, S. *Saber el temps. El calendari i la seva significació en la societat moderna*. Barcelona: Alta Fulla, 1985.

- Caro Baroja, J. *El Carnaval, La estación de amor i El estío festivo*. Trilogia. Madrid: Taurus, 1979, 1979 i 1984 (respectivament).
- Delgado, M. *La festa a Catalunya, avui*. Barcelona: Barcanova, 1992.
- Eliade, M. *Lo sagrado y lo profano*. Barcelona: Col. Punto Omega, n. 2, 1983.
- Fàbregas, X. *El fons ritual de la vida quotidiana*. Barcelona: Edicions 62, 1982.
- Hobsbawn, E. J. i Ranger, T. *L'invent de la tradició*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Janer i Manila, G. *Cultura popular i ecologia del llenguatge*. Barcelona: CEAC, 1982.
- Janer i Manila, G. *Pedagogia de la imaginació poètica*. Barcelona: Alta Fulla, 1986.
- Lévi-Strauss, C. *Mito i significado*. Madrid: Alianza Editorial, 1978.
- Llopart, D., Prat, J. i Prats, L. (eds.), *La cultura popular a debat*. Barcelona: Serveis de Cultura Popular / Alta Fulla, 1985.
- Llopart, D., Prat, J. i Prats, L. *La cultura popular a Catalunya. Estudiosos i institucions 1853-1981*. Barcelona: Serveis de Cultura Popular, 1982.
- Prat, J. *La mitologia i la seva interpretació*. Barcelona: Col. Coneguem Catalunya n. 7, Els llibres de la frontera.
- Prat, J. i Contreras, J. *Les festes populars*. Barcelona: Col. Coneguem Catalunya, n. 2, Els llibres de la frontera, 1987.
- Puig, A. i Colomer, J. *Les festes populars i l'infant*. 3 vols. Barcelona: La Llar del Llibre, 1977.

BIBLIOGRAFIA ESPECÍFICA:

- Amades, J. *Costumari català. El curs de l'any*. 5 vols. Barcelona: Salvat/Edicions 62, 1982.
- Artís-Gener, A. i Moya, B. *Festes populars a Catalunya*. Barcelona: Editorial HMB, 1980.
- Caballé, I. i Ibern, P. M. *El carnestoltes arenyenc al segle XIX*. Barcelona: Alta Fulla, 1985.
- Calendari de festes i tradicions. La Festa de la Mercè i El Carnaval de Barcelona*. Barcelona: Quaderns de divulgació cultural, Ajuntament de Barcelona, 1980 i 1984.
- Campmany, A. *Calendari de llegendes, costums i festes tradicionals catalanes*. 3 vols. Barcelona: Laia, 1978.
- Colomer, J. *Festes populars de Catalunya*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1978.
- Colomer, J. *Festa i Escola. Recursos per a les festes populars*. Barcelona: Graó, 1987.
- Direcció General de Turisme. *Festes i Tradicions de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1992.
- Diversos Autors. *Festes i tradicions a l'escola. Tardor-hivern. Primavera-estiu*. 2 vols. Barcelona: CEAC, 1989, 1990 (respect.).
- Fàbregas, X. *Cavallers, dracs i dimonis*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1976.
- Fundació Serveis de Cultura Popular. *Calendari de festes de Catalunya, Andorra i la Franja*. Barcelona: Alta Fulla, 1989.
- Obra social. *Ara ve Nadal. Les festes de la primavera*. Barcelona: Caixa de Barcelona, 1981 i 1983 (respect.).
- Violant i Simorra. *El llibre de Nadal*. R. Barcelona: Alta Fulla, 1983.

Didàctica de la Llengua Castellana

PROFESSORA: Carme RUBIO i LARRAMONA

Lliure elecció. 4,5 crèdits

INTRODUCCIÓ:

Aquesta assignatura està pensada especialment per a l'ensenyament de la llengua castellana dins un àmbit de parla catalana. Pretén donar eines per a treballar la llengua, sense donar per suposats coneixements que l'estudiant no té.

OBJECTIUS:

Els objectius bàsics del curs són, en primer lloc, establir la necessitat d'una metodologia específica en el tractament de la segona llengua i proporcionar recursos i estratègies per al treball d'aquesta matèria a l'escola. En segon lloc, també pretén que els estudiants adquireixin tècniques i recursos pel que fa a les qüestions de treball sistemàtic d'ortografia, gramàtica i lèxic

CONTINGUTS:

1. Introducció de la segona llengua
2. Habilitats perceptives:
  - La comprensió oral: programació, tècniques i recursos.
  - La comprensió lectora: programació, tècniques i recursos.
3. Habilitats productives:
  - L'expressió oral: programació, tècniques i recursos.
  - L'expressió escrita: programació, tècniques i recursos.
4. Aspectes del treball sistemàtic de llengua.
  - 4.1. L'ortografia:
    - El treball de l'ortografia a l'escola.
    - Interferències entre català-castellà.
    - Tècniques i recursos per al treball a classe.
  - 4.2. La gramàtica:
    - Programació i activitats del treball de gramàtica a l'escola.
    - Aspectes concrets de morfosintaxi.
  - 4.3. Lèxic i semàntica:
    - El treball del lèxic i semàntica a l'escola.
    - Aspectes bàsics del lèxic castellà.
    - Els diccionaris: classes i utilitats.

AVALUACIÓ:

Per a la nota final de l'assignatura es tindran en compte: la prova que els estudiants hauran de fer al final del curs; un treball individual d'observació i anàlisi de l'expressió escrita; els exercicis puntuals fets a classe o a casa, i la participació de l'estudiant a classe. Per poder fer mitjana, cal que tant la prova com el treball estiguin aprovats.

BIBLIOGRAFIA

- Alcina, J. y Blecua, J.M. *Gramàtica española*. Barcelona: Ariel, 1975.
Atwood, Beth. *Cómo desarrollar la lectura crítica*. Barcelona: Ceac, 1983.

- Bastons, C. i altres. *Nuevas cuestiones de didáctica de Lengua y Literatura en tiempos de reforma*. Barcelona: PPU, 1994.
- Battaner, M.P. i altres. *Introducción a la enseñanza de la Lengua y Literaturas españolas*. Madrid: Alhambra, 1986.
- Battaner, M.P. i Pujals i Pérez, G. *El vocabulari i l'escrit*. Barcelona: PPU, 1990.
- Esquer, Ramón. *Didáctica de la lengua española*. Madrid: Alcalá, 1971.
- Ferrandez/Ferrerres/Sarramona. *Didáctica del lenguaje*. Barcelona: Ceac, 1982.
- Marcos Marín, Marcos. *Metodología del español como lengua segunda*. Madrid: Alhambra, 1982.
- Recasens, M. *Cómo jugar con el lenguaje*. Barcelona: Ceac, 1986.
- Sánchez, A. *Una metodología de la lengua oral*. Madrid: Escuela Española, 1983.
- Sánchez/Matilla. *Manual práctico de corrección fonética del español*. Madrid: SGEL, SA, 1974.
- Textos de didáctica de la Lengua y de la Literatura*. Barcelona: Graó, 1996.
- Torres, Federico. *Ortografía para todos*. Madrid: Paraninfo, 1982.
- Varela, Soledad. *La formación de palabras*. Madrid: Taurus, 1993.

Tècniques d'Estudi

PROFESSOR: Josep GALLART i BAU

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

PRESENTACIÓ:

Les tècniques d'estudi són les habilitats, els procediments i els mètodes que ens permeten de treure el millor profit de les explicacions del professor i de l'aprenentatge personal. Les tècniques d'estudi són per *aprendre a aprendre*.

OBJECTIU:

Adquirir i exercitar-se en les tècniques d'estudi per tal de treure un rendiment òptim de la formació universitària.

METODOLOGIA:

Presentarem les tècniques d'estudi a partir d'exercicis pràctics que farem a classe. Les explicacions del professor i les qüestions dels estudiants ens han de servir per reflexionar sobre els hàbits d'estudi propis i per millorar el nostre procés d'aprenentatge.

PROGRAMA:

1. Presentació. El mètode d'estudi.
2. Condicions ambientals i estils d'aprenentatge.
3. L'organització temporal de l'estudi.
4. La higiene mental.
5. La motivació.
6. L'atenció.
7. La comprensió.
8. La memòria.
9. Els diccionaris.
10. Les enciclopèdies.
11. La presa d'apunts a classe.
12. La lectura.
13. El subratllat.
14. Del pla d'un text al treball escrit.
15. La bibliografia.
16. Les fitxes.
17. L'exposició oral.
18. L'examen escrit.

AVALUACIÓ:

L'avaluació és continuada i global. Valorarem els exercicis pràctics fets a classe, l'elaboració d'una memòria de l'assignatura i un examen final de continguts.

BIBLIOGRAFIA:

Alvarez y otros; *Métodos de estudio*. Barcelona: Martínez Roca, 1988.
Arnaiz i Pascual, P. i altres; *Mòduls de tècniques d'estudi. 1. La lectura*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

- Departament d'Ensenyament, 1990.
- Balcells, J.; Coromina, E. *Papers de comunicació. Lectures i tècniques d'estudi*. Barcelona: Teide, 1994, 2a ed.
- Mayo, W. J.; *Cómo leer, estudiar y memorizar rápidamente*. Madrid: Playor, 1992.
- Monereo, C.; Brit, C. *Ensenyar a aprendre. Curs d'habilitats d'aprenentatge per a educadors*. Barcelona: CO-MAP.
- Noguerol, A. *Tècniques d'Aprenentatge i d'Estudi. Aprendre a l'Escola*. Barcelona: Graó, 1989.
- Romano, D. *Elementos y técnica del trabajo científico*. Barcelona: Teide, 1979.
- Salas, M. *Técnicas de estudio para enseñanzas medias y universidad*. Madrid: Alianza Editorial.
- Serafini, M.T. *Cómo se estudia. La organización del trabajo intelectual*. Barcelona: Paidós, 1991.

Psicomotricitat, Cançó i Joc

PROFESSORA: Núria FRANC i BATLLE

Lliure elecció. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

Apropar-se als jocs i cançons tradicionals, populars i quotidians des de la intervenció psicomotriu analitzant i aprofundint en els continguts motrius, cognitius i psicoafectius que posen en joc.

Aprofundir en el coneixement de la intervenció psicomotriu des d'una visió integradora.

Analitzar el sistema de relacions que s'evidencien en aquesta intervenció.

CONTINGUTS:

1. Integració de les funcions mentals i motrius.
2. Incidència de l'entorn en el desenvolupament de l'infant.
3. Interacció- interrelació.
4. El llenguatge corporal.
5. Jocs i cançons tradicionals de 0 a 6 anys.
6. Concepte de joc: diferents aportacions teòriques.

METODOLOGIA:

Classes teòriques amb suport audiovisual i participació dels/les estudiants.

Sessions de treball corporal i pràctiques de jocs i cançons relacionant-ho amb els continguts teòrics.

Estudi de vídeos d'aquestes activitats realitzades amb nens i nenes.

AVALUACIÓ:

Es farà a partir dels aspectes següents:

- L'assistència i participació a classe (com a mínim un 90%).
- Elaboració d'un treball individual i un de grup.

BIBLIOGRAFIA:

Campmany, A.; Baldelló, F. *Cançons i jocs cantats de la infantesa*. Barcelona: Políglora (Minerva; vol XLII), 1923.

Elkonin, D.B. *Psicologia del juego*. Madrid: Pablo del Rio, 1979.

ICE de la UPB. *La música a l'escola. Recursos didàctics 1*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament.

Linaza, J. L. *Jugar y aprender*. Madrid: Alhambra Longan, 1991

Ortega, R. *El juego infantil y la construcción social del conocimiento*. Sevilla: Alfar, 1992.

Ortega, R. *Jugar y aprender*. Sevilla: Diada Editorial, 1995.

Puigmire-Story, M. C. *El juego espontáneo*. Madrid: Narcea, 1992.

Vilar, M. *Jocs dansats*. Temes d'infància, Barcelona: Rosa Sensat, 1987.

Es consignarà més bibliografia d'acord amb el desenvolupament dels temes.

Taller de Creativitat

PROFESSOR: Josep VERNIS i BURÉS

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura és un taller obert a la creació artística, a l'experimentació de materials i procediments, i a la recerca individual de l'estudiant amb l'assessorament del professor per materialitzar amb la màxima llibertat una obra pictòrica de creació personal.

CONTINGUTS:

1. La idea:

- 1.1. L'anotació.
- 1.2. Esquemes i esbossos (mida, format, proporció).
- 1.3. Tècniques (eines, materials i suports).
- 1.4. Elaboració.
- 1.5. Anàlisi del resultat final.

AVALUACIÓ:

L'avaluació es farà a partir de les actituds i dels resultats dels treballs.

BIBLIOGRAFIA:

Argan, G.C. *El arte moderno*. Madrid: Akal, 1991.

Maltese, C. *Las técnicas artísticas*. Madrid: Cátedra, 1990.

Pedrola, A. *Materials, procediments i tècniques pictòriques*. Barcelona: Barcanova, 1990.

NOTA: Per matricular-se de l'assignatura és imprescindible comptar amb l'autorització prèvia del professor.

Història de la Infància

PROFESSOR: Joan SOLER i MATA

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura pretén apropar-se a l'evolució del concepte d'infància al llarg de la història i a la diversitat de situacions i de models infantils en les diferents cultures.

La visió històrica ha de facilitar la comprensió de la realitat actual de la infantesa i oferir pistes per a plantejar-se la tasca educativa.

CONTINGUTS:

1. Aproximació al concepte d'infància. La infantesa, es va descobrir o fou inventada?
2. Els infants a l'Antiguitat clàssica.
Esparta: els nens al servei de la polis. La vida familiar a la democràcia d'Atenes. Roma: la patria potestas i l'autoritat del paterfamilias sobre els fills. Les relacions nen-adult. El rebuig dels fills: abandonaments i infanticidis.
La cultura judeocristiana: dels ritus hebreus a la protecció del cos i l'ànima de l'infant.
3. La infància invisible i la cultura oral de l'edat Mitjana.
Oblats, expòsits, criats, aprenents i escuders. Les causes de la mortalitat infantil.
La diversitat cultural a l'Europa medieval: el naixement i la criança dels nens en les famílies àrabs, jueves i cristianes.
4. La vida dels infants a partir del Renaixement.
La naturalesa infantil i l'al·letament: la mare i la dida. Infants i col·legials. L'evolució demogràfica i la població infantil. La preocupació pública envers la infància.
5. La comunitat, l'Estat i la família durant l'Antic Règim.
L'atenció i l'educació de la infància segons J. Locke.
L'impacte de l'*Emili* de Rousseau.
L'evolució de la protecció a la infància.
6. El món contemporani i la descoberta de l'infant.
L'infant com a centre de la vida familiar. La industrialització i les condicions del treball infantil a les fàbriques. La influència del progrés de la medicina i de la higiene: la pediatria i la puericultura.
La vida dels nens en el segle dels nens: la família i l'escola. Les celebracions de festes i les vacances escolars. Els jocs infantils i les joguines.
El desenvolupament de la psicologia infantil.
7. La Declaració Universal dels Drets de l'Infant de 1959 i la Convenció sobre els Drets dels Infants de 1989.
La Cimera Mundial sobre la Infància de 1990.
Les actuals lleis de protecció de la infància a Catalunya i Europa.
8. El paper de l'infant en les diverses cultures actuals.
Nens del Nord i nens del Sud. Problemàtiques actuals entorn de la infància.
Els informes anuals de la UNICEF sobre l'estat mundial de la infància.
9. La infància a la literatura i al cinema.
Models d'infant i literatura: el nen feliç, el nen crític i el nen tràgic. Nens estàtics i nens dinàmics. La *bildungsroman* o novel·la de formació.
L'anàlisi de la infància a través de 100 anys de cinema. El cinema amb nens i el cinema per a nens.

METODOLOGIA:

Les sessions de classe constaran d'exposicions per part del professor i activitats de treball i estudi: comentaris de pel·lícules i altres documents visuals, comentaris de textos i documents escrits, treballs de recerca i altres activitats complementàries: possibilitat d'alguna sortida i de xerrades-col·loqui a la classe.

A l'inici del curs es donarà un dossier amb les orientacions i el calendari de treball i amb materials fotocopiats. També s'indicaran les lectures obligatòries.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà de forma continuada a partir de l'assistència i la participació dels estudiants a la classe i de la valoració de les activitats realitzades al llarg del curs. Caldrà fer la lectura i el comentari crític d'un llibre relacionat amb la temàtica de l'assignatura i una exposició oral d'un treball monogràfic sobre un tema a escollir entre els que es proposin a classe.

BIBLIOGRAFIA:

- Ariès, Ph. *El niño y la vida familiar en el Antiguo Régimen*. Madrid: Taurus, 1987.
- Borrás, J.M. (dir.). *Historia de la infancia en la España contemporánea (1834-1936)*. Madrid: Min. Trabajo y Asuntos Sociales, 1996.
- Carbonell, J.; Torrents, R.; Tort, T.; Trilla, J. *Els grans autors i l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1987.
- Cots, J. *La declaració universal dels drets de l'infant*. Barcelona: Ed. 62/ Rosa Sensat, 1979.
- De Mause, Ll. *Historia de la infancia*. Madrid: Alianza, 1982.
- De Senillosa, I. *El dret a ser nen*. Barcelona: Intermón, 1993.
- Delgado, B. *Historia de la infancia*. Barcelona: Ariel, 1998.
- Díaz-Plaja, A.; Postigo, R.M. La infancia literaria, *Revista CLIJ*, n. 52, juliol/agost 1993.
- Diversos Autors. Historia de la infancia y de la juventud, *Revista de Educación*, 281, 1986.
- González-Agàpito, J. *Ser infant abans d'ara*. Barcelona: Rosa Sensat - Temes d'Infància, 1989.
- Levi, G.; Schmitt, J.C. (dir.). *Historia de los jóvenes*. Madrid: Taurus, 1996. 2 volums.
- Lozano, C. *La escolarización*. Barcelona: Montesinos, 1980.
- Moss, P.; Phillips, A. *Ser infant a Europa, avui*. Barcelona: Rosa Sensat - Temes d'Infància, 1990.
- Polanco, J.L. Los derechos del niño en la literatura infantil, *Revista CLIJ*, n. 73, juny 1995, p. 24-36.
- Postman, N. *La desaparició de la infantesa*. Vic: Eumo Editorial, 1990.
- Rousseau, J.J. *Emili o de l'Educació*. Vic: Eumo Editorial, 1985.

Esport Col·lectiu i la Seva Didàctica

PROFESSOR: Joan ARUMÍ i PRAT

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

L'objectiu d'aquesta assignatura és introduir els estudiants en la iniciació als esports col·lectius perquè en el seu futur com a mestres els puguin utilitzar com a mitjà per educar d'una forma global els seus estudiants a la vegada que creï en ells una bona base d'iniciació preesportiva que els facilitarà una propera especialització si ho desitgen.

METODOLOGIA:

Aquesta introducció es realitzarà d'una forma totalment pràctica, és a dir, l'estudiant haurà de vivenciar tot un seguit d'exercicis i jocs preesportius, però, dins d'aquesta pràctica, hi anirà inclosa una part important de conceptes teòrics que l'estudiant (futur mestre) ha de conèixer per poder potenciar els valors educatius que l'esport porta implícit en ell mateix.

PROGRAMA:

1. Definició d'esport i d'esport col·lectiu.
2. Breu història de l'esport col·lectiu.
3. Una forma educativa per la iniciació dels esports d'equip.
4. Diverses classificacions de l'esport.
5. Característiques bàsiques de l'esport.
6. Aspectes tècnics i tàctics.

AVALUACIÓ:

Es durà a terme tenint en compte els tres aspectes següents:

- Assistència i participació activa en un 90% de les sessions.
- Presentació d'un dossier de jocs i exercicis preesportius realitzats a cada sessió, més 5 de collita pròpia.
- Examen teòric basat en els conceptes introduïts en les sessions.

BIBLIOGRAFIA:

La relació bibliogràfica serà facilitada a l'inici de curs.

Vídeo Didàctic

PROFESSOR: Miquel PÉREZ i MAS

Lliure elecció. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

Adquirir els coneixements i les habilitats tècniques elementals que permetin als estudiants l'aplicació pràctica de la tècnica videogràfica en el marc escolar i descobrir-ne, al mateix temps, les possibilitats expressives.

CONTINGUTS:

1. Fonaments tecnològics de l'audiovisual magnètic:
  - 1.1. Generació, enregistrament i reproducció electròniques.
  - 1.2. Característiques de la imatge electrònica.
  - 1.3. Formats, sistemes i estàndards de vídeo.
2. La càmera de vídeo, el magnetoscopi i el monitor: tipologies, configuracions, connexions i controls.
3. Característiques del llenguatge audiovisual electrònic.
4. Producció d'un videograma.
  - 4.1. Preparació i guionització.
  - 4.2. Realització.
  - 4.3. Postproducció.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

Es tracta d'una assignatura totalment pràctica que es desenvoluparà en un plató de vídeo o sala d'audiovisuals. En acabar el curs els estudiants hauran produït, per grups de tres o quatre estudiants, dos videogrames amb els quals es durà a terme l'avaluació de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Ferrés, J.; Bartolomé, A.R. *El vídeo, enseñar vídeo, enseñar con el vídeo*. Barcelona: Gustavo Gili, 1991.
- Ferrés, J.; Prats, J. *Per una didàctica del vídeo*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- Mallas, S. *Video y enseñanza*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 1985.
- Pérez, M. *Diccionari dels mitjans audiovisuals*. Vic: Eumo Editorial, 1995.
- Soler, Ll. *La televisión, una metodología para su aprendizaje*. Barcelona: Gustavo Gili, 1988.

Fenòmens Naturals de la Terra i el Cosmos

PROFESSOR: Josep AYATS i BANCELLS

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Presentar als futurs mestres les eines i els recursos necessaris per a la descoberta dels fenòmens naturals que tenen lloc en l'entorn on vivim, i donar-ne una interpretació senzilla.

PROGRAMA:

1. L'Univers i el Sistema Solar.
  - 1.1. Els instruments de l'astrònom (telescopi...).
  - 1.2. Els planetes del Sistema Solar.
  - 1.3. La cosmologia moderna («Big Bang», forats negres...).
  - 1.4. Llei de la Gravitació Universal (moviments planetaris, satèl·lits artificials...).
2. L'atmosfera i el clima.
  - 2.1. Estructura i composició. La capa d'ozó i la radiació solar. Insolació.
  - 2.2. L'aigua a l'atmosfera. Núvols. Humitat. Precipitació.
  - 2.3. Circulació atmosfèrica: masses d'aire, fronts, vents, tempestes (llamps i trons).
  - 2.4. Principals tipus de clima a Catalunya.
  - 2.5. Canvi climàtic. Efecte hivernacle. Fenòmens periòdics (El «Niño»...).
3. La Hidrosfera.
  - 3.1. Oceans i mars (les marees). Fenòmens extraordinaris?
  - 3.2. Corrents d'aigua (corrents marins, els rius, els llacs).
  - 3.3. L'erosió. Desertització.
4. La Terra.
  - 4.1. Formació dels continents. Tectònica de plaques.
  - 4.2. Terratrèmols. Ones sísmiques.
  - 4.3. Energia interna de la Terra: volcans.
  - 4.4. Magnetisme terrestre. La brúixola.
5. Fonts d'energia del nostre planeta.
  - 5.1. Energia nuclear: avantatges i catàstrofes.
  - 5.2. Centrals hidroelèctriques (embassaments).
  - 5.3. Fonts energètiques alternatives.

METODOLOGIA:

L'assignatura es desenvoluparà seguint el següent esquema per a l'estudi de cada punt del programa:

- Presentació del fenomen.
- Anàlisi.
- Interpretació.

El professor serà qui, fonamentalment, presentarà els fenòmens i en donarà la interpretació. L'anàlisi de cada fenomen serà una tasca a realitzar, bàsicament, pels estudiants.

Es contempla també la possibilitat d'introduir alguna modificació en el programa en funció d'esdeveniments d'actualitat que s'emmarquin en el context de l'assignatura.

AVALUACIÓ:

Es realitzarà un únic examen al final del quadrimestre amb un pes del 50% a la nota final de l'assignatura. L'altre 50% de la nota final sortirà de les intervencions en les discussions sobre els diferents temes que es plantejaran a classe durant el curs, i d'un treball individual sobre un tema concret que també s'haurà d'exposar a classe.

BIBLIOGRAFIA:

Hewitt, P.G. *Conceptos de Física*. Mèxic: Limusa, 1992.

Es proposaran lectures de llibres i articles específics sobre els diferents fenòmens que s'estudiïn a l'aula.

Civilització i Cultura Anglosaxones

PROFESSOR: Ronald PUPPO

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Familiaritzar l'estudiant tant amb les societats angloparlants actuals com amb les fites cabdals de la civilització i la cultura anglosaxones: l'actualitat; la civilització anglosaxona des dels seus inicis; l'evolució del constitucionalisme i del parlamentarisme; crisis i canvis socials profunds; les expressions artístiques i literàries més característiques; el seu lloc en el món. Així mateix, l'estudiant coneixerà alguns dels documents polítics i dels assaigs més representatius d'aquesta trajectòria, com també coneixerà a grans trets l'evolució de la llengua anglesa, les influències que l'han conformada i, de retruc, el ressò que ha tingut arreu del món.

METODOLOGIA:

Atesa la gran envergadura dels continguts del curs, es farà una aproximació temàtica que faci possible:

- esbrinar la significació essencial dels esdeveniments i tendències més rellevants.
- contactar amb els punts de referència historicoculturals dels angloparlants.
- contemplar els aspectes universals/particulars d'aquests punts de referència.
- descobrir i/o cultivar un sentit d'apreciació crítica no solament envers la civilització anglosaxona, sinó també envers la pròpia.

Per tant, lluny de cenyir-nos tan només fets, en farem una anàlisi crítica –saber, relacionar aquests fets amb altres fets, idees, institucions o conflictes destacats– tot bellugant, com si diguéssim, l'objecte d'estudi sota el microscopi de la mirada retrospectiva, que no deixa mai, però, d'abrigar elements subjectius.

PROGRAMA:

1. La Gran Bretanya i la República d'Irlanda, avui:
  - 1.1. Geografia, recursos i economia.
  - 1.2. La societat.
  - 1.3. Les institucions i els partits polítics.
  - 1.4. Algunes qüestions actuals.
2. Els Estats Units d'Amèrica, avui:
  - 2.1. Geografia, recursos i economia.
  - 2.2. La societat.
  - 2.3. Les institucions i partits polítics.
  - 2.4. Algunes qüestions actuals.
3. La Gran Bretanya romana i la conquesta anglosaxona:
  - 3.1. La influència romana.
  - 3.2. L'anglès antic: l'època, la llengua, la literatura.
4. La conquesta normanda i l'anglès mitjà:
  - 4.1. La influència francesa.
  - 4.2. «Common law» i els orígens del constitucionalisme.
  - 4.3. L'anglès mitjà i la literatura de l'època.
5. Els celtes:
  - 5.1. La civilització i les llengües celtes.
  - 5.2. El llegat celta.
6. L'ascens del món anglosaxó modern:

- 6.1. L'Anglaterra dels Tudor i el País de Gal·les.
- 6.2. La Revolució anglesa i el parlamentarisme.
- 6.3. El Regne Unit i Irlanda.
- 6.4. La Revolució nord-americana.

AVALUACIÓ:

La nota final serà la mitjana de dues proves escrites i de diversos exercicis realitzats durant el curs dins de l'horari lectiu.

BIBLIOGRAFIA:

1. Material de classe: antologia de lectures (fotocòpies).
3. Per a cada bloc del temari el professor facilitarà la bibliografia adient.

L'Ordinador al Servei de l'Educació Especial

PROFESSOR: Jordi ESCOIN i HOMS

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Les Tecnologies de la Informació (T.I.) proporcionen ajudes diverses que poden ser de gran interès per a les persones amb discapacitat, ja que poden constituir una eina alternativa que compensi l'impacte de la discapacitat, o poden ser un element que faciliti processos de reeducació, rehabilitació i tractament. Aquesta assignatura té com a propòsit donar a conèixer l'ús de la tecnologia en el camp de la discapacitat, posant especial èmfasi en la contribució de la millora de la qualitat de vida de les persones amb disminucions, i també en la seva repercussió en l'educació, el treball, la interacció social, el temps lliure...

CONTINGUTS:

1. Introducció a les T.I.
  - 1.1. Entorns informàtics: Macintosh OS. MS Windows. MS DOS.
  - 1.2. Maquinari: Ordinadors Macintosh. Ordinadors PC compatibles. Ordinadors Power PC.
  - 1.3. Programari: Repàs de les eines més utilitzades. Introducció a les telecomunicacions.
  - 1.4. Aplicació i repercussió de les T.I. en la nostra societat.
2. Discapacitat física.
  - 2.1. Discapacitat física: paràlisi cerebral, distròfia, lesions medul·lars, etc.
  - 2.2. Tipus d'accés alternatiu o adaptat: teclats, moviment de punter, commutador, altres.
  - 2.3. Tipus de sortida alternativa: *feedback* auditiu i visual, llenguatge alternatiu, veu artificial.
  - 2.4. Tipus de programari: resident. Obert. Específic. EAO.
  - 2.5. Camps d'aplicació: tasques, control d'entorn, accés a la tecnologia, rehabilitació, reeducació, desplaçament, comunicació, accés a la informació.
  - 2.6. Repercussió: educació, treball. Control del medi, interacció social.
3. Discapacitat sensorial.
  - 3.1. Discapacitat visual: ceguesa, resta visual.
  - 3.2. Discapacitat auditiva: sordesa, hipoacústica.
  - 3.3. Tipus de sortida alternativa: *feedback* auditiu i visual, llenguatge alternatiu, veu artificial.
  - 3.4. Camps d'aplicació: accés a la tecnologia, comunicació, accés a la informació, reeducació, rehabilitació.
  - 3.5. Repercussió: professional, interacció social.
4. Problemes d'aprenentatge.
  - 4.1. Persones amb necessitats especials: discapacitat psíquica, autisme/psicosi, fracàs escolar, manca d'atenció, hiperactivitat...
  - 4.2. Tipus d'accés: perifèrics estàndard i d'altres alternatius més senzills.
  - 4.3. Tipus de programari: obert. Específic. EAO.
  - 4.4. Camps d'aplicació: accés a la tecnologia, rehabilitació, reeducació, accés a la informació.
  - 4.5. Repercussió: educació, treball, interacció social.
5. Estratègies d'accés a la informació, documentació i materials.
  - 5.1. Serveis públics.
  - 5.2. Distribuïdors de material.
  - 5.3. Formació i autoformació.
  - 5.4. Bibliografia: revistes especialitzades, manuals, llibres.

- 5.5. Associacions.
- 5.6. Sistemes de cerca: Internet, BBS, CD Rom, etc.
- 6. Les T.I. en la discapacitat: situació actual i perspectives de futur.
  - 6.1. Necessitat versus dependència.
  - 6.2. Valoració de les aportacions actuals.
  - 6.3. Discussió sobre les aportacions futures.

METODOLOGIA:

Classes teòriques il·lustrades amb material audiovisual i informàtic.
Tallers per facilitar el coneixement dels diferents materials.

AVALUACIÓ:

Treball pràctic en relació a un cas.

BIBLIOGRAFIA:

Es proporcionarà bibliografia molt concreta per cada una de les unitats, i es tractarà aquest tema específicament en la unitat 4, ja que es tracta d'un camp en constant evolució.

Estratègies Metodològiques al Segon Cicle d'Educació Infantil. La Vida al Parvulari

PROFESSORA: Maite PUJOL i MONGAY

Lliure Elecció. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

Prendre contacte amb diverses metodologies de treball al parvulari, mitjançant l'anàlisi, la reflexió i la comparació.

Aprofundir en aspectes pedagògics específics del parvulari relacionats amb l'organització de l'espai i el temps, i amb l'agrupació dels estudiants.

Conèixer propostes didàctiques innovadores pròpies del cicle.

PROGRAMA:

1. Revisió del marc general psicopedagògic de l'educació al parvulari.
  - 1.1. Els trets psicopedagògics característics dels infants de 3 a 6 anys com a eina educativa.
  - 1.2. Criteris metodològics i organitzatius de la intervenció educativa al parvulari.
  - 1.3. La construcció del coneixement al parvulari: algunes idees bàsiques.
2. Anàlisi d'algunes estratègies metodològiques.
  - 2.1. Tallers.
  - 2.2. Racons.
  - 2.3. Projectes.
  - 2.4. Grups flexibles.
  - 2.5. Llibres de classe.
  - 2.6. Sortides i visites.
  - 2.7. Festes.
  - 2.8. Altres estratègies a l'entorn de les àrees del currículum.

METODOLOGIA:

L'assignatura es desenvoluparà mitjançant exposicions orals per part de la professora, anàlisis col·lectives i en petit grup al voltant de documents diversos (textos, audiovisuals, materials escolars...), la realització col·lectiva d'un projecte de treball i la visita a un parvulari.

AVALUACIÓ:

L'avaluació serà continuada i valorarà:

- l'assistència i la participació activa a la classe
- la realització d'una prova escrita en la qual s'haurà de reflexionar sobre la relació teoria i pràctica.
- els comentaris i reflexions orals i escrites sobre lectures realitzades.
- l'elaboració d'un dossier de síntesi realitzat en grup sobre una de les estratègies metodològiques treballades.

BIBLIOGRAFIA:

- Bassedas, E.; Huguet, T. i Solé, I. *Aprendre i ensenyar a l'ed. infantil*. Barcelona: Graó, 1998.
- Bernal, Defis, Pujol. *L'educació infantil: una nova etapa*. Col. MIE, n. 6. Barcelona: Graó/ICE de la UB, 1996.
- Du Saussois, N; *Actividades en talleres para guarderías y preescolar*. Madrid: Editorial Cincel, 1988.

- Figueras, C.; Pujol, M.A. *Els racons de treball*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Hernández, F; Ventura, M. *La organización del currículum pro proyectos de trabajo*. Barcelona: Graó/ICE (UB) Col. MIE n. 6, 1992.
- Laguia, M.J.; Vidal, C. *Racons d'activitat a l'escola bressol i al parvulari*. Barcelona: Graó, 1987.
- Molina, L.; Jiménez, N. *La escuela infantil. Acción y participación*. Barcelona: Paidós, 1992.
- Pujol, M. Habitar el aula. *Cuadernos de Pedagogía*, n. 226. Barcelona: Fontalba, juny de 1994.
- Pujol, M.; Roca, N. *Treballar per projectes a parvulari*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Selmi, L.; Turrini, A. *La escuela infantil a los tres años*. Madrid: Morata/M.E.C., 1988.
- Selmi, L.; Turrini, A. *La escuela infantil a los cuatro años*. Madrid: Morata/M.E.C., 1989.
- Selmi, L.; Turrini, A. *La escuela infantil a los cinco años*. Madrid: Morata/M.E.C., 1989.
- Torrents, M.; Torrents, C. *Per una escola sobre mínims*. Vic: Eumo Editorial, 1991
- Trueba, B.; *Talleres integrales en Educació Infantil*, Madrid: Ediciones de la Torre, 1989.
- Vayer, P.; Duval, A. i Roncín, Ch. *Una ecología de la escuela*. Barcelona: Paidós, 1993.

En el seu moment es proporcionarà la bibliografia específica de revistes educatives adequada als diferents aspectes que es vagin desenvolupant.

Procés d'Aprenentatge del Càlcul de 4 a 8 Anys

PROFESSORA: Àngel ALSINA i PASTELLS

Lliure elecció. 3 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

Especialment recomanada per als estudiants d'Educació Especial que necessiten conèixer el procés de construcció de les nocions de quantitat i d'operació amb un cert detall, per a poder incidir en la millora de l'ensenyament de les Matemàtiques en els nens que hi tenen dificultats.

OBJECTIUS:

1. Comprendre el paper de les Matemàtiques en l'educació com a:
  - 1.1. Eina per al desenvolupament del pensament logicomatemàtic.
  - 1.2. Llenguatge per a l'expressió d'aspectes estructurals i numèrics de la realitat.
  - 1.3. Base per a l'adquisició de la noció de quantitat.
2. Conèixer recursos i preparar activitats. Adequar-los per a treballar a l'aula, segons les edats.

CONTINGUTS:

1. Què és fer matemàtiques de 4 a 8 anys. Formació de les primeres estructures mentals:
  - Estructures lògiques. La percepció sensorial i les primeres relacions.
  - Estructures numèriques. Les quantitats 1 i 2 en la vida dels nens petits.
  - Estructures espacials. El coneixement de l'espai a partir dels propis desplaçaments.
  - Estructures temporals. Els ritmes del temps i les primeres experiències de vida.
2. Jocs lògics i «procediments» matemàtics:
  - El paper del material. Materials naturals i estructurals. Material Montessori. Materials lògics.
  - La importància dels exercicis inversos.
  - Les relacions: aparellaments, classificacions, seriacions i ordenacions a l'etapa infantil. Relacions en general, a Cicle Inicial.
  - Agrupacions i definició:
    - Treball d'agrupar i definir, a partir d'activitats lúdiques i de moviment. Joc del Sí i del No, per afirmació i negació.
  - Canvis de qualitat.
    - Jocs de «màquines» amb material lògic.
    - Preparació per a la posterior comprensió dels aspectes lògics de les operacions.
3. Primeres quantificacions:
  - Observació i expressió de situacions numèriques de la vida quotidiana. Relacions entre quantitats.
  - Coneixement dels nombres a partir de l'entorn i a partir del món mític. Els nombres en els contes, les dites populars i les cançons.
4. Aprenentatge dels nombres i les xifres:
  - L'habilitat de comptar d'un en un, segons les edats.
    - La sèrie numèrica fins al 10.
    - Els materials d'unitats soltes i la comprensió dels nombres.
5. L'adquisició de la noció de quantitat.
  - Procés mental dels nens segons les edats.
  - Activitats que serveixen per a estimular-lo: seriacions, correspondència i relacions entre conjunts.
  - La imaginació de les quantitats.

La noció de quantitat i el pas de l'etapa infantil a la de primària.

6. Operacions o canvis de quantitat.

Activitats d'afegir, treure, descomposar, repartir, etc., com a preparació per a l'aprenentatge posterior de les operacions numèriques.

Paper del material i de l'estimació de resultats en aquestes primeres operacions. Les bases per al càlcul mental.

7. Situacions, jocs i problemes:

El joc en les matemàtiques.

Joc simbòlic, joc lliure (de pati i altres), i joc organitzat. Avantatges didàctiques de cada un d'ells. Treball d'alguns jocs concrets. Jocs numèrics.

Els primers «problemes» i «situacions» a la classe. Diferents tipus de problemes. Estructura lògica. La comprensió del llenguatge. Els problemes «oberts».

L'estructuració mental i els hàbits de joc i de resolució de problemes.

Procediments matemàtics que es treballen en aquestes activitats.

La descoberta d'estratègies.

L'adquisició d'actituds obertes enfront de situacions noves.

Els jocs, problemes i situacions, i l'atenció a la diversitat.

AVALUACIÓ:

Després de cada dos dels blocs anteriors hi haurà una avaluació que podrà ser un examen parcial o un treball.

BIBLIOGRAFIA:

Bassedes, E. et al. *Juguem, comptem (de 4 a 8 anys)*. Barcelona: Quaderns Rosa Sensat 44, 1991.

Canals, M.A. *Per una didàctica de la matemàtica a l'escola i parvulari*. Vic: Eumo Editorial, 1992.

Curriculum d'Educació Infantil. Barcelona: Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 1992.

Dienes, Z.P. *Quadern del Zoo. Els gats i els gossos*. Barcelona: Teide, 1972.

Dienes, A.P. *La lógica y los juegos lógicos*. Barcelona: Teide, 1972.

Grup Perímetre (Girona). *Dossier de jocs I: (Ed. Infantil i Cicle Inicial)*.

Kaimii, C. *El número en l'educació Preescolar*. Ed. Aprendizaje Visor, 1984.

Mira, M.R. *Com fer viure la matemàtica a l'escola*. Barcelona: CEAC, 1987.

Perfeccionament de la Llengua Anglesa II

PROFESSORA: Anna VALLBONA i GONZALEZ

Lliure Elecció. 4.5 crèdits.

Per cursar aquesta assignatura és imprescindible haver cursat o estar cursant l'assignatura de *Fonètica de l'Anglès*.

OBJECTIUS:

L'objectiu fonamental és l'estudi i la utilització de les principals característiques de *stress, rhythm amb intonation* de la llengua anglesa. Es tracta d'un curs pràctic a fi d'ajudar els estudiants a millorar la seva expressió oral. S'analitzaran, també alguns aspectes de la didàctica de la fonètica.

PROGRAMA:

1. Stress

- 1.1. Syllables and stress. Different stress patterns in words.
- 1.2. English word stress rules.
- 1.3. Suffixes, prefixes and stress rules.
- 1.4. Unstressed syllables and unstressed words.

2. Rhythm and Stress. Different ways of using stress in sentences to convey specific meanings.

- 2.1. Syllables, stress and rhythm.
- 2.2. Unstressed syllables and rhythm.
- 2.3. Rhythm and shifting stress.

3. Intonation

- 3.1. Prominent words.
- 3.2. Falling and rising tones.
- 3.3. Reasons for falling and rising tones.
- 3.4. Tonic words. Reasons for the choice of the tonic words.

4. *Connected Speech*. The differences between the pronunciation of words in isolation and the pronunciation of words in connected speech.

- 4.1. Linking words together:
  - a. Consonant + vowel.
  - b. Vowel + consonant.
  - c. Consonant + consonant
- 4.2. Sounds that link words.
- 4.3. Short sound and sounds that are missed out.

5. Fonètica de l'anglès i la seva didàctica.

AVALUACIÓ:

L'avaluació serà continuada. La nota final serà la mitjana de les notes i els treballs realitzats durant el curs.

BIBLIOGRAFIA:

- Brown, G. *Listening to Spoken English*. Longman, 1993
- Cook, V. *Using Intonation*. Longman, 1989.
- Gimson, A.C. *An Introduction to the Pronunciation of English*. Edward Arnold, 1989.
- Kenworthy, J. *Teaching English Pronunciation*. Longman, 1987.
- Roach, P. *English Phonetics and Phonology*. CUP, 1983.
- Wells, J.C. *Longman Pronunciation Dictionary*. Longman, 1990.

Didàctica de la Matemàtica: Racons

PROFESSORA: Roser REVERTER i OTON

Lliure elecció. 3 crèdits.

INTRODUCCIÓ

És una assignatura adreçada als estudiants de l'especialitat d'Educació Infantil.

En aquesta assignatura es tractaran els continguts del currículum de llenguatge matemàtic a partir del disseny d'un racó de treball.

Es practican jocs de grup i s'analitzarà quins continguts matemàtics facilita construir cadascun d'ells.

OBJECTIUS:

Reflexionar sobre les finalitats del racó de Matemàtica a les aules de Parvulari i Cicle Inicial d'Ensenyament Primari.

Manipular i dissenyar materials que permetin treballar els diferents continguts de la matèria.

Comprovar les possibilitats que ens ofereix el folklore per a la planificació d'activitats.

CONTINGUTS:

1. El racó de Matemàtica. Organització
2. Característiques dels jocs que s'hi realitzen
3. El racó de Matemàtica en relació a la resta de racons de treball
4. La programació de matemàtica i els diferents àmbits de treball a l'aula: les activitats quotidianes, els jocs, el treball col·lectiu, el treball en petit grup, el treball individual.
5. Jocs de lògica
6. Jocs de nombre
7. Jocs de geometria
8. Disseny de jocs a partir de contes, endevinalles, cançons.

AVALUACIÓ:

Es valoraran els exercicis individuals i de grup realitzats a classe.

BIBLIOGRAFIA:

Baroody, A.J. *El pensamiento matemático de los niños*. Madrid: Visor-MEC, 1988.

Kamii, C. *El número en la educación preescolar*. Madrid: Visor, 1982.

Kamii, C. *El niño reinventa la aritmética*. Madrid: Visor, 1985.

Perfeccionament de la Llengua Anglesa I

PROFESSORA: M. Carme CRIVILLÉS i GRAU

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

- Perfeccionar el domini de la llengua anglesa en les quatre habilitats: escoltar, llegir, parlar i escriure.
- Millorar la comprensió oral i escrita dels diferents registres lingüístics.
- Familiaritzar l'estudiant amb situacions lingüístiques reals.

CONTINGUTS:

1. Reading:

- 1.1. Reading of articles from current English and American newspapers and magazines.

2. Listening:

- 2.1. Listening to dialogues and monologues and other kinds of texts from speakers of different linguistic origin.
- 2.2. Watching videos.
- 2.3. Listening to real t.v. programs.

3. Writing:

- 3.1. Writing about different topics and in different styles.

4. Speaking:

- 4.1. Discussions.
- 4.2. Interviews.

5. Project Work:

- 5.1. Using realia to build real situations.
- 5.2. Interviews.
- 5.3. Organising activities for students in the Primary classroom.

AVALUACIÓ:

La participació, assistència i actitud a classe constituïran la nota de curs.
Presentació de treballs realitzats durant el curs.

BIBLIOGRAFIA:

- Aitken, R. *Play it by Ear*. Nelson, 1986.
Aitken, R. *Take it as Read*. Nelson, 1986.
Aitken, R. *The Last Word*. Nelson, 1986.
Aitken, R. *Freestyle*. Nelson, 1986.
Fowler, W.S.; Pidcock, J. *New First Certificate English. Book 1*. Nelson, 1984.
Grundy, P. *Newspapers*. Oxford U.P., 1993.
Land, G. *What's in the News?* Longman, 1989.
Maley, A. *Speaking Intermediate*. Oxford: Oxford Supplementary Skills, 1989.
Schinke-Llano, L. *Time. Selection of articles*. National Textbook Company, 1990.
Thorn, M. *Listening 4. Cassell's Foundation Skills Series*. Nelson, 1988.
Walter, C. *Authentic Reading*. Cambridge: Cambridge University Press, 1983.

Diccionaris:

Oxford Wordpower Dictionary. Oxford: Oxford University Press, 1993.

Diccionari Català/Anglès - Anglès/Català. Barcelona: Gran Enciclopèdia Catalana, 1983.

Word Selector anglès-català. Cambridge U.P., 1995.

Language Activator. Longman, 1993.

Revistes:

Practical English Teaching.

It's magazine.

Apac of News.

Speak Up.

Taller d'Expressió Oral en Llengua Anglesa

PROFESSORA: Anna VALLBONA i GONZÁLEZ

Lliure elecció. 4'5 crèdits.

OBJECTIUS:

L'objectiu principal d'aquesta assignatura és posar en pràctica les habilitats comunicatives de la llengua a fi que l'estudiant pugui desenvolupar-se de forma correcta en situacions socials.

CONTINGUTS:

Es treballaran temes que facin referència a l'actualitat del moment, es parlarà de temes de la vida quotidiana i també temes directament relacionats amb l'educació; periodicament es llegiran i comentaran a classe temes dels suplementos d'educació de diaris anglesos com *The Times*, *The Guardian*, *The Independent*.

Sempre que el professor ho cregui convenient o que els estudiants ho demanin es faran activitats controlades per tal de clarificar aspectes gramaticals o d'ampliar vocabulari d'una àrea concreta.

AVALUACIÓ:

L'estudiant haurà de realitzar una prova i una exposició oral durant el quadrimestre. L'assistència regular a classe és un element imprescindible. El professor valorarà la participació de l'estudiant.

Atenció Individualitzada a Alumnes amb Necessitats Educatives Especials

COORDINACIÓ: Manel Dionís COMAS i MONGAY

PROFESSORS-TUTORS: Professors del Departament d'Educació Especial.

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

Només s'hi poden matricular estudiants de 3r curs d'Educació Especial.

Cal comptar amb l'autorització del Coordinador per poder-s'hi matricular.

OBJECTIU:

Elaborar un programa/treball/experiència per a un estudiant o grup reduït d'estudiants amb Necessitats Educatives Especials, que dins o fora del context de l'aula i d'acord amb les prioritats del programa de curs es pugui portar a terme i avaluar per part de l'estudiant de l'especialitat.

CONTINGUT:

1. Treballar sobre un contingut curricular dins l'àmbit de l'aula o de l'escola.
2. Treballar sobre un contingut curricular o transversal molt específic o nou dins l'àmbit de l'aula o de l'escola.
3. Planificar, portar a terme i avaluar continguts curriculars a la comunitat.
4. Planificar, portar a terme i avaluar continguts curriculars a la llar.
5. Planificar, portar a terme i avaluar continguts curriculars de lleure.

METODOLOGIA:

El pla de treball s'acordarà al principi de curs conjuntament entre el professor de la Facultat d'Educació, el mestre-tutor de l'escola i l'estudiant: serà llavors que es marcaran les característiques de les tasques a fer amb els estudiants d'educació especial.

Es podran fer en l'àmbit de les deficiències: mental, motòrica, auditiva, visual, i en trastorns de conducta i del llenguatge.

Aquesta col·laboració es durà a terme en escoles amb les quals, prèviament, la Facultat d'Educació haurà establert les condicions del treball a realitzar-hi, i d'acord també amb els equips de professionals responsables de la integració-atenció dels alumnes amb NEE (Equips de suport a la integració, EAP, Centres d'Educació Especial, Atenció precoç, etc.).

L'horari serà de dues hores al dia, dos cops per setmana. La concreció de l'horari es farà en funció de les necessitats de cada proposta i de les escoles. El còmput d'hores totals estarà al voltant de les 90 hores per curs. El calendari d'estada a les escoles respectives serà de la darrera setmana d'octubre a la darrera setmana de maig.

L'assignatura «Pràctiques III» s'haurà de realitzar a la mateixa escola.

AVALUACIÓ:

L'avaluació constarà de:

1. Dossier-memòria de l'activitat feta. Aquesta memòria no ha de superar les deu-dotze pàgines i ha d'incloure els següents aspectes:
  - 1.1. Característiques de la població atesa.
  - 1.2. Programes que s'han aplicat: procediment, materials...
Avaluació-registre del progrés.
  - 1.3. Valoració de l'assignatura.
2. Assistència.
3. Valoració conjunta mestre-tutor amb el professor-tutor de la part més pràctica.
4. Participació i iniciativa de l'estudiant.

Seminari de Cooperació amb Centreamèrica

COORDINADORS: Jaume CARBONELL i SEBARROJA
Isabel CARRILLO i FLORES

Lliure elecció. 3 crèdits.

OBJECTIUS:

1. Introduir els estudiants en la realitat centreamericana i desenvolupament a Centreamèrica.
2. La realitat econòmica, social, infantil, de la dona i educativa a Amèrica Central.
3. La cooperació per al desenvolupament. Les ONG. Projectes de cooperació educativa.
4. Testimonis de cooperants a Centreamèrica en el camp de l'ensenyament. L'experiència dels estudiants de pràctiques de Vic l'hivern del 95/96/97.
5. La intervenció dels estudiants en el període de pràctiques: recollida, elaboració i preparació de materials; eines d'observació, anàlisi i d'interacció en els àmbits institucionals, grup-classe i col·lectiu docent.

METODOLOGIA:

El Seminari constarà de diverses sessions de treball de dues hores de durada. Cada tema serà introduït per un expert i/o per persones amb experiència de cooperació. A continuació hi haurà un debat. També es presentaran i comentaran –individualment o en petits grups– llibres, articles i diversos materials teòrics i pràctics. Abans d'iniciar el Seminari es farà una reunió prèvia de presentació del calendari i programa de les sessions i d'un dossier de materials de treball i de bibliografia.

AVALUACIÓ:

L'avaluació positiva del Seminari requereix, com a condició prèvia, l'assistència i la participació a les sessions de treball. A més, caldrà elaborar un informe individual de treball del Seminari que serà comentar en una entrevista amb el professor-coordinador. Les característiques més precises d'aquest informe escrit es concretaran a la reunió prèvia.

Seminari sobre l'Escola Rural

COORDINADORS: Sebastià RIERA i CUSÍ
Joan SOLER i MATA

Lliure elecció. 3 crèdits.

OBJECTIUS:

L'escola rural ha sofert, des de sempre, un tracte d'abandonament dins el sistema escolar i ha patit una situació deficitària. La seva realitat i els seus problemes són poc coneguts. En canvi, la distribució geogràfica de Catalunya i l'equilibri territorial del país en depenen molt.

Aquests darrers anys, la creació de les Zones Escolars Rurals ha suposat un canvi i una millora qualitativa important. El Seminari sobre l'Escola Rural a Catalunya pretén d'apropar-se a la realitat d'aquest model escolar a partir de l'anàlisi del seu context social i cultural, de l'estudi del funcionament i de la metodologia de treball a les aules i, en definitiva, de la reflexió sobre la situació actual i les perspectives de futur d'aquest tipus d'escoles. El Seminari servirà d'orientació per a la realització de les Pràctiques II en una escola rural.

CONTINGUTS:

1. El medi rural a la Catalunya actual. Anàlisi de l'entorn sociocultural. El paper de l'escola al medi rural. Les relacions de l'escola amb la societat.
2. Organització i situació actual de l'Escola Rural a Catalunya. De les escoles unitàries a les zones escolars rurals. L'impacte de la Reforma Educativa a les escoles rurals.
3. La metodologia de treball a l'Escola Rural. Àrees d'ensenyament i programacions. Els estudiants i el procés d'aprenentatge. L'autonomia personal.
4. La vida quotidiana a l'aula de l'Escola Rural. Organització i distribució del temps i de l'espai. Recursos d'ensenyament i aprenentatge.
5. El mestre de l'Escola Rural: característiques i problemàtica. Les necessitats de formació per treballar a l'Escola Rural.

METODOLOGIA:

El Seminari constarà de diverses sessions de treball de dues hores de durada i una estada de dos dies a una zona escolar rural per visitar les seves escoles.

Les sessions de treball seran de dos tipus. Unes seran dirigides per professionals de l'educació vinculats a l'Escola Rural, que exposaran el tema i orientaran les pautes del treball posterior. En les altres sessions es desenvoluparà el treball proposat i s'elaboraran unes conclusions.

Abans d'iniciar el Seminari es farà una reunió prèvia de presentació del calendari i programa de les sessions.

AVALUACIÓ:

L'avaluació positiva del Seminari requereix l'assistència i participació a les sessions de treball i l'estada a les escoles.

A partir del treball del Seminari i de les Pràctiques II, caldrà redactar una comunicació (individualment o en grup) per presentar a les Jornades d'Escola Rural que es celebrin durant el curs.

BIBLIOGRAFIA: Lectura obligatòria:

Boix, R. *Estrategias y recursos didácticos en la escuela rural*. Barcelona: ICE-Graó, 1995.

Aula de Cant Coral I

PROFESSOR: Sebastià BARDOLET i MAYOLA

DURADA: del 30 de setembre al 18 de novembre i del 24 de febrer al 8 de juny

HORARI: Els dijous de 20.00 a 21.30h.

Lliure elecció. 3 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

La inclusió d'aquesta Aula de Cant Coral en el currículum de la Universitat de Vic vol ser, per una banda, una aposta per començar a abastar la normalitat cultural i acadèmica en aquest camp i, per l'altra, pretén oferir als estudiants la possibilitat d'accedir amb comoditat i profit a la pràctica d'aquesta disciplina que els pot proporcionar una peculiar i activa formació i educació en la creativitat i en el compromís interpretatiu, en el bon gust individual i compartit, en el gaudi estètic de l'experiència pràctica i vivencial de l'art de la música vocal, en el coneixement, desenvolupament i acreixement de la veu pròpia i del conjunt de veus, i de les més altes i més subtils capacitats auditives.

OBJECTIUS:

- L'experiència vivencial i compartida del bon gust i el desenvolupament de les capacitats de percepció, intervenció i creació estètiques, per mitjà del Cant Coral.
- El coneixement analític i pràctic del llenguatge coral per mitjà de l'estudi i de la interpretació d'un repertori significatiu, gradual i seleccionat, d'obres d'art corals de diverses èpoques que formen part de la nostra cultura.
- El coneixement i l'ús reflexiu de l'aparell fonador. El perfeccionament –individual i com a membre d'un grup– de les aptituds i facultats auditives i atentives.
- La lectura i la interpretació empíriques dels codis del llenguatge musical integrats en les partitures corals.

CONTINGUTS:

1. La cançó a una veu i en grup.
  - 1.1. Formació del grup. Coneixement de la pròpia veu. Principis elementals de respiració i articulació. Actitud corporal. Consells i pràctica.
  - 1.2. Lectura del gest de direcció. Coneixement elemental de la partitura. El fraseig. L'expressivitat i la intenció. Moviments i matisos.
  - 1.3. Vers l'autonomia de la pròpia veu dins el conjunt de veus: saber cantar, saber-se escoltar, saber escoltar.
2. De camí cap al joc polifònic.
  - 2.1. Trets, particularitats i situació o tessitura de les veus femenines i de les masculines.
  - 2.2. La melodia canònica. El cànon a l'uníson: cànons perpetus i cànons tancats (a 2 veus, a 3 veus, a 4 i més veus [iguals / mixtes]).
  - 2.3. La cançó a veus iguals (2 veus, 3 veus).
3. Coneixement i treball de repertori.
  - 3.1. El repertori popular a cor.
  - 3.2. La cançó tradicional harmonitzada.
  - 3.3. Coneixement i interpretació –gradual i dintre de les possibilitats i limitacions tècniques a què ens vegem obligats– d'obres corals i polifòniques representatives tant per llur situació històrica com pels gèneres i els autors.
  - 3.4. Audició específica i exemplar, comentada.

Nota important:

Abans de materialitzar la matrícula en aquesta assignatura, l'estudiant ha d'entrevistar-se amb el professor per a obtenir-ne l'acceptació explícita. L'ordre amb què es donaran els continguts descrits no és seqüencial ni necessàriament completiu, ni l'adquisició o treball d'un contingut mai no podrà significar l'abandonament d'un de suposadament previ.

Tot i que s'observarà un ordre estricte i controlat en el camí cap a ulteriors assoliments o dificultats —dependrà de les característiques i de l'impuls que porti el grup—, tots els continguts referents a repertori en general poden ser presents en cada classe, i els que fan referència als aspectes fonètics, expressius, estètics, morfològics, etc. es treballaran, amb més o menys intensitat, en totes les classes.

AVALUACIÓ:

L'Aula de Cant Coral es farà durant el tot el curs amb una classe setmanal d'una hora i mitja de duració.

Les classes seran sempre pràctiques i actives, sense excepció. Els aspectes teòrics sempre seran donats i comentats de cara a la praxis interpretativa. L'assimilació individual, promoguda, experimentada i controlada pel propi interessat, progressiva i constant, és indispensable per al profit global de l'assignatura. Per tant, és imprescindible una assistència sense interrupcions, interessada i activa, per superar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Es facilitarà un *dossier* bàsic que contindrà les partitures amb què es començaran les activitats d'aquesta Aula de Cant Coral, i que s'anirà ampliant al llarg del curs d'acord amb el ritme de treball i les característiques del grup.

Aula de Cant Coral II

PROFESSOR: Sebastià BARDOLET i MAYOLA

Lliure elecció. 3 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

La inclusió d'aquesta Aula de Cant Coral en el currículum de la Universitat de Vic vol ser, per una banda, una aposta per començar a abastar la normalitat cultural i acadèmica en aquest camp i, per l'altra, pretén oferir als estudiants la possibilitat d'accedir amb comoditat i profit a la pràctica d'aquesta disciplina que els pot proporcionar una peculiar i activa formació i educació en la creativitat i en el compromís interpretatiu, en el bon gust individual i compartit, en el gaudi estètic de l'experiència pràctica i vivencial de l'art de la música vocal, en el coneixement, desenvolupament i creixement de la veu pròpia i del conjunt de veus, i de les més altes i més subtils capacitats auditives.

OBJECTIUS:

- L'experiència vivencial i compartida del bon gust i el desenvolupament de les capacitats de percepció, intervenció i creació estètiques, per mitjà del Cant Coral.
- El coneixement analític i pràctic del llenguatge coral per mitjà de l'estudi i de la interpretació d'un repertori significatiu, gradual i seleccionat, d'obres d'art corals de diverses èpoques que formen part de la nostra cultura.
- El coneixement i l'ús reflexiu de l'aparell fonador. El perfeccionament –individual i com a membre d'un grup– de les aptituds i facultats auditives i atentives.
- La lectura i la interpretació empíriques dels codis del llenguatge musical integrats en les partitures corals.

CONTINGUTS:

1. La cançó amb acompanyament instrumental.
2. La cançó a veus mixtes (2 veus, 3 veus, 4 veus).
3. Aprofundiment en el treball de repertori.
  - 3.1. El repertori popular a cor.
  - 3.2. La cançó tradicional harmonitzada.
  - 3.3. Coneixement i interpretació –gradual i dintre de les possibilitats i limitacions tècniques a què ens veiem obligats– d'obres corals i polifòniques representatives tant per llur situació històrica com pels gèneres i els autors.
  - 3.4. Audició específica i exemplar, comentada.

Nota important:

Abans de materialitzar la matrícula en aquesta assignatura, l'estudiant ha d'entrevistar-se amb el professor per a obtenir-ne l'acceptació explícita. L'ordre amb què es donaran els continguts descrits no és seqüencial ni necessàriament completiu, ni l'adquisició o treball d'un contingut mai no podrà significar l'abandonament d'un de suposadament previ.

Tot i que s'observarà un ordre estricte i controlat en el camí cap a ulteriors assoliments o dificultats –dependrà de les característiques i de l'impuls que porti el grup–, tots els continguts referents a repertori en general poden ser presents en cada classe, i els que fan referència als aspectes fonètics, expressius, estètics, morfològics, etc. es treballaran, amb més o menys intensitat, en totes les classes.

AVALUACIÓ:

L'Aula de Cant Coral es farà durant el tot el curs amb una classe setmanal d'una hora i mitja de duració. Les classes seran sempre pràctiques i actives, sense excepció. Els aspectes teòrics sempre seran donats i comentats de cara a la praxis interpretativa. L'assimilació individual, promoguda, experimentada i controlada pel propi interessat, progressiva i constant, és indispensable per al profit global de l'assignatura. Per tant, és imprescindible una assistència sense interrupcions, interessada i activa, per superar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Es facilitarà un *dossier* bàsic que contindrà les partitures amb què es començaran les activitats d'aquesta Aula de Cant Coral, i que s'anirà ampliant al llarg del curs d'acord amb el ritme de treball i les característiques del grup.

Fotografia Didàctica

PROFESSOR: Miquel PÉREZ i MAS

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

PRESENTACIÓ:

Aquesta assignatura és un taller pràctic per a la creació d'imatges fotogràfiques produïdes sense càmera fotogràfica. Es tracta d'un mètode senzill i divertit per a introduir a les tècniques fotogràfiques, en el qual es dóna preferència als aspectes creatius i expressius per damunt dels tecnològics.

OBJECTIUS:

Aprendre un seguit de procediments fotogràfics que per la seva facilitat de tractament i simplicitat de recursos són fàcilment utilitzables a l'escola.

CONTINGUTS:

1. Fonaments de la tècnica fotogràfica: la llum i els materials fotosensibles.
2. Les emulsions fotosensibles: fotogrames, quimigrames i luminogrames.
3. Procediments fotogràfics alternatius: el paper salat, la cianotipia i la goma bicromatada.
4. Química fotogràfica: fabricació de materials sensibles.
5. Els suports fotogràfics: emulsionatge de superfícies planes i tridimensionals.
6. La cambra fosca: construcció i presa d'imatges amb una càmera estenopecica.
7. Viratge i acoloriment de positius.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

Aquesta assignatura és un taller i, per tant, és totalment pràctica.

En acabar l'assignatura cada estudiant haurà produït un nombre determinat d'imatges fotogràfiques, amb el conjunt de les quals es durà a terme l'avaluació.

BIBLIOGRAFIA:

- AAVV. *Enciclopedia de la fotografía creativa*. Barcelona: Kodak/Salvat Ediciones, 1983.
- AAVV. *On Photographic Education*. Madison: Camera Lucida, 1985.
- Flynn, D. *Imaging with Light Sensitive Materials*. Rochester: Visual Studies Workshop Press, 1978.
- Fontcuberta, J. *Fotografía: conceptos y procedimientos*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
- Glafkides, P. *Química fotográfica*. Barcelona: Omega, 1970.
- Howell-Koehler, N. *Photo Art Processes*. Worcester: Davis Publications Inc., 1980.
- Kraszna-Krausz, A. (ed.) *Enciclopedia Focal de la Fotografía*, (2 vols.). Barcelona: Omega, 1975.
- Langford, M. *Fotografía básica*. Barcelona: Omega, 1978.
- Smith, L. *The Visionary Pinhole*. Layton (Utah): Peregrine Smith, 1985.
- Spitzing, G. *Fotogramas en blanco y negro y color*. Barcelona: Instituto Parramon, 1978.
- Tucker, J.S. *Light Abstractions*. St. Louis: University of Missouri St. Louis, 1980.
- Yáñez Polo, M.A. *Química fotográfica creativa práctica*. Sevilla: Actas de Cultura y Ensayos Fotográficos, 1983.

Seminari sobre El Joc a l'Escola Bressol

PROFESSORA- COORDINADORA: Irene BALAGUER i FELIP

Lliure elecció. 3 crèdits.

OBJECTIUS:

Aquest Seminari pretén incidir en la preparació correcta dels estudiants sobre alguns aspectes didàctics de l'educació de l'infant a la Llar d'infants. Pel seu contingut i enfocament, d'observació, anàlisi i experimentació els destinataris seran estudiants de tercer curs de l'especialitat d'EI que hagin escollit fer les pràctiques a les escoles bressol de l'IMEB, en primer lloc; i en segon, s'adreçarà als estudiants de l'especialitat d'EI que estiguin interessats a treballar el tema del joc a la llar d'infants en el període de pràctiques III.

PROGRAMA DE TREBALL:

1. El joc com a proposta educativa a la Llar d'infants:
  - 1.1. Concepcions educatives del joc en la primera infància.
  - 1.2. El joc com a exploració d'un mateix i de l'entorn.
  - 1.3. Els jocs d'experimentació amb els objectes: la «panera dels tresors» i el «joc heurístic»
  - 1.4. El joc com a lloc de trobada i socialització. El joc simbòlic (2-3 anys).
  - 1.5. El joc i la descoberta de l'espai.
2. L'observació en les situacions de joc:
  - 2.1. Investigació de les característiques del joc, les reaccions i les relacions que s'estableixen quan els infants juguen.
  - 2.2. El paper i la intervenció de l'educador/a en el joc.
3. L'organització del joc en el currículum del primer cicle d'Educació Infantil.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

El Seminari constarà de diverses sessions de treball de dues hores de durada. Inclourà a més, alguna visita a centres d'ensenyament 0-3 anys. Cada tema serà introduït pel professor-coordinador i a continuació hi haurà un debat. També es presentaran i comentaran, per grups, articles, vídeos i materials diversos (teòrics i pràctics). Abans d'iniciar el Seminari, es farà una reunió prèvia de presentació del calendari i programa i d'explicació de la metodologia de treball.

AVALUACIÓ:

L'avaluació positiva del Seminari requereix, com a condició prèvia, l'assistència regular a classe i la participació activa en les sessions de treball. A més, caldrà elaborar un informe individual de treball del Seminari que serà comentat en una entrevista amb el professor-coordinador. Les característiques més precises d'aquest informe es concretaran a la reunió prèvia.

BIBLIOGRAFIA:

- Aksarina, N.M. *L'educació dels infants fins als set anys*. Barcelona: Rosa Sensat / Ed. 62, 1983.
- Angli, M.; Cucala, A. El joc heurístic, *Revista Guixn.* 139.
- Anguera, M. T. *L'observació a l'escola*. Barcelona: Graó, 1988.
- Caiati, M.; Delac, S; Müller, A. *El juego libre en el jardín de infancia*. Barcelona CEAC, 1986.
- DDAA. *Observació, elaboració i experimentació d'elements de joc a l'escola bressol*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona / ICE de la UB, PPU, 1986.
- DDAA. *Exemples d'unitat de programació, n. 4 (Llars d'Infants)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya,

- Departament d'Ensenyament, 1993.
- Ferrando, Q.; Jubete, M. El joc heurístic: una proposta d'activitat per als infants d'un a dos anys, *Revista Guix*, n. 147.
- Fröbel, Friedrich. *L'educació de l'home i el jardí d'infants*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Goldschmied, E. *El niño en la guarderia*. Barcelona: Fontanella, 1984.
- Goldschmied, E. La panera dels tresors, *Revista Infància*, n. 3.
- Goldschmied, E. El joc heurístic. Una activitat del segon any de vida, *Revista Infància*, n. 33.

Curs d'Iniciació al Teatre

PROFESSORA: Dolors RUSIÑOL i CIRERA

DURADA: 18 d'octubre al 15 de desembre

HORARI: de 9 a 11 del vespre, els dilluns i dimecres

Lliure elecció. 3 crèdits

INTRODUCCIÓ :

L'Aula de Teatre Experimental de la Universitat de Vic neix el curs 1993-94, pretén contribuir a la dinamització cultural de la nostra Universitat i servir de plataforma d'introducció al teatre i les arts escèniques en general.

L'Aula de Teatre es un espai on, d'una banda, els estudiants de diferents carreres es poden trobar amb la finalitat de crear lluïment i relaxada sense condicionants, de l'altra, aquest espai serveix també com a reflexió col·lectiva i d'experimentació teatral.

Per fer tot això es compra amb un professor que guia tot el projecte; amb espais d'assaig, que cedeix l'Institut del Teatre de Vic; amb col·laboracions externes de professionals en les tasques de direcció, dramaturgia, escenografia i il·luminació, i també s'utilitzen espais externs per a les representacions.

Per formar part de l'Aula de Teatre s'ha de passar necessàriament per el curs d'iniciació al teatre o tenir experiència demostrada en altres centres o grups.

OBJECTIU GENERAL:

Aproximació al teatre i en concret al treball actoral de base.

CONTINGUTS:

- Desinhibició
- Presència escènica
- Respiració
- Seguretat
- Relaxament
- Percepció interior
- Percepció exterior
- Descoberta de la teatralitat pròpia
- Dicció i presència de la veu
- L'actor i l'espai
- Moviments significants
- El gest
- L'acció
- Construcció del personatge

METODOLOGIA:

Les classes seran totalment pràctiques, els estudiants experimentaran amb el cos, les sensacions i els sentiments. Es treballarà individualment i en grup.

El treball es desenvoluparà a partir de tècniques d'improvissació i tècniques de grup, utilitzant textos d'escenes teatrals, elements de vestuari, escenografia i elements musicals com a suport.

AVALUACIÓ

Es valorarà la participació i l'esforç, l'actitud i l'assistència, que es imprescindible atès que el compromís es indispensable en qualsevol treball de teatre.

Complements de Formació de Psicopedagogia

Psicologia Social

PROFESSOR: Josep SANTACREU i TANYÀ

6 Crèdits. Quadrimestral

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Adquireixi coneixements bàsics sobre temes rellevants de la Psicologia Social.
2. Prengui consciència de la repercussió dels processos socials en els individus.
3. Sigui capaç d'analitzar els processos psicosocials presents en la intervenció psicopedagògica

CONTINGUTS:

1. Concepte i Història de la Psicologia Social
2. El procés de Socialització
  - 2.1 Naturalesa de la Socialització
  - 2.2 Aspectes socials de la personalitat
  - 2.3 Desocialització i Resocialització
3. Les Actituds
  - 3.1 Formació de les Actituds
  - 3.2 Funcions de les Actituds
  - 3.3 El canvi d'Actitud
4. Identitat Personal i Identitat Social
5. Productes de la Interacció Social
  - 5.1 La pressió cap a la Conformitat
  - 5.2 Obediència
  - 5.3 La Desviació Social
  - 5.4 La influència de les minories
6. Estereotips i Prejudicis
  - 6.1 Concepte i funcions
  - 6.2 Teories explicatives
7. Agressivitat, violència i conducta prosocial
8. Psicologia dels Grups
  - 8.1 Processos intragrups
  - 8.2 Cooperació i Competició
9. Liderat
  - 9.1 Teories Clàssiques
  - 9.2 Teories Modernes
10. La conducta col·lectiva

METODOLOGIA:

El desenvolupament dels continguts es farà a través de sessions expositives, lectures d'articles i llibres, debats i exercicis pràctics en grup per aprofundir en els continguts de la assignatura.

AVALUACIÓ:

Els estudiants hauran de demostrar l'assoliment dels objectius de l'assignatura a través d'una prova escrita que valorarà el 70% de la qualificació final, així com amb treballs i exercicis realitzats en la dinàmica del grup-classe.

BIBLIOGRAFIA:

- Aronson, E. *El animal social*. Madrid: Alianza Editorial, 1995.
- González, M.P. *Orientaciones teòriques fundamentals en psicologia de les grups*. Barcelona: PPU, 1995.
- Mann, L. *Elementos de Psicologia Social*. Mèxic: Limusa, 1990.
- Moscovici, S. *Psicologia Social (I i II)*. Barcelona: Paidós, 1988.
- Munné, F. *La Interacció Social*. Barcelona: PPU, 1995.
- Myers, D.G. *Psicologia Social*. Madrid: Médica Panamericana, 1991.
- Salazar, J.M. i altres *Psicologia Social*. Mèxic: Trillas, 1990.
- Shaw, M.E. *Dinàmica de Grupo*. Barcelona: Herder, 1994.
- Tajfel, H. *Grupos Humanos i Categorias Sociales*. Barcelona: Herder, 1984.

Processos Psicològics Bàsics

PROFESSOR: Àngel ALSINA i PASTELLS

Quadrimestral. 6 crèdits.

OBJECTIUS:

L'objectiu més general és donar una formació psicològica bàsica al professional de l'educació.

Es posarà especial èmfasi en la influència de les funcions psicològiques bàsiques en l'àmbit educatiu, ja que aquestes estan implicades tant en la vida quotidiana com en l'activitat dels escolars.

PROGRAMA:

1. La percepció.

- 1.1. Processos perceptius i cognitius de la realitat.
  - 1.1.1. Estructura i components del procés perceptiu.
  - 1.1.2. Reconeixement de patrons.
  - 1.1.3. Les representacions.
- 1.2. La percepció visual.
  - 1.2.1. Principis de la percepció figura/fons.
  - 1.2.2. Percepció del moviment.
  - 1.2.3. Percepció del color.
- 1.3. Percepció auditiva.
  - 1.3.1. Percepció del to i la sonoritat.
  - 1.3.2. Agudesa auditiva i sordesa.
  - 1.3.3. La percepció de la parla.
- 1.4. Desenvolupament perceptiu.
  - 1.4.1. Desenvolupament de la capacitat visual.
  - 1.4.2. Desenvolupament de la capacitat auditiva.
  - 1.4.3. Sordesa i desenvolupament cognitiu.

2. Atenció.

- 2.1. Funcions de l'atenció.
  - 2.1.1. Atenció focalitzada.
  - 2.1.2. Atenció dividida.
- 2.2. Processos automàtics i processos controlats.
- 2.3. Patologia de l'atenció.
  - 2.3.1. La hiperactivitat.
  - 2.3.2. Atenció i dificultats d'aprenentatge.

3. Memòria.

- 3.1. Diversitat dels processos de memòria.
- 3.2. Aspectes funcionals de la memòria.
  - 3.2.1. La memòria sensorial.
  - 3.2.2. La memòria operativa.
  - 3.2.3. La memòria a llarg termini.
- 3.3. Com s'emmagatzema i organitza la memòria.
  - 3.3.1. Les representacions.
  - 3.3.2. La memòria processal i declarativa.
  - 3.3.3. La memòria semàntica.

- 3.3.4. La memòria episòdica.
- 3.4. Memòria i aprenentatge significatiu.
  - 3.4.1. Tècniques i processos d'associació, de codificació i de reestructuració.
- 4. Pensament.
  - 4.1. Definició de pensament.
  - 4.2. Situacions de pensament.
    - 4.2.1. La solució de problemes i el raonament.
    - 4.2.2. La formació de conceptes.
    - 4.2.3. Models de pensament.
    - 4.2.4. Desenvolupament cognitiu.
- 5 L'experiència emocional.
  - 5.1. Els factors emocionals en el desenvolupament i l'aprenentatge.

METODOLOGIA:

S'impartiran classes expositives i participatives. Es posarà especial atenció en la influència dels processos psicològics bàsics sobre l'activitat educativa. Els estudiants podran preparar i exposar experiències professionals en relació als temes tractats.

AVALUACIÓ:

L'avaluació es realitzarà a través d'un examen final del quadrimestre. La qualificació d'aquest examen s'podrà millorar en base a treballs sobre continguts de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- De Vega, M. *Introducción a la psicología cognitiva*. Madrid: Alianza, 1984.
- Goldstein, E.G. *Sensation and Perception*. Belmont: Wadsworth Publishing Company, 1984. Traductor: Julio Lillo. *Sensación y percepción*. Madrid: Debate, 1989.
- Norman, D.A. *Learning and Memory*. New York: Freeman and Company, 1982. Traductors: M. Victoria Sebastián y Tomás del Amo. *Aprendizaje y memoria*. Madrid: Alianza, 1985.
- Ruiz Vargas, J. *La memoria humana. Función y estructura*. Madrid: Alianza, 1994.
- Salzberger, I.; Henry, G.; Osborne, E. *The emotional experience of learning and teaching*. London: Routledge and Kegan Paul, 1983. Traductora: Imma López. *L'experiència emocional d'ensenyar i aprendre*. Barcelona: Edicions 62.
- Taylor, A.; Sluckin, W.; Davis, D.; Reason, T.; Thomson, R.; Colman, A. *Introducing Psychology, Harmondsworth Middlesex*. Penguin Books, 1982. Traductors: Soledad Blanco i Enrique Lafuente. *Introducción a la psicología*. Madrid: Visor, 1984.

